

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Református Iratterjesztő.

Még a nyár elején történt, hogy néhány napi távollét után hazatérve a községembe, mind többször tűnt fel egy ismeretlen fiatalember, aki aktatáskával a hóna alatt, valami fontos küldetésben látszott buzgólkodni és valahányszor találkoztam vele, a lehető legudvariasabban köszöntött engemet. Mikor már vagy ötször láttam, megkérdeztem egy atyafit, hogy ugyan nem tudja-e ki ez és mit akar? »Hiszen én is ép tiszteletes urtól akartam megtudni, hogy mi-féle ez az ur, — adta vissza a szót az atyafi — mert nem hiszem, hogy az volna, aminek mondja magát. Mivelhogy a sógor, aki nem szívelheti a bibliánusokat, egyenesen meg is mondta neki a szemébe, hogy ő is afféle, de az ur erre kijelentette, hogy ő *református iratterjesztő*.«

Másnap tényleg ott volt az aktatáskás a templomban. Amikor vége volt az istentiszteletnek — talán megérezte, hogy beszélni akarok vele — maga jött be a parochiára. Első dolga volt gratulálni a szép (?) predikációhoz, majd rendkívül udvariasan mentegette magát, hogy eddig nem tehette tiszteletét. Szokása szerint a lelkészi lakot kereste itt is fel először, de nem talált senkit itthon stb. stb. — úgy dőlt belőle a beszéd, mint a csatornából a zápor vize. Hogy ő tulajdonképen nekünk lelkészeknek szolgál, amikor hiveink kezébe jó könyveket ad. Tövises pálya, nehéz kereset, de magasztos feladat terjeszteni az igazi kulturát, széjjel vinni a világosságot, egész biztos benne, hogy én is venni fogok tőle — s már szórta is az asztalra a könyveit, füzeteit és félreértve érdeklődésemet, nagy igyekezettel kezdte kínálni portékáját. Az egyik könyvet ezzel ajánlotta: »a lelkész urak ugyancsak mind ezt szokták megvenni« és fel is sorolt néhány vásárló kollegát. (Nomina sunt odiosa.)

De rövid leszek. Amikor közbeléptem, már késő volt. Ez a fiatalember hozzávetőleges számításom szerint, legalább is 4—5 ezer lei értékű irományt helyezett el a községben. Amint magam is ta-

pasztaltam s hiveim beszéltek: egyszerűen nem lehetett lerázni. Olyan simán, annyi szeretettel beszélt, hogy még olyanok is vettek tőle, akik talán olvasni sem tudnak. Legelőször a »Boldog Élet« című folyóiratot ajánlotta, az »Idők Jelei«-t és mélyebb tudományú könyveit csak ott vette elő, ahol vallásos igényt is tapasztalt. S reformátusságának hangoztatása elégséges volt, hogy jóhiszemű népünk ingyen szállást és ingyen kosztot adjon neki szinte két hétig.

Kommentárt nem fűzök a történethez. Csak megjegyzem: iratterjesztésünk legfontosabb feladata vándor iratterjesztő beállítása! Könyvbarátok Társaságának megszervezésénél (Szent Kleofás! hányféle barát, egyesületi tag, szövetségi vezető stb. vagyok már), végre nem hajtható papiros rendeleteknél, papi böcsületre hivatkozó buzdításoknál, mindennél fontosabbnak és eredményesebbnek ítélem egy vagy több hivatásos iratterjesztőnek, bibliaárusnak a beállítását. Talán akad hozzászólás, mely részletesen ki fogja fejteni, hogy miért?

ORTH IMRE.

• Papi „böcsület.“

Legutóbbi egyházkerületi közgyűlésünk saját kérelmemre az iratterjesztést az én hatáskörömbe utalta. Három éve járom az egyházkerületet, három éve figyelem a szomszéd irodába dolgozó iratterjesztés munkáját, úgy gondoltam e két helyen, künn a kerületben és benn a központban szerzett tapasztalataimat eredménnyel hasznosíthatom. Az iratterjesztés kérdését a hivatalos átvétel után az eddig összegezett tapasztalataim alapján ismét alapos tanulmány tárgyává tettem és ennek eredményét foglaltam össze lapunk múlt számának egyik cikkében, amikor annak a meggyőződésemnek adtam kifejezést, hogy komoly református építő irodalmat csak úgy tudunk teremteni és az így kihozott kiadványainkat csak úgy tudjuk népünk szélesebb rétegéhez eljuttatni, ha megszervezzük a Református Könyvbarátok Társaságát.

Nem lepett meg, hogy a cikkhez a legelső hozzászólást Orth Imre írja, hisz tudom, hogy azok közzé tartozik, akik nagyon helyesen, a legszigorubb kritika szemüvegén keresztül vizsgálnak meg egy elvi, mint a kivihetőség gyakorlati szempontjából minden egyetemes igényvel fellépő kezdeményezést. Az sem volt meglepetés a számomra, hogy elgondolással szemben negatív álláspontot foglal el, mert jól emlékszem, hogy annak idején a Református Jövő megindításakor sem értett velem egyet.

A szervezett könyvakcióról is ismertem a véleményét, hiszen még a télen a salontai traktus gyülekezeteinek látogatása során

irtam meg valamelyik faluban Orth Imrének és még néhány barátomnak ezt a tág körvonalában nagyon régen magamban hordozott elgondolást. Orth Imre volt az egyetlen, aki már akkor lehetetlennek és kivihetetlennek nyilvánította az egészet.

E sorokat megelőzőleg közölt írásában is ennek a véleményének ad kifejezést, amikor elszörnyülködik afölött, hogy ismét valami új társaságnak tagjává akarják megnyerni s »a papi böcsületre« hivatkozó könyvakció beszerzésénél sokkal fontosabbnak itéli egy vagy több hivatásos iratterjesztő beállítását. Bizonyára sokan vannak, akik úgy gondolják, hogy Orth Imre nagyon a szeg fejére ütött, amikor valóban meggondolkoztató konkrét esettel kapcsolatban reámutat az iratterjesztés gordiusi csomójának nagyon is kézenfekvőnek látszó megoldására. Valóban nagyon csodálatos lenne, ha ez a gondolat itt egyikünknek se jutott volna eszébe különösen akkor, mikor az utóbbi években több egyházmegyei lelkészértekezlet, sőt közgyűlés is foglalkozott ilyen értelemben e kérdéssel, eltekintve attól, hogy az iratterjesztővel való dolgozásnak az előnyeit elsősorban a püspöki hivatal érezné. Csak világos, hogy egyszerűbb és könnyebb adminisztráció egy vagy két embernek odaadni egy csomó könyvet, akik bizonyos idő leteltével készpénzzel számolnak, mint száznyolcvanhárom lelkészi hivatal és közel kétszáz lelkész apródonként megrendelt bizományait tartani nyilván, mindennap várni a postát, külön csomagolni, számlázni és postázni. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy ezen a módon az a belmissziói titkár is megkiméltetné magát — egy ilyen akció beszerzésével járó nem kis levelezéstől, utaztatástól, gondtól és egyik-másik kollegájának szemrehányásától, akkor valóban érthetetlen, hogy mégis ezt a nehezebb megoldást választja.

Igaz, hogy Orth Imrének nem kötelessége ismerni az iratterjesztés kérdését teljes egészében s így nem lehet tőle rossz néven venni, ha nem tudja azt, hogy miért is nem lehet akkor a református iratterjesztőket csak olyan könnyen beállítani, (lesz még alkalom ezt is elmondani) de azt tudhatná és tudnia is kell és tulajdonképpen ez az, ami a tollat elsősorban is a kezembe adja, hogy vannak még ennek az egyházkerületnek a lelkészi karában, akik ha elhallgatják is, hogy kerületünk legmagasabb fórumának a kerületi közgyűlésnek valóban egyházunk és népünk megmentése érdekében hozott határozatait, csak úgy »papiros rendeletekként« emlegesse valaki, de már feljajdulnak akkor, ha semmibe nem véve nyilatkoznak arról a lelkületről, amit Orth Imre csufondárosan »papi böcsület«-nek nevezett. Igen. Én erre a »papi böcsületre« hivatkoztam a Református Jövő megindításakor (a Református Jövő terjesztése soha

nem volt elrendelve) és arra épitem a Református Könyvbarátok Társaságát is. Lehet, hogy csalódnai fogok, hiszen én tudom a legjobban, hogy ez a becsület hol van meg és hol nincs és hogy gyakran milyen nem várt magatartással találkozik az ember egyik-másik lelkésztársa részéről, de még ebben az esetben is tiltakozni fogok az ellen, hogy a lelkészi karunk becsületéről, egyetlen, ami még megmaradt a számunkra, bárki is ilyen lekicsinylő hangnemben írjon. Jaj, háromszorosan jaj lesz akkor nekünk, és velünk együtt árva egyházunknak és népünknek, ha erre a »böcsületre« már nem lehet lesz és nem lesz érdemes hivatkozni.

Kliss Bertalan.

Helyreigazítás.

A Reformátusok Lapja f. évi július 1-én megjelent 19. számában »Egyházmegyei közgyűlés« címmel tudósítás jelent meg a bánsági egyházmegye rendkívüli közgyűléséről. E tudósítás, melyet egyházmegyénk lelkészi jegyzője küldött be, tendenciózus és szerencsétlen szövegezésben, példátlan módon pellengére akarja állítani önnön egyházmegyéjének közgyűlését. S hogy ez a törekvés sikerült is, azt bizonyítja Boruzs Lajos, különben tiszteletreméltóan tárgyilagosan tartott »Cimeink« című cikke a Ref. Lapja 21. számában, továbbá a már dorongot ragadó »Cimosztogatás és a református puritánság« című másik cikk a hiv. lap 23. és 24. számában, nemkülönben a lelkészek lapjának egy rövid elmefuttatása is.

Ujságpolémiáktól mindig távol tartottam magam. Még személyeskedéssel provokáló cikket is válasz nélkül hagytam, undorodva a torzsalkodástól. Ez esetben azonban nem hagyhatom válasz nélkül — épen következményeire tekintettel — a támadást, amely egyházmegyémet érte.

Az egyházunkat a cimektől féltő cikkirókkal polemiákba nem bocsátkozom, mert sok tekintetben magam is osztom elvi felfogásukat, ha nem is száz százalékosan s nem is oly szélsőséges modorban. Minden becsületes református ember bölcsen tudja és hittel vallja, hogy az evangéliumi keresztyén nem a *világnak* él, de hát — sajnos — mégis csak a *világban* is él s ha nem akar a társadalmi életben legázolódni, kényszerülve van elfogadni bizonyos általánosan bevett és használt társadalmi szokásokat és formákat a külső életben. Hogy aztán ennek hol van a határa, azt nehéz pontosan megszabni s nehéz megállapítani azt is, hogy kire van bízva e határok megszabása s ki jogosult e kérdésben nagyhangú döntő ítéleteket hozni. Bizonyos, hogy törekednünk kell puritán evangéliumi ősi egyházunk felfogását és szellemét érvényre juttatni e kérdésben

is — a lehetőség határáig. De bizonyos az is, hogy az orthodoxyát és egyéb elvi szempontokat nem lehet és nem célszerű a gyakorlati élet terén is megkövesedett merevséggel érvényesíteni, mert ez abszurdumokra vezet. Egy egész sereg külsőség honol ma is egyházunkban, ami ellen époly jogosult lenne a harc felvétele, mint a címek ellen. A »tiszteletes« is cím, a »nagytiszteletü«, a »főtiszteletü« is, akárkit jogositunk is fel annak használatára. Palástunk is megkülönböztető külsőség. (Az Ur Jézus és tanítványai sem viseltek megkülönböztető palástot.) Üdvöztünk meghagyta, hogy ne hivatassunk doktoroknak s mégis, sokszor legtiszteltebb és legirányadóbb egyházi vezetőink is viselik e címet is.

A tiszteletbeli cím se olyan égbekiáltó és kiátkozandó sátáni találmány. Jelen voltam, amidőn Genfben, Kálvin egyetemén felruházták a mi magyar református egyházunk néhány vezéregyéniségét tiszteletbeli doktori címmel, pedig a genfi reformátusok is vannak oly jó kálvinisták, mint mi.

Az ügy tulajdonképeni meritumára térve tudnivaló, hogy egyházmegyénkben néhai Szabolcska Mihálynak az esperesi tisztségről történt lemondása alkalmával őt egyházmegyénk egyeteme tb. esperessé választotta meg. E cím nem szerepel törvényes nomenclatúránkban, de nem is tiltja el törvényünk sehohsem. Ugyanigy történt többi esperességet viselt s attól megváló vezetőinkkel is, néhai Zöld Mihály, majd dr Szabolcska László volt espereseinkkel, amidőn e tisztségükről lemondottak. Sőt érdemtelenül csekélységemet is megtisztelték 4 évvel ezelőtt e címmel, mint aki sok esztendőn át espereshelyettesi szolgálatot végeztem, gyakran hónapokon keresztül önállóan. Igaz, hogy e címet sohasem használtam, sohase viseltem s régi hiveim között, ma esperessorban is »csak« tiszteletes vagyok s maradok, amit magam is legszebb címnek tartok. Nagyon csodálkozom, hogy ezen esetekben senki sem kiáltott tüzet. Hogy tehát most, erre a — lehet — helytelen gyakorlatunk, vagy hagyományunkra hivatkozással gyülekezete kérésére s talán a saját óhajtsára is, kivételesen egy esperességet nem viselt tanácsbiránkat tisztelte meg így közgyűlésünk egyházmegyei gondnokunk indítványára, 56 esztendőes érdemes lelkipásztori multjára tekintettel, ezt lehet egyszerűen hiusági aktusnak tekinteni, meg is lehet mosolyogni, mint emberi gyarlóságot, de semmivel sem lehet több jelentőséget tulajdonítani ennek, mint a hivatalos és nem hivatalos üdvözlések alkalmával, fehér asztalok tószójai között, szinte napról-napra elhangzó személyi dicsőítéseknek, amelyekért szintén nem ragadott eddig senki sem bunkósbotot.

Ama bizonyos tudósítás aztán egy pia benevolentiával elhang-

zott, beismerem, hogy kissé naiv, de jóhiszemű laikus felszólalást úgy tüntetett fel, mintha az egyházmegyei közgyűlésünk egyetemének felfogását tükrözné vissza s e lehetetlen javaslat határozattá is emelkedett volna, holott a tény az, hogy e javaslatot, élénk és általános ellentmondás közben, elutasította közgyűlésünk.

Erre történt aztán az, amit a történeti igazság érdekében itt is nyilvánosságra kell hoznunk, hogy t. i. éppen a cikkíró tudósító állott fel és javasolta a közgyűlésnek, hogy méltányosságból egyik világi dignitáriusunkat, ki egy rövidebb cikluson át, mint ténylegesen megválasztott egyházmegyei gondnok szolgálta egyházmegyénket s egyben kétségtelenül egyik legszorgalmasabb világi tisztviselőnk a Bánságban, szintén válasszuk meg tb. egyházmegyei gondnoknak.

Belső ügyünknek tartottam ennek a tudósításnak elintézését s azért hagytam válasz nélkül közgyűlésünknek, mint hatóságnak ki-pellengérezését. De kényszerített a helyzetnek a nyilvánosság előtt történő objektív ismertetése az egyházmegyei közgyűlésünket bántó hangon érintő s magának ítélet jogát vindikáló hangú vita, amely e tudósítás nyomán keletkezett.

A magam részéről ehhez az üggyhöz e helyen nincs több szavam.

Nemes Elemér,
a Bánság esperese.

A budapesti 9. C. E. (keresztyénszövetségi) világkonferencia.

(Folyt. és vége.)

A szombat esti nyilvános gyűlés felejthetetlen látványt nyújtott a résztvevett közönségnek. Megjelentek a szinpadon az egyes nemzeti szövetségek képviselői — köztük a színes fajok gyermekei is festői viseletben s hozták nemzeti zászlójukat, mikor is röviden beszámoltak az országukban folyó C. E. munkáról. Azok, akik résztvettek ezen a gyönyörűséges testvéri találkozáson, melyen valóban a testvéri szívek találkoztak a Krisztusban, az emlékezés mély benyomása alatt sohasem felejtik el azt a felséges élményt, mely megragadó erővel töltötte be a lelkeket s amely abban állott, hogy a meglengetett zászlók színei egybefolytak, a szívek egygyéforrtak s úgy a pódiumon, mint a földszinten és a karzatokon felzengett az ajkakon az égfelé szárnyaló ének: «Mely minket egyesít, Szent a kapocs nagyon, A testvérszívek kapcsa itt Az égivel rokon.» (Hallelujah 128. ének.)

Másnap a város különböző felekezetű templomaiban hű tolmácsolással, bizonyoságtévő erővel zugó prédikációk hangzottak ezrekre rugó tömegek előtt.

A C. E. Világkonferenciának még három kiemelkedő s a szent lelkesedést folyton fokozó s a konferencia áldásait megrögzítő mozzanataról kell megemlékeznem.

Az egyik a bensőséges s lelkünket az Úrral szent egyességben összekapcsoló Kálvin-téri úrvacsoraosztási ünnepély a konferencia utolsó napja előtti délután. Átéltük újból »a szentek egyességét,« amikor Schürmann Gusztáv ev. lelkész németnyelvű fohásza, Poling A. Dániel angolnyelvű beszéde s dr Ravasz László magyarnyelvű ágendázása után az arra önként vállalkozott lelkészek megjelölt diakónusaik kíséretében, csoportokra oszolva, elvitték a padban ülőkhöz, vagy az elöl, oldalt és a kijárat körül állókhoz a szent jegyeket, mialatt id. Viktor János — a gyülekezet hangtalan, mély áhítatótól kísérve — halk melódiákat játszott. Utoljára maradtak az Úrasztala körül diakónusaikkal az úrvacsora kiosztásában segédkező lelkipásztorok, hogy szent közösségben együtt vacsorázzanak a vendégség Urával. Sohasem felejtsem el ezt a rövid földi életemben talán soha meg nem ismétlődő úrvacsorai ünnepélyt, a lelkeknek egybeforradását!

A másik nagyszerű mozzanat volt a konferencia tagjainak az életében a vasárnap esti zeneünnepély a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a Pesti Evangélikus Énekkar, az Egyesített Baptista Énekkar és a Budapesti Szimfonikus Zenekar közreműködésével. Újból felhangzott Ádám konferenciai himnusza, mely az utolsó bucsuestén mindnyájunk ajkáról felzendülő szent himnusszá vált. Ünnepi beszédet az afrikai methodista püspök: Lyunwood Westinghouse Kyles tartott.

A 3. mozzanattal együvé kell összefoglalnunk ifj. dr Victor János belső-lipótvárosi lelkésznek »Krisztus a Királyunk« címen logikus és ellenállhatatlan erővel ható bizonyoságtételét, valamint az Afrikai Sion Methodista Egyház püspökének »Krisztus királysága« című s az estén már nyomtatásban is megjelent szép előadását. Ugyanezen este szerepelt a már közkedvelté lett Pesti Evangélikus Énekkar Bach »Száll lelkünk« és Tinódi »Imádkozzatok« című darabjaival, ismét nagy hatással.

A konferenciai záróestén erről a tárgyról »Jöjjön el a Te országod — amelyről aznap e címen »Jöjjön el a Te országod a világba« dr Fred B. Smith, a Nemzetek közötti Jóbarátság Világszövetségének az elnöke értekezett — dr Poling A. Dániel szólott lendülettel s ő vezette Kelly James-szel együtt a nagy, ünnepélyes

demonstrációt is, amikor sziveink felett kezeinket átnyújtottuk és összekapcsoltuk a testvéri kezekkel s újból elénekeltük mélyen megindult lélekkel a »Mely minket egyesít« című s áldások és imádságok elhangzása után az »Isten velünk viszontlátásra« című Hallelujah énekeket, — »Hogyha itt tán nem is, Ott az égi honba fenn« találkozzunk — érezvén, hogy »Isten velünk« — boldog »viszontlátásra«!

Úgy legyen! Óh legyen is úgy! Hiszem, hogy úgy is lesz s ez lesz ennek a gyönyörűséges konferenciának legmélyebb tanulsága s lelkeinket egykor annyira boldogító szent valósága! *Páffy István.*

Külmissziói konferencia.

Augusztus 27-én tartotta a két egyházkerület harmadik külmissziói konferenciáját. Az egész napot betöltő gazdag program *Debreczeni István* igehirdetésével kezdődött II. Kor. 12. r. 7—10. v. alapján Isten mindenre elégséges kegyelméről. Utána *Molnár Mária* misszionáriusnő tartotta meg a 108. zsoltár 1. és 14. verséből kiindulva mély hitről és az Ur buzgó szolgálatáról bizonyosságot tevő előadását. Majd *Nagy András* theol. magántanár, a külmisszió itthoni hátvédjének munkájáról beszélt nem egy helyen megrázó erővel. A délelőtti program a konferencia üdvözlésével végződött, midőn az erdélyi egyházkerület nevében *Vásárhelyi János* főjegyző, a királyhágómelléki kerület nevében *Debreczeni István* köszöntötték a konferenciát és kértek áldást a missziói munkára. Délután az egész konferencia rendezője *Horváth Jenő* aninosa-i lelkész olvasta fel *Babos Sándor* misszionárius munkájáról beszámoló levelét s utána előadta a külmisszió itthoni munka ismertetését. *Coulter Tamás* cluj-i skót misszionárius zsidó missziói munkásságát ismertette dr. *Maksay Albert* tolmácsolásával.

A program harmadik része a missziói ünnepély volt, melyet dr. *Nagy Géza* theol. tanár bibliamagyarázata vezetett be az engelmességről I. Móz. 12. r. 1—8. v. alapján. Aztán ismét *Molnár Mária* beszélt kedvesen a misszionárius életéről, végül *Orth Imre* tormac-i lelkész tartott alapos tanulmányra valló előadást a *Babos Sándor* elődjéről. Közben a református vegyeskar és más műsor-számok tették színesebbé az ünnepélyt. Este a mandzsuri misszióról vetített képes előadást tartott *Kovács Géza* külmissziói titkár. A gazdag program mellett felemelő hatást gyakorolt a résztvevők hatalmas tábora, melynek soraiban nem annyira lelkészeket, mint inkább a hivek sokaságát láttuk, köztük nagyon sok egyszerű férfit és nőt, kik bámulatos lelki és szellemi éberséggel hallgatták végig a szinte fárasztóan gazdag nap mindegyik előadását.

HIREK

Lelkészválasztás. Az arad-i gyülekezet nagy többséggel Tarnóczy Lajos bihori lelkészt választotta meg lelkipásztorává.

Zászlószentelési ünnep. Felejthetetlen emlékű ünnepet ült a satumare-mințiu református énekkar szeptember 1-én, amikor új, szép, diszes zászlóját felszentelte. Kezdődött az ünnepély már szombaton este, mikor a rendezőség a vendégdalárdákat fogadta a vasuti állomáson, majd pedig úgy ezeknek, mint a helybeli dalegyleteknek is testvéri üdvözlétét fejezte ki az Iparos Otthon kerthelyiségében. Utána a zászlók megkoszorúzása, a jeligék éneklése következett s a hangulatos estét szerenádok zárták be. Vasárnap a zsufolásig tömött templomban, ahol festői szép látványt nyújtott a sok diszes zászló, a zászlóanya, keresztanyák, nyoszolyólányok és vőfélyek elrendezésének képe; a gyülekezeti éneklés keretében bibliát olvasott és fennszárnyaló imát mondott Debreczeni István sätmar-i lelkész; nagy hatással énekelt Veress Ferenc vezetésével a baia-mare-i ref. énekkar; prédikált Ézsaiás 49, 22. alapján Krisztusról, mint zászlóról Sárközi Lajos németi-i lelkész; majd a zászlót Boros Jenő sätmar-i lelkipásztor áldotta meg mélyen megindító beszéddel és imával, végül a Lorántfy Zsuzsanna Végyeskar gyönyörű alkalmi éneket adott elő Cseckedi Károly karnagy vezényletével. Istentisztelet után zászlók alatt, ünnepi diszben, elragadó menetben az Iparos Otthon kerthelyiségébe vonult az óriási számra szaporodott közönség. Itt folyt le a diszközgyülés,

amely a cluji Törekvés Dalegylet magas színvonalu énekével kezdődött Kárpáthy Emil országos karnagy mesteri irányításával. A diszgyülést Sárközi Lajos lelkész vezette le. Lebilincselő hatást váltott ki Vásárhelyi Jánosnak, az orsz. dalosszövetség elnökének hatalmas beszéde, mely után Kondor Gedeonné zászlóanya kötött szalagot a felszentelt zászlóra. Majd az üdvözlések és a zászlószegek beverése következett. A közében a nevezett lelkészek mondtak pohárköszöntöket. Az ünnepség művészi részét a délután a színházban tartott diszhangverseny képezte a különböző dalárdák által előadott művészi énekszámokból álló műsorral, melynek során Vásárhelyi János tartott építő hatásu gondolatokban gazdag előadása »Miért hiszek Istenben« címmel. A zászló zöld színü brokát selyemből készült, rajta az énekkar neve és Sárközi Lajos által már régebben irt dalárda jelige: Ének a lelkünk, dal a szárnyunk: Mindkettővel az égbe szállunk.

Ady Endre szobrának leplezése Minsânt-ben 1935. szeptember 22-én. Gyönyörű őszi napon, a közeli városokból és a környék falvaiból összesereglett nagyszámu érdeklődő jelenlétében leplezték le az első magyar vonatkozásu szobrot, amelyet a főhatalom változása óta Románia magyarsága emelt. Az ünnep a református templomban kezdődött. A lelkész beszédének alapigéjét Jeremiás próféta könyvéből vette s a próféta hivatás mártiriumáról és dicsőségéről beszélt, állandó távoli vonatkozásban a költő próféta szere-

pére nemzete körében. Utána a szobor körül gyülekeztek az ünneplők. Alacsony, nádfedeles ház a költő szülőháza, földes, gerendás a szoba, ahol a napvilágot meglátta. A szerény anyagi eszközökkel készült szobor szerényen simul a szerény lakás falához. A szobor gondolatának a felvetője tartotta az avató beszédet. Beszért a szobor felállításának történetéről, kitért a román-magyar kultúrközeledésre. A szobrot szokás szerint ajánlotta azoknak a gondjaiba, akiknek birtokába száll valaha Ady szülőháza. Azonban legértékesebb része az volt a beszédnek, amelyben kijelölte Ady helyét a magyar kultúra történetében s megmutatta Ady értékét a kisebbségi magyarság számára. A szobor talpazatára több szép koszorút helyeztek el. A szoborleleplezés után a nőtövétség adott ebédet a kb. 150 főnyi vendégnek s ennek, valamint az esti bálnak jövedelmét az ottani ref. iskola javára fordították.

Balogh Ferenc nyug. lelkész ur, aki könyvadományával az egyházkerületi könyvtár alapját megvetette, újabb 140 darab könyvet adományozott erre a célra. E második csoport könyvei legnagyobb részét néhai apósa Kézy Sándor volt ghirisa-i lelkész és néhai veje Kiss Lajos volt caploni lelkész könyvtárából valók. Sok nagybecsű elméleti és gyakorlati theologiai munka található a 19-ik és 18-ik, sőt a 17-ik századból is; több könyv pedig egyenesen igen nagy értékű ritkaság. Az egyházkerületi könyvtár számára beküldött még Oláh Sándor lelkész ur Baia-mare-ról 7 kötetet, Nánássy Dániel lelkész ur Taut (Bihar) 61 kötetet. Külön ki kell

hangsúlyoznunk a szerető gondosságot, amellyel az utóbb említett lelkész a kötetlen műveket ujonnan beköttette s a kezelést megkönnyítő bélyegzős bejegyzésekkel ellátta. Kérjük ezúttal azokat, kik könyveiket az egyházkerületi könyvtár rendelkezésére bocsátják, tegyék ezt a könyvek címét magában foglaló jegyzék kíséretében.

Tisztujtás a magyarországi nagyszalontai egyházmegyében. Szabó István geszti lelkész, aki 15 éven át viselte az esperesi tisztséget, lemondott. Utódjául Percz István komádi-i lelkészt, egyházmegyei főjegyzőt és tanácsbíróvá választották meg. Augusztus 6-án iktatták be új tisztségébe ünneplés keretében. Percz István utóda, a főjegyzőségben Bay József zsadányi lelkész lett, ki azonban, mivel Gyomára választották lelkésznek, eltávozik az egyházmegyéből. Bay József helyébe aljegyzőnek Fejszcs Endre biharugrai lelkészt, Szabó István tanácsbíróvá, Juhász Imre magyarhomorogi lelkészt választották meg.

Lélekemelő és megbecsülő ünneplésben részesítette szept. 1-én Álmosd község népe lelképásztorát, a hihar-érmelléki egyházmegye esperesét: Székelyhidy Bélát 25 éves lelkési szolgálata alkalmából. Az ünnepségen részt vett dr. Baltazár Dezső püspök, ki az istentiszteletet végezte.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

N. E. L-s. Cikkedet rajtam kívül álló okok miatt csak most hozhatom. — Sz. G. K-g. Tekintettel Nemes Elemér esperes ur hosszútárgyu cikkére, választását feleslegesnek látom.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4791—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Megfigyeltem, hogy az évelei tanítóváltozásokat nem jelentik be a püspöki hivatalba, az autorizációs kérvényeket nem adják be idejében és az új formájú személyi törzslapokat nem töltik ki az új tanítókról. Elrendelem tehát ismételten, 1. hogy a tanító távozása és új tanító hivatalba lépése a püspöki hivatalnak azonnal jelentendő, azzal együtt, hogy hova távozott a régi és honnan jött az új tanító. 2. Az autorizációs kérvény a tanító hivatalba lépésétől számított egy hónapon belül beadandó. 3. Az új alakú személyi törzslapok olyan tanítóknál, akik egyházkerületünk területén tavaly, azok felfektetése idején, alkalmazásban nem voltak, azonnal kiállítandók az esperesi hivatalban, azoknál, akikről pedig az új személyi törzslap már ki van állítva, a változás átvezetéséről a püspöki hivatalban teendő jelentésben gondoskodni kell. Az esperes urak saját nyilvántartásuk teljessége érdekében saját hatáskörükben intézkednek. Oradea, 1935 szeptember 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4747—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak és vallástanítónak.* Tudomásvétel és a tankönyvkimutásba leendő bevezetés végett közlöm, hogy vallástani kézikönyveink miniszteri engedélyezési számai a következők: I—II. oszt. 754, III. oszt. 750, IV. oszt. 751, V. oszt. 752, VI. oszt. 761, VII. oszt. 755. Az eddig új engedélyezési szám nélkül kiadott vallástani kézikönyveken az engedélyezési számok feljegyzendők. Oradea, 1935 szept. 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat. A űsterea-i ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állásra. Évi javadalom: 1. 17 és fél kat. hold szántó, rét és kert föld, melynek adóját az egyház fizeti. 2. 8 kat. hold szántó agrár föld kántori fizetésül, adóját a tanító fizeti, mindenkori kiszolgáltatásáért azonban az egyház felelősséget nem vállal. 3. Természetben adatik 2 illeték fa, melyet kivágatni és hazahordatni a tanító köteles. 4. Az érvényben levő díjlevél többi tételeiért. ha az természetben nem adatik, az egyházmegyei díjlevél értékelő bizottság által megállapított kulcsszerinti összeget fizeti az egyház. Ez jelenleg 13,200 Lei. 5. Stóla az egyházkerületi megállapítás szerint. 6. Lakás mellékhelyiségekkel és gyümölcsös kerttel. Kötelesség: A presbitérium által meghatározott osztályok vezetése, ez időszerint a III, IV. és V. osztály. A kántori összes teendők végzése. Lelkész akadályoztatása esetén a katedrai szolgálat teljesítése. Presbiteri és belmissziói jegyzőkönyvek írása. Énekkar tanítása s vezetése. Az összes belmissziói munkákban résztvevése és segédkezése. Pályázhatnak románnyelvi vizsgával s működési engedéllyel bíró, katonai szolgálatuknak eleget tett férfi tanítók. Pályázatok e hirdetés megjelenésétől számított 2 hét alatt ref. lelkészi hivatalhoz. űsterea, jud. Bihor, küldendők.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Calea Victoriei 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadják el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Önmagunk számbavétele.

A Stuttgartban levő külföldön élő németek intézetének hatalmas épülettömbje elevenedik meg előttem. Ismeretség révén több alkalommal sikerült ennek az intézetnek területén megfordulni s ott eggyel-mással megismerkedni. Ebben az intézetben számon van tartva a külföldön élő németek minden legkisebb dolga: egyházi, erkölcsi, házassági, vagyonmegosztási, a nagy németséggel való kapcsolat milyensége stb. tekintetében. Ha az ember kíváncsi arra, hogy egy pár száz évvel ezelőtt idekerült német család hol és milyen körülmények között él stb., rögtön pontos adatokkal, fényképekkel szolgálnak. Az általában már nagy magyarnak hitt Carei-Mare vidéki sváb eredetű család egyes tagjainak, sőt állatjainak, házának fényképét is rögtön rendelkezésemre bocsátották.

Eddig is sokat eltűnődtem ezen, de most, mikor annyira körünkre égett önmagunk számbavételének szükségessége, a látottakat nem tudom elhallgatni.

Mi nem ismerjük erőnket. Azért egyik megmozdulás a pesszimizmus örvényébe, a másik az idealista fellegvárak ürességébe hull. Amikor megakarunk indítani valami közös munkát egyházunkban, az örök bizonytalanság hóhérbárdjának nyakunkra hullása remegtet. Az a néhány egyházi statisztika, ami a nagy közönségnek az egyházi naptárakban és kerületi jegyzőkönyvekben rendelkezésére áll, vajmi kevés. Ma egyházunknak nem elég csak önmagát, mint közösséget számbavenni, hanem e közösséget alkotó egyes tagok életét, helyzetét stb. számba kell venni és számba kell tartani.

Csak néhány esetet hozunk fel. A sajtóügy már évek óta vajudik. Kell lap! Hisz csak a mi kerületünkben közel 250.000 református él, — de vajjon annak utánanéztünk-e, hogyha meg lesz a lap, akkor legalább lesz-e 2000 előfizető, vagy nem? Biz ezt eddig meg se próbáltuk. De kell a lap. Ha megbukik a lap, mert nem

lesz elég előfizető, — hát már ilyen hogy mondhatok, vádol a lap mellett álló . . . s ha a kívántnál tízannyi olvasója lenne . . . akkor meg halálos bűnt követtünk el eddig is magunk ellen. De ki tudja? Ki vette ezt eddig számon?

Kerületi Árvaházról ábrándozunk. Jó lenne, nagyon kellene. De már ez évek óta vajudó ügyben a hivek ilyen téren való áldozatossága számbavétele megtörtént-e? Ha vezetőink megszervezik a kerületi Árvaházat . . . vajjon nem buknak-e bele? Avagy talán kettőt is szervezhetnek? . . . Ki tudja? . . .

Konferenciát akarunk tartani. Milyen bizonytalanság! . . . Vajjon lesznek-e? . . . S ha sokan vagyunk, csodálkozunk, mennyien vagyunk. Ha a tagok egyénileg számon lennének tartva, vajjon a konferencia rendezősége állhatna-e ilyen bizonytalanságban?

Vagy ott van az intelligens fiu- és leányifjuság. Azt se tudjuk, kik azok, hányan vannak, milyen lelki, szellemi és anyagi erőt képviselnek. Csak találgatásokra vagyunk utalva. Ha akarunk a jövővel és azok vezetőivel valamit, — szedjük előbb számba őket, lássuk kik vagyunk és mik vagyunk.

Mostanában egyik-másik lelkész és világi testvérünk az egyház és iskolafenntartásának önmagunk által való biztosítása érdekében emelt szót. Vajjon eddig az egyházakat és iskolákat fenntartó alanyok teherbíró képességét számbavettük-e? Mielőtt erről beszélgettünk, nem volna-e okosabb dolog előbb a hivek vagyonának, jövedelmének, teherbíróképességének, az ügy mellett való állásának a milyenségét számbavenni?

Egyházunk története megírásánál a róm. kath. egyház által kiadott Schematizmust voltam kénytelen használni, hogy megtudjam bizonyos ref. falvakban és szórványokban mennyi a nem reformátusok száma és hogyan oszlanak meg. A katolikus pap előtt, aki nem kis meglepődéssel kérdezte: hát maguknak nem fontos tudni, kik között élnek és azok milyen erőt jelentenek? — szégyenkezve vallottam be, hogy ilyen nálunk nincs.

De sorolhatnám az adatokat tovább, amely mind önmagunk számbavételének és számontartásának nagy fogyatékoságáról beszél.

Ha mi nem akarjuk, hogy munkánk sötét bizonytalanságban való tapogatózás legyen, rajta kell legyünk, hogy egy — esetleges — ilyen megmozdulás a lelkésztársak nemtörődömsége és hanyagsága miatt el ne sikkadjon, mert ha valakinek, ugy nekünk ma különösen szükségünk van önmagunkat számbavenni és számon tartani. Nem felejtvén el Lukács ev. 14. r. 16—32. verseket: A toronyépítő mielőtt hozzákezdene a toronyépítéshez, leülvén, számot vet a költséggel; és a háboruba induló király, mielőtt ütközetbe kezdene, számbaveszi a maga erejét . . .

Sass Kálmán.

„SZENT TERROR.“

»Az Ut« egy hozzászólásában a terrornak, még ha az »szent terror« is, helytelenítését olvastam. A kérdés lényegében ez: Az egyház szolgálatában, tehát igehirdetésében milyen eszközöket használhat? E tekintetben kell-e lépést tartania a mai élet kivánalmaival, vagy azt egyáltalában nem is lehet, legfeljebb csak igehirdetése tartalmának elferdítésével, az igével szembeni megalkuvással? Ha azt mondjuk, hogy az egyháznak igehirdetési eszközeit illetően modernnek, tehát a mai élettel kapcsolatban állónak kell lennie, akkor: A szent terror az eszközök közé sorolható-e?

A kérdés leggyökerében ezen dől el: Milyen viszony van a keresztyénség tartalma: az ige (és miután ez természetéből kifolyólag — akár a hallható, látható, akár a megtestesült Igére: Krisztusra gondolunk — a hirdetést involválja) ennek megnyilvánulási formája között. Miután az erre adott helyes feleletől és az ebben rejlő elvhez való következetes ragaszkodástól függ az egyház létjogosultsága, ha valljuk Kálvin nyomán azt, hogy az igazi egyház egyik ismérve az ige tisztán való hirdetése, ami maga után vonja az igehirdetés mikéntje kongruenciájának kérdését is, a »szent terror« és a vele kapcsolatos kérdések felvetése távolról sem időszerűtlen, még kevésbé pusztán elméleti, amint azt nagyon sok lelkipásztornak a belmisszió egyes módszerei, ha nem lényegi és elvi kérdésével szemben tanúsított magatartása igazolja. Ha elismerjük azt, hogy az egyháznak minden vonatkozásában missziói jelleggel kell rendelkeznie és hogy ettől függ az ige nyomán létjogosultsága is, akkor épen olyan fontosságúnak kell vallanunk a misszió eszközeinek mint olyannak: végeredményben az igehirdetésnek formai kérdését is, mint amelyek egymástól elválaszthatatlanok s mint amelyek egymás hordozói, kifejezői, sőt hangsúlyozói, vagy eljelentéktelenítői. Miután kétségtelen, hogy (összehasonlítva) amannak nagyobb fontossága van, mint ennek, sokakat ez a tény — különösen azokat, akik kitaposott és a maguk idejében bevált utakon már haladtak és azokon relative szólva eredményeket is értek el — abba a tévedésbe vonzott, hogy ez utóbbit kevésbé fontosnak tartván, e kérdésre vagy lényegesen kevesebb figyelmet fordítsanak, vagy azzal egyáltalában ne is törődjenek, amint szintén láthatjuk az idősebb lelkipásztori nemzedéknél, akiknél az igehirdetés formája (nem kizárólagosan a szóbeli igehirdetést értem alatta) évtizedeken keresztül ugyanazokon a csapásokon halad, ami a munkának a hivek körében való gyökértelenségét vonta maga után, nélkülözvén a kapcsoló és érintkezési pontokat.

(Folyt. köv.)

Nils István I.

Gyülekezeti terem-avatás.

Püspöki generális látogatás.

Mély és maradandó hatású ünnepség napja volt a múlt hó 29-én Erdősi-Sylvester János szülőföldjén: Seinin. Ekkor avatta fel az egyház nagy áldozattal épített gyülekezeti termét Sul yok István püspökünk, kinek gyülekezete iránt való nagy szeretetét, érettük soha meg nem szünő önfeláldozó gondoskodását és fáradhatatlan agilitását bizonyítja, hogy e távoli fárasztó utra is elment és magával ragadó, léleképítő beszédeivel erősítette a megjelent nagy sokaság hitét egyházunkhoz és ősi hagyományainkon felépült kulturánkhoz ragaszkodását.

A Püspök ur már szombaton este megérkezett és az éjszakát Mándy Zoltán földbirtokos, egyházi főgondnok villájában töltötte.

Vasárnap reggel 9 órakor felzúgtak a seini harangok s ott, ahol a Seini határában levő szőlőhegyek felé vezető ut elfordul Oraşul-Nou felé, a református lelkészi lak előtt zöld lombokkal díszített hatalmas diadalkapu áll. Egyik oldalon hölgyek állanak virágcsokorral, a másikon iskolásgyermekek vasárnapi ünneplő ruhában.

Pár lépéssel odább, a lelkészi lak udvaráról kivezető hidon feketébe öltözött férfiak és palástos lelkészek. Itt vannak: Széll György esperes, Oláh Sándor egyházmegyei főjegyző, baiamarei lelkész, dr ajtai Nagy Gábor baiamarei ügyvéd, egyházkerületi tanácsbíró, Juhász Péter odorai, Fekete Antal jöjibi, Pálffy István tauţii de josi, Kovács Károly remeteai lelkészek, Kovács Gyula baiamarei presbiter és természetesen a házigazda, Szabó Endre seini lelkész a presbitérium élén. Elöl népviseletbe öltözött legények lóháton, majd Mándy Zoltán hintóján a püspök, Kovács József egyházkerületi pénzügyi tanácsos és a házigazda kíséretében.

Eget verő éljenzés köszönti a püspököt, akit Pop Aladár főszolgabíró a közigazgatási hatóságok, Szabó Endre lelkész pedig az egyházközség nevében üdvözöl. Szabó lelkész utal arra, hogy Seininben hetven évvel ezelőtt járt utoljára református püspök és a község lakossága felette örül annak, hogy ennyi idő elteltével ismét körében láthatja a református egyház fejét. Polyák Jolánka a református nók nevében nyújtott át virágkosarat a Püspök urnak, aki meleg szavakkal köszönte meg a fogadtatást s azután a lelkészi lakba vonult, hol Szabó Juditka, a lelkész kisleánya köszöntő verssel kedveskedett.

Tíz órakor, amikor a püspök a ielkészi kar kíséretében bevonul a templomba, zsufolásig telve van a seini reformátusok tágas

temploma és annak két karzata. A lelkeszi kar bővült, közben meg érkezett Barkász Imre pataúi és Gulya Géza apai lelkészek.

A padosorokban ott van Seini és vidéke egész magyar intelligenciája és köznépe. Ott látjuk Ujfalussy Miklós pomi földbirtokost, feleségét és leányát, Boros Zoltán mediasi földbirtokost és feleségét, Schweizer Béla mediasi földbirtokost, berencei Kováts György apai földbirtokost, Jakó Endre földbirtokost, Gerber Béla gyógyszerészt és feleségét, Tóth László pataui földbirtokost, dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnokot, dr Kiss Endre és dr Rátz Károly satumarei ügyvédek.

A bevezető énekek után Püspök ur imádkozik, majd megtartja beszédét. Ap. 7 r. 20—22. v. alapján. Az iskoláról és a kulturáról, azok jelentőségéről beszél. Az énekkar Török Bernát kántortanító vezetésével énekel egy templomi dalt.

Istentisztelet után presbiteri gyűlés volt, majd a Püspök ur fogadta a küldöttségeket, Széll György esperes az egyházmegye, dr Kamenszky Viktor a római kath. egyház, Vlad György közjegyző a gör. kath. egyház, Török Bernátné a Református Nőszövetség, dr Kiss Endre a Magyar Párt, Kenyeres Károly a magyar ifjuság, Szücs István a seini össziparosság nevében köszöntötte a püspököt, aki minden küldöttségnek külön-külön meleg szavakkal válaszolt és köszönte meg azok jókívánságait.

A küldöttségek fogadása után a Püspök ur az új kulturházba ment át, amely zsufolásig telve volt az ebédhez terített asztalok mellett ülő közönséggel. Az új kulturház egyetlen hatalmas terem, nagy szinpaddal és villanyvilágítással. Mielőtt az ebéd megkezdődött volna, Oláh Sándor egyházmegyei főjegyző, ékes szavakkal leleplezte az akció szervezőjének és irányítójának, Szabó Endre lelkésznek arcképét. Hatalmas éljenzés követte a lepel lehullását, majd Szabó Endre lelkész mondott köszönetet.

Ezután közebed következett. Az ebéd folyamán Sulyok István püspök a királyra, majd később Széll György esperesre, Ujfalussy Miklós a püspökre, dr Böszörményi Emil Széll Györgyre, dr Kiss Endre a seini magyarságra, Széll György mindazokra, akik hozzá való ragaszkodásuknak kifejezést adtak, Todoran állami igazgatótanító a püspökre és a testvéri együttérzésre, Juhász Péter az egyház világi tisztviselőire, Mándy Zoltán és Barkász Imre nőkre, Fábián Elemér apahegyi tanító a házigazda Szabó Endre lelkészre üritette poharát.

Délután ismét istentisztelet volt, amelyen Oláh Sándor lelkész tartott mély filozófiai elgondolásokkal ékes beszédet és az egyházi dalárda énekelte Török Bernát pompásan egybefogó vezényletével.

Az egész napos ünnepség befejezéseként megvolt az első előadás is az ujonnan emelt kulturház szinpadán.

Elsőnek Ujfalussy Sárka lépett a pódiumra, aki saját szerzeményü költeményével nyitotta meg az első kultur-előadást. A meleg tapsokkal fogadott prologus után Török Bernát ref. tanító gondosan összeállított ismertetésben mutatta be a kulturház alapításának és felépítésének történetét. Hálás, elismerő szavakkal emlékezett meg Mándy Zoltán földbirtokos, egyházi főgondnokról, akinek bőkezű áldozatkészsége, buzgó segítsége volt a kulturház életrehívásának fő-alapja. Szabó Endre ref. lelkész lelkes munkásságával, éjt-napot egygyétevé fáradhatatlanságával szegődött a főgondnok munkatársává és mellettük még igen sokan elévülhetetlen érdemeket szereztek a kulturház létesítése körül.

A nagy érdeklődéssel fogadott beszámoló után Hofmann Ferenc hegedüjének ragyogó hangja csendült fel. — Nagy Dániel theologus »A ref. egyház a kultúra szolgálatában« cimmal tartott igen nivós előadást. A Deák Kálmán által előadott humoros szavalatok hatalmas derűtséget és tapsokat váltottak ki. Majd Károlyi Mariska énekelte szépen csengő szopránján, fejlett ének-kulturával a Papolczy Erzsébet urleány által megzenésített költeményeket, amelyeket zongorán maga a szerző kísért. Utánna Kovács Károly remetea-oasului ref. lelkésznek a felesége által előadott verseiben komoly, rimbeszedett, nemes veretü gondolatait hallottuk.

A műsor utolsó száma Szabó Endre lelkésznek egy mulatságos kis tréfája volt.

*

Seini református társadalma a legnagyobb sikerként könyvelheti el a vasárnapi felemelő ünnepségeket. Azt a fáradságos munkát, amit az egyház vezetősége kifejtett méltóan jutalmazta ez a siker, amelyből oroszlánrész illeti elsősorban Szabó Endre lelkészt, Mándy Zoltán főgondnokot, Thegze-Gerber Bélát, Török Bernátot, valamint az egyház nőtagjait, akik a szives vendéglátással dicséretre méltóan kitétek magukért.

Csak az igazságért.

Válasz a helyreigazítás címü cikkekre.

A bánági egyházmegye rendkívüli közgyűléséről adott tudósításom nyomán támadt élénk visszhang után, a Bánág esperese »Helyreigazítás« címü cikkében az egész tudósítást tendenciózus, szerencsétlen szövegezésü, az egyházmegyét példátlan módon való pellengére állításnak nevezi.

Ha már a Bánság esperese is megszólalt és a nyilvánosság előtt ilyen ferde és sötét színezetet ad a való tényeket közlő tudósításnak, kényszerítve érzem magam — *csak az igazságért* — az elmondására.

Való igaz, hogy a bánsági egyházmegye nagynevű espereseinek, kik a legnehezebb időben bölcs belátással vezették egyházmegyénket, bucsuzáskor »tisztelete és szeretetének jeléül, mintegy hálaképen« — e. m. jegyzőkönyvbe iktatva, — az örökös t. b. esperesi címet adományozta. Ezt egyházi lapjaink is közölték, senki nem botráncozott meg, mert mindenki természetesnek találta.

Igaz az is, hogy a Szabolcska László dr esperessé történt beiktatása alkalmával, az ünnepi hangulatban valami halk indítvány ütötte meg a füleket, hogy Nemes Elemér t. bíró, ki Zöld Mihály esperest betegsége alatt többizben helyettesítette, t. b. esperes legyen. Az indítvány hangtalanul fogadtatott és jegyzőkönyvbe soha nem vétetett. (Szabolcska Mihályt mindig a főjegyző helyettesítette.)

Az is igaz, hogy ez év májusában, mikor a Bánság esperese rendkívüli gyűlést hívott össze, a sok szomoru kísérletezés után érkezettnek látszott az idő Szondy Géza t. b. esperesi címe megadására. A multon okulva, tárgysorozatba nem vették fel, így a gyűlés végén önálló indítvány formájában a főgondnok ajkáról hangzott el.

Errefel bekövetkezett, amire senki sem számított, a »naiv« és »jó hiszemű laikus felszólalás«, mely 25 percen át indokolta, hogy felekezeti és nemzetiségű vidékeken lakó papjainknak miért kell megadni a t. b. esperesi címet. Ez sok mosolyt, derüt, kacagást, injegetést, ide-oda való jövés-menést, közbeszólást váltott ki, úgy annyira, hogy az elutasító határozatot kevesen hallhatták, maga az indítványozó ép ellenkezőt hallott, mert az állomásnál is erősítette, hogy az indítvány el lett fogadva. Ebben a hangulatban, a helyzetnek megfelelő formában tettem meg indítványomat, hogy a világiak, különösen arra a »legméltóbb« ne maradjanak ki az adományozásból.

Ezek után bezárult a gyűlés, az alkotó tagok mosolyogva, vagy mélyen magukba zárkózva elindultak. Még a templomban voltam, amikor az egyik mellettem haladó testvérem ajkáról kitört a sóhaj: »soha ily szomoru gyűlésen nem voltam.« Bizonyára más szívében is visszhangra talált ez a sóhaj, mert magam is éreztem, hogy igaza van.

A bánsági egyházmegye egyik kis pusztulásnak indult pontjára ezelőtt 14 évvel állított a Gondviselő Szeretet mint örállót. Azóta sok tövis, igen sok megpróbáltatás közt megfeszített erővel munkálom Isten dicsőségét, Anyaszentegyházunk épülését. Merem állítani, hogy ezt az egyházmegyét szeretem annyira, mint a Bánság es-

perese és annyira, hogy azt soha ki ne pellengérezzem. Ha a közgyűlési tudósításban olyan mozzanat is megemlítetett, mely kellemtelen a gyűlés levezetőjére, ez még nem az egyházmegye kiPELLENGÉREZÉSE.

Nem másért, »csak az igazságért« kellett mindezt elmondjam, ezzel nekem sincs ez ügyben e helyen több mondanivalóm.

*Keresztes József,
a Bácság főjegyzője.*

A salontai egyházmegye új gondnokának beiktatása.

Szeptember 26-án folyt le a salontai egyházmegye őszi közgyűlése, amelynek aktualitást és jelentőséget Fráter Emil salontai földbirtokosnak az egyházmegyei gondnoki székbe történt beiktatása adott.

Az ünnepélyes alkalmi közgyűlést Arday Aladár esperesnek a lélek mélyéből fakadó és a magasba szárnyaló imádsága és beszédje vezette be s ugyancsak ő hívta fel az új gondnokot a hivatali eskü letételére. Fráter Emil tartózkodott a tételes program szokásos felvázolásától, de amit ígért, az minden programadásnál többet érő szervező gondnoki aktivitás, amely főleg arra irányul, hogy minél hamarabb megismerje a helyszínen egyházmegyéje minden gyülekezetét. A tanácsbírói kar részéről Fogarassy Bálint üdvözölte találó szójáttékkal aláfestetten a kar e szép méltóságát nyert »fráter«-ét. Tisza Kálmán gróf járult hozzá ezután megleghangu beszédében az üdvözléshez, átadván a világi elnökséget a gyülekezetek által megválasztott gondnoknak, akit a lelkesi kar nevében Bokor Sándor, a salontai egyház nevében Dohi Árpád, míg a tanítói kar képviselőjében Mikó Pál üdvözöltek bensőséges tisztelettel és szeretettel.

A gondnokká választott Fráter Emil tanácsbírói tisztségére dr. Olosz Lajos chişineu-criş-i ügyvéd, egyházmegyei főjegyzőt iktatta be ezután a közgyűlés, amely meghallgatta az esperes jelentését az egyházmegyei közállapotokról, foglalkozott az előbbi napon tartott lelkeszertekezlet javaslataival, amelyek közül nagyobb vita nélkül elfogadta a teljes egészében felolvasott egyházkerületi fegyelmi szabályrendeletet és kevés módosítással a lelkeszek segélyegyletéről szóló ismert elaborátumot.

A gondnokot installáló közgyűlés néhány díjlevél ügy, két fiókegyház megalakulása és egy pár segélykérés ügyének elintézése után még a déli óra előtt véget ért, úgy, hogy az egyetlen bíró-

sági ügyet is elintézhette az egyházmegye fegyelmi bírósága aképen, hogy a még bizonyításra szoruló kényes és komplikált papi háborúságban egyelőre végzést hozott.

A salontai kaszinóban megterített fehér asztalnál a lendületes köszöntők egész sora hirdette, hogy az egyházmegye követői között, ha eddig talán nem lett volna is, de most mindenesetre új fejlődésnek indult a lelkeket éltető meleg fráteritás. N. S.

KÜLFÖLD

A Gyakorlati Keresztyénség oecumenikus mozgalmának (az egyházak nemzetközi barátságát munkáló világszövetsége) 1937. évi világkonferenciájának főkérdése az egyház és állam közötti viszony és az ezzel kapcsolatos kérdések vizsgálata lesz. A kérdéseket a különböző országokban tartott szakgyűlések készítik elő s a kutatás eredményeit nyomtatásban a tanulmányi konferencián résztvenni szándékozókna megküldik. Egyik legfőbb ága a tanulmányozásnak az emberi személyiség szabadságának és a kulturális, társadalmi és gazdasági téren a különböző életrendeknek és társadalmi formáknak viszonyát világosan körülírni és ezzel szemben az állami elméletben levő teljességi igényt és a jelenlegi gyakorlatot, valamint azok lényeges okát megállapítani. Ezeknek a részletes és alapos fejtegetéseknek a keretében a dolgozó ember szabadsága, hivatás, kisebbségi népi önállóság, az egyháznak a háboru kérdésében elfoglalt álláspontja, a nemzetközi döntő bíraskodás lehetősége, nevelés kérdései különleges szerepet játszanak.

Hamisítatlan történelem tanítást követeltek a latin országok egyházaiban spanyolországi konferenciáján Valenciában. A film és rádió helyes irányítását, az egyházak szabad életét, mint a leszerelelési és világbéke kérdésének megoldási tényezőit tárgyalták. Bár ezek az egyházak számtékintetében kicsinyek voltak, melyek országuk népeire és kormányaira kevés befolyást gyakorolhatnak, a konferencián való részvételük kétségtelenül szorosabban fűzi egymáshoz őket és az együvé tartozás érzését elmélyíti.

A balti országok konferenciáján (Tallin, Észtország, szeptember 3—6.) Észt-, Finn-, Lett-, Svédország egyházainak képviselői vettek részt. Kiváló szakemberek tárgyalták az egyház és nép kérdését, valamint a kisebbségi kérdést, úgy az elvi alapvetést, mint a jelenlegi adott helyzetet illetőleg. Ezekkel kapcsolatban nemzetközi kérdések is szóba jöttek, így a leszerelés kérdése; az egyház és állam viszonya; a bolsevizmus és az istentelenek mozgalma elvi és az egyes országok gyakorlati egyházi élete szempontjából.

A kínai I.K.E. alapításának 50-ik évfordulóját fogja ünnepelni. Az első Ifjusági Egyesület Tungchow-ban volt Peiking mellett. A »Keresztyén Diákok Szövetsége«-t a Foutchéou-i angol-kínai kollégiumban is ez idő körül alakították. A jubileumi ünnepek az egész év folyamán tartanak, melyek végén egy novemberben tartandó I.K.E.-hét lesz.

Spanyolországban az alantas hatósági közegek ujabban gyakran megsértik a protestánsok szabad vallásgyakorlatát. Calvosban (Oreunse) protestáns szülők gyermekét az állam tulajdonát képező katolikus temetőbe temették (hová bárki ingyen temettethet) s a püspök panaszára a temetésnél résztvevő 2 protestáns misszionáriust 500 pezetára birságolták. — Miajadasban, amidőn a lelkész temetésre ment, a bíró elfogatta és 10 óra hosszat fogva tartotta. — Amikor a protestánsok Elche de la Sierrában egy új istentiszteleti helyet akartak nyitni, a bíró megtagadta az engedélyt. A kormány elismeri a protestánsok jogait, de a kérdések még mindig elintézetlenek.

Molnár Károly.

HIREK

Az Evangéliumi Világszövetség előkészítő konferenciája augusztus 28-án ment végbe Târgu-Mureş-en. Bevezető áhitatot dr Maksay Albert theol. tanár tartott Máté 16. r. 5—9. v. alapján. Kovács Géza külmtitkár az erdélyi bizottság eddigi működéséről számolt be. Utána Coulter Tamás cluj-i skót missziói lelkész a felekezeti közti egységről beszélt a nyugati ev. egyházakban. A Krisztusban való egységről dr K. Tompa Arthur, ennek akadályairól Nikodemusz Károly ev. főesperes, a legközelebbi teendőkről pedig Horváth Jenő beszélt. Vásárhelyi János az erdélyi, Csernák Béla a királyhágómelléki kerület, Járosi Andor ev. lelkész az ág. ev. egyház nevében üdvözölték a konferenciát. Aztán különböző szervező bizottságokat választottak és egy négy pontból álló indítvány emeltek határozattá. A konferenciát imaóra zárta be.

Hősök emléktáblájának felavatása. A caraseui egyház szept. 1-én avatta föl nagy ünnepség keretében a hozzátartozók, a férfi és nőszövetség által készített világháboruban elesett hősök emléktábláját. A délelőtti istentiszteleten bibliát olvasott és imádkozott Várady József helybeli, Igét Faragó András berkeszi lelkész hirdetett. A magas szárnyalású beszéd után vegyes dalkar éneke emelte a lelkeket ég felé. A szóló részeket Váradiné Lénárd Margit és Jágó Lászlóné énekelte a megszokott precizitással. A templom előtt az emléktábla felavatását és leleplezését a férfi dalkar éneke s Várady József lelkész szavalata nyitotta meg. Majd Oláh Sándor főjegyző caraseui lelkészségének 25 évi emlékeivel telített szívhezszóló avató beszéde és imája zárta be a lelkiekben gazdag ünnepséget. — Délben 125 teritékes közepében

elhangzott pohárköszöntőkben ölekeztek össze a lelkek. A gyülekezet ősz presbitere, az ékesszólás mestere Domokos M. üdvözölte a vendégeket. Oláh Sándor, Faragó András, a helybeli lelkész és Surányi Károly egyháztág szólaltak fel, rámutatva arra a jobb jövő megteremtésének szükségességére, mely után úgy vágyakozik minden ref. ember. Az izletesen elkészített közebédet a nőszövetség adta össze. A délutáni vallásos templomi ünnepélyen Gyöngyösi Bálint imádkozott és ígét hirdetett. Mélyen szántó gondolatokban gazdag bizonyágtevő beszéd volt az igazi krisztusi életről. Várady Józsefné szép énekszólója Tóth Kálmán

orgona kíséretével, valamint a női dalkar Várady József vezényletével úgy csoportosultak az ige köré, hogy a lelkeket Krisztus szeretetével összekapcsolja egy szebb és boldogabb életre. Motoz Bözsi hatásos szavalata és a gyülekezet éneke zárta be az ünnepséget.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

D. I. B.-s. Megkaptam, jönni fog. Sz. G. K.-z. Nem hosszútárgyu, — mint a mult számbeli sajtóhiba jelezte, — hanem hasonlótárgyu cikk miatt vált cikke közététele feleslegessé. S. K. I.-d. A könyveket megkaptam, ismertetésükre sort keritek. Addig is gratulálok.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4984—1935. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallásitanító-lelkésznek.* Legkésőbb e hó 31-ig beterjesztendő azon tanulók kimutatása, akik egyházkerületünk területén nem református (állami vagy más felekezeti) középiskolába (liceum, gimnázium, tanítóképző, felső vagy alsó kereskedelmi iskola, középfoku ipariskola stb.) járnak, iskolafajonkint, osztályonkint és nemenkint részletezve. Oradea, 1935 október 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5012—1935-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* A Casa Școalelor-tól kaptunk 50 drb Románia térképet iskoláink számára. Akik erre igényt tartanak, annak igazolásával (iskolaszéki jegyzőkönyvi kivonat), hogy az utolsó öt évben nem kaptak a Casa Școalelor-tól díjtalanul Románia térképét, forduljanak hivatalomhoz, beküldve az ingyen térképről szóló román nyelvű nyugtát. Több tanerős iskoláknál minden tanterem számára igényelhető térkép. A térképek vászonra húzása kötelező s ez a fentemlített iskolaszéki határozatba befoglalandó. Költségek címén 20 Lei térítendő meg. Oradea, 1935 október 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

A Minisztérium Nonu Mircea arad-megyei subvizort iskolai igazgatóvá nevezte ki, minek következtében subvizori megbízatása megszűnt. Iktatandó 14595—1935. Insp. szám alatt az érdekelt iskoláknál.

15. OKT. 1935

Romania

Reformátusok Lapja

1935 október 10

25 bani Posta

M. st. Oficiului Parochial Reformát

Oradea

Calea Victoriei 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Megújhdásunk őszintesége.

Azoknak a tiszteletreméltó erőfeszítéseknek, melyeket a »belmisszió« neve alatt vonunk össze, körülbelül az az irányzata, amit a művészet a -L'art pour l'art elvében hangsúlyoz ki: a vallást visszaadni önmagának. Bennünket, mint vallást, tönkretettek a barátaink bizonyos fokig; azok az eszmék és mozgalmak, amelyek az idő forгатagából ránk tapadtak és iszalagos terpeszkedésükkel szinte a felismerhetetlenségig befutottak. Majdnem minden szellemi barátunk kiált s azután megizmosodva, az emlőinkről leszakadt és önálló »nagy legény« lett. Megmaradt belőlünk a váz: a vallás, amely azonban a sok ki- és visszaélés után, ma szinte csak csontváz. Nem vesszük át elhízott barátjainknak allűrjeit, de azért áldáskivánással hintjük be szuverén utjukat és megbecsüljük külön intézményekben kövült áramlataikat. A magány nemcsak az egyéni élet fölséges alkalomgazdagsága; nagy áldás, az öneszmélés puritán pillanata, az egyház életében is. Le kell számolni önmagunkkal és sorba felvetni és megválaszolni a kérdéseket: hát tulajdonképen mi vagyunk? Szabad gondolat, lelkiismereti szabadság, humanizmus, demokratizmus, szocializmus? Hogy a feltóduló kérdésekre nyíltan merjünk reá felelni: mi elsősorban — vallás vagyunk, tehát hivatás vagyunk. Öntudatos célunk van: az isteni kegyelem erejével megélni azt az életet, melynek szépségét és nehézségét a biblia leheli s amelynek lehetőségét a Krisztus életének történeti valósága garantálja.

Semmiféle politikai, irodalmi vagy erkölcsi menekült ne húzódjék a szárnyaink alá, mert ezek csak kiszivnak és kompromittálnak bennünket. Ezek kisiklásokra és hamis ideológiára kísértenek és veszélyeztetik eredeti kiindulásunk tisztaságát: mi új hitet hirdetünk. Az ujság, az eredetiség pedig bennünk az, hogy mi a bibliai kereszténység szolgálatában állunk teljes elvi elszántsággal, de azzal a

világos öntudattal, amely a hátán nem türhet még akkor sem idegen vegetációt, ha a »Credók« egy-két szava rokonilag össze is csendül. Minden irányu haladáshoz van érzékünk, sőt résztveszünk aktíve is azok lendületében, de az ellen másodszer is protestálunk, hogy a *valási jelenség karakteréből* kivetköztessenek bennünket. Mi nem vagyunk a humanizmus epilógusa, sem a felvilágosodás vagy éppen a forradalmi Európa prológusa; nem vagyunk szerep, hanem állandó vallástörténeti hivatás. Ebből azonban az igénylésünk iránya is világos: mi vallásos lelkekre reflektálunk s egyházunk homlokára odairjuk: »A kalandorok kiméljenek.« Nekünk kereső lélek az ideálunk, aki a legszebb, a legmélyebb élet gyöngyeit hajszolja, hogy a Biblián keresztül megmutatott Krisztus lábainál felsikoltson: »megtaláltam!« És főleg a mai világban jó lesz hangsúlyozni, hogy nem vagyunk gránátmentes fedezékei a kisebbségnek sem, mint politikumnak. A maga bünös és szomjas lelkét hozza el mindenki hittél és bizalommal, *de csak ennyit!* Nálunk ne keressen senki más területen befagyott, közéletí szereplésére tapaszt vagy épen folytatást, mert nem vagyunk »szanatórium — a Styx-vizéhez.«

Megújhdásunk öszintesége tehát azt jelenti, hogy végre, annyi világi puszi-pajtáskodás után, *tisztán és kizárólagosan* vallás akarunk lenni, vagy a már felhasznált szavakkal: el kell dobnunk öszszes és színes szerepeinket a hivatás szent szerelméért. Ennek a vallási reformációnak, ennek a »La religion pour la religion« lelki mozgalmunk sikere a papságon fog mulni. Nincs kevesebbről szó, mint arról, hogy valóságos katarzison kell átálesnie, vagyis fogalmainak tisztulásán és érzéseinek emelkedésén. E pontnál inkább a »megtérést« használjuk. Pedig ez a szó kisértés a gögre és önmegelégedésre.

A megtérés eredménye a megtérő, aki mintha eljutott volna a maximumig, mit a vallásos élet produkálhat; az isteni parvenü; a lelki »fait'accompli,« akinek már előtte járni nem lehet, hanemcsak *utána*. Így nevelődött ki valamelyes offenzív papi gög, amely az egész evangéliumból csupán a virágvasárnapí korbácsot ismeri. Elégedetlen és bélyegező hivekkel, helyi viszonyokkal, öregedő papokkal, hatóságí intézkedésekkel szemben, hogy minden suhintásukat annak a magasabb evangéliumi aszkézisnak nevében igazolja, amelynek nektárjában, ő, a boldog possidens, állítólag nyakig benne él. Ezek a papi delirálások egyesek részéről teszik lehetetlenné a kartársi viszonyt és életet, kirugván az egyetlen alapot, melyen harmonizálni lehetne. Te is a magasabbra törsz? Menjünk *hát együtt* Testvérem! De egy olyan társadalomban. ahol az egyes ember ma-

gát mindig többnek és jobbnak érzi és főleg érezteti, még zsurról sem lehet beszélni. Azért, ha mi ezt a vallási regenerációt a a testvéresülésen keresztül őszintén akarjuk szolgálni: revideálni kell a megtérés fogalmát. Be kell látnunk, hogy ez nem egy aktus, hanem olyan folyamat, amelynek jövője, tehát növekedése van. Olyan szántás, ahol valóban átkozott, aki hátranéz, mert abban a pillanatban *már le is néz*. Olyan munka, ahol csak egyetlen egy sóhajlás igazolt: »Oh! beh! messze vagyok még!« Az így hangolt lelkek egymásra találnak, sőt egymásba kapaszkodnak. Azután: mélyíteni kell az egyéni hitéletünket. Csak az gyújthat, aki maga is ég és csak az közölhet, aki bír. A ref. pap, az ujszövetség tűz-ozlopa; más pap bizakodhatik liturgikus hatásokba és mágikus erőkbe, de nekünk a saját lelki olajunkat kell felégetni. A liturgiánk sápkóros, a miszticizmus köde nem burkol be, a hivek tradicionális áhitata nem csügg rajtunk, semmink sincs, csak önmagunk. Majdnem azt mondanám: vallásos egyéniségünkön fordul meg az idveség. Mivel ragadjuk meg és fel a lelkeket, ha a hivatásom — hivatal, a szolgálatom — díjlevéli obligó és a hitem a pap-apám halványuló atavizmusa? Zörög a lelkem, mint az üres borsóhéj; fizikai erőlködések és fogások nyomorult fügefa levele alatt valami üresség ásit versenyt a hallgatóimmal. Őszinte, perzselő igehirdetésre van szükségünk; arra a láthatatlan fluidumra, amelyet mindenki érezhetett, aki már állott szemben a nagy meggyőzések emberével. Imádság, elmélkedés, biblia, az élet állandó, szelid és megértő megfigyelése — nem középkori rekvizitumok, hanem a szőlőmunkások örök szerszámai.

Az ember ma is keres és esdekel; javarészből — igaz — tagolatlan még a lelki beszédje; gyermek, aki még nem tud fogalmazni, de a szíve bizsergését már érezi. Nagyszerű iniciálék ezek, csak meg kell ragadni és imádkozni, hogy mindig legyen is — mivel!

Dérczy Imre.

„SZENT TERROR.“

Az egyházi intézmények munkájának (a fogalmat legtágabb körűnek fogván fel) igehirdetésnek »anyaga«: az *Ige időfeletti, változatlan*, bármilyen megalkuvást, belemagyarázást, kitágítást semmilyen indokkal el nem tűr. Ez az Ige a megfeszített Krisztus. Ez az Ige áll velünk szemben a Genézis lapjaiban, vagy az ujszövetségi apokalipszis legutolsó soraiban. Ez az Ige az, akit szólaltatni kell a hirdetőnek a mai ember előtt, a mai viszonyok, modern adott-

ságok között is, akit ható erővé és lendítő tényezővé kell tenni igehirdetésünk szolgálatának engedelmisségén keresztül életünk, tehát XX. század emberének élete minden vonatkozásában: a gazdaságban, politikaiban, művészetben stb.-ben, mindenütt azon a széles területen, amit ez a fogalom hogy »modern élet« határol. Ez következik abból, hogy az egész földet az istenfiak birodalmává kell tenni, az igével át kell szentesíteni, vagyis az ige szuverénitását. Isten uralkodói felségjogának igényét nem szabad bünyös módon csorbítani. Igazuk van azoknak, akik a legszigorubb orthodoxiát, a legmerevebb megalkuvásnélküliséget hirdetik és képviselik e kérdésben, akik ennek hangsúlyát olyan nyomatékkal törekszenek érvényesíteni és akik meg nem szűnnek a figyelmet felhívni arra a veszélyre és kísértésre, mely éppen az igehirdetés tartalmi elegyítetlenségét, változatlanóságát fenyegeti azáltal, hogy az igét az élet változott körülményei és viszonyai között kell hirdetni. Ezer és ezer kísértés van arra, hogy az igehirdető igehirdetési anyagát a körülményekhez szabja, hogy mindenkire elégséges tartalmánál fogva ennek határait elasztikusoknak képzelje, azokat átlépje, hogy liberális legyen vele szemben, vagy hogy azt irreálisnak gondolván, abból elhallgasson, — tehát hogy rendelkezni próbáljon az igével, ami pedig felette is parancsoló kényszerként áll. Helyes az, hogy éppen a legfiatalabb (tehát a folyton haladó étellel természetesen legszorosabb kapcsolatban álló és így veszélyeinek is legnagyobb mértékben kitett) theologus és lelkipásztori nemzedék előtt megdönthetetlen elvként álljon az igehirdetés sine qua nonja: az ige változatlan.

Ezzel szemben, illetve ebből szorosán következően az ige megnyilvánulási formája változó — olyan mértékben, ahogy egyfelől a változatlan tartalom hatóképességi igénye megköveteli, másfelől természete megengedi. Tehát az ige megnyilvánulási formája változásának indoka és határolója elsősorban magának az igének lényegéből és természetéből következik. Az ige minden idő- és térfeletisége ellenére sem akar »Ding an sich«, elvonatkoztatott és szobrosított eszme lenni és azt nem is tűri meg: az ige élő, ható, mozgató, lendítő, formáló erő. Nemcsak a bibliai, klasszikus időkben vagy a múlt századokban volt az, hanem a jelenben, tehát reálisan: a trösztök, szociális mozgalmak, hitlerizmus, a pengős regények, filmek és vasárnapdélutáni footbalmérkőzések idejében is. Az ige lényege tehát azzal a követeléssel lép fel hirdetőjével szemben — amit aztán se lealkudni, se elhallgatni, elöle akár szellemi tunyaságból, akár félelemből kitérni nem lehet — hogy minden irányu hirdetői szolgálatában legalacsonyabb fokon alkalmas, legmagassabban

pedig pótolhatatlan eszköz legyen arra nézve, hogy az igének ez a hatásképessége az általa követelt, tehát a legmagassab mértékig érvényesülhessen, annál kevésbé akadályoztasson.

Ezért az igehirdetés mikéntjére az igehirdető egyéniségén kívül meghatározó tényező az, amire hatni akar, ami elsősorban, sőt végredményben egyetlen érvényesülési tere: az ember, akit viszont, legalább is külsőleg vonatkozásaiban szintén meghatároz a kor, amelyben él, életének viszonyai, műveltsége, gondolkozásmódja, vérmérséklete, faja, neme stb., amelyeket nem elég csak ismerni, hanem amelyekhez az igehirdetés formáját szabni is kell. Nincs senki, aki ennek természetszerűségét legtávolabbról is kétségbe akarná vonni még a gyakorlatban sem. Mindenki, még a »laikus« előtt is magától értetődő, hogy ugyanazt az ígét másképen kell hirdetni pl. az elemisták vagy egy munkanélküliekből álló gyülekezet előtt, hogy hatást gyakorolhasson és az is kétségbevonhatatlan, hogy más fogalmi köre volt pl. a múlt század kézművesének vagy a modern gyári munkásnak. Ha ezt a gondolatot mint tételt, hogy úgy mondjam, embriójában, kiindulásában elismerjük, akkor legyünk bátrak (ha csak bűnös mulasztásunkért a felelősséget nem akarjuk viselni, kell is lennünk) ezt a gondolatsort következetesen végigvinni és igehirdetésünk módját ahoz szabni is.

Ebből pedig az következik, hogy az igehirdetés módjának kongruálnia kell az élet haladásával, vagyis feltétlenül modernnek kell lennie, értve ezalatt azt, hogy a mai élet minden eszközét igénybe kell vennie és hathatós eszközül felhasználnia, hacsak az igehirdetés módja második meghatározójával: az ige természetével: isteni voltával, méltóságával nincs annyira ellentétben, hogy a profanizálással épen azt a hatást csökkentené, vagy még inkább veszélyeztetné. Tehát azoknak az igehirdetési módoknak használata, vagy legalább is kizárólagos használata, melyek az élet haladásával nem tudtak lépést tartani, jellegük hiánytalan fenntartásával annak ritmusába nem tudtak beilleszkedni, az ige hatókörét (már amennyire ez egyáltalában függhet az embertől) csökkenti, bénítja, sőt megsemmisítheti. Ezért nem periferikus probléma ez. Az ige ujbora a régi tömlőket szakadatlanul feszíti. Az ige maga örök: ezért lépést tart minden korról, mindegyik számára van üzenivalója, de az át-hidaló közegnek az élet változásának ha nem is a legkisebb mozzanataihoz, de főbb etappjaihoz feltétlenül alkalmazkodnia kell. A mi korunk kétségtelenül sok gyökeres változást hozott. Ha ezt nem veszi tudomásul az egyház igehirdetési módszereiben, nemcsak hogy megszűnik az a tényező lenni, ami pedig létét jelenti: ható, formáló faktor: kovász, hanem egyenesen Don Quijote-tá válik. Nem erre

utal az a mosoly, mely a páthoszos igehirdetők hallgatóinak szájszögletén megbuvik? A természetes ígét ilyen természetellenes módon hirdetni — nem inkább profanizálása annak?

(Folyt. köv.)

Nits István I.

A névelemzés.

Borcsa Gergely kat. főgimnáziumi tanár közigazgatási keresetet indított a târgu-muresi táblánál, amiért leánykáját sem a megyei tanfelügyelőség, sem a minisztérium nem engedte beiratni a felekezeti iskolába azzal az indokolással, hogy Borcsa tanár származására nézve román. Az ítélőtábla helyt adott a keresetnek és a közoktatásügyi minisztérium elutasításával kimondta, hogy nem lehet egyetlen szülőt sem korlátozni abban, melyik iskolába iratja gyermekét, mindenki olyan nemzetiségűnek vallja magát, amilyennek a szive diktálja s ennél fogva a tanfelügyelő és a minisztérium rendelkezése törvénytelen.

A táblai döntés ellen a közoktatásügyi minisztérium semmiségi panasszal élt a Semmitőszéknél, amely helybenhagyta a táblai ítéletet.

Kommentár helyett közöljük a semmitőszéki ítélet kivonatát: Tekintettel arra, hogy az 1924. évi elemi oktatásról szóló törvény 8. szakaszában foglalt intézkedések valóban előírják, hogy azok a román eredetű állampolgárok, akik már nem tudnak románul, kötelesek gyermekeiket kizárólag nyilvános állami iskolába, vagy román tannyelvű magániskolába járatni, figyelembe véve, azonban, hogy ennek a szövegnek a tartalmából nem tűnik ki, hogy a minisztériumnak diszkrécionális joga volna azoknak az eseteknek az elbírálására: mikor van szó román eredetű állampolgárok elmagyarosodásáról, melynek alapján kötelezhetné a szülőket gyermekeiknek állami, vagy román tannyelvű magániskolák látogatására,

és mert a törvényhozás ezzel az intézkedéssel csak azt tette kötelezővé az ebbe a kategóriába tartozó állampolgároknak, hogy adják gyermekeiket oktatás végett az állami, vagy román tannyelvű magániskolákba, fennmaradván a joga a minisztériumnak, hogy saját közegei útján felderithesse a 8. szakaszban említett állampolgárok eredetét akkor, amikor azok ellenkezőjét állítják,

és mert jelen esetben felhozta az elsőfoku bíróság előtt, hogy már ősidóktól fogva magyar, amivel szemben a minisztérium nem szolgáltatott bizonyítékot arra nézve, hogy elmagyarosodott román származású állampolgár volna, következik, hogy a minisztériumnak hatósági ténykedése, amellyel visszautasította felperes kérését, hogy

leányát a törvény 19. szakasza értelmében magániskolába irathassa — visszaélés és így megsemmisítendő volt.

Ezen indokok alapján a Semmitőszék a törvény nevében elutasítja a Borcsa Gergely ügyében a Közoktatásügyi minisztériumnak a tárgy-műreş-i Itélőtábla 12—1934. sz. ítélete ellen beadott semmiségi panaszt és kötelezi a semmiségi panasszal élö alperest (Közoktatásügyi minisztérium) felperes részére 1000 Lei költség megfizetésére.

Egyházmegyei közgyűlés és lelkészértekezlet.

A bihori egyházmegye október 11-én tartotta őszi közgyűlését V a d a i Béla esperes és T e l e g d y József gondnok elnökle mellett. Elözö nap lelkészértekezlet volt, melyen több fontosabb ügyet tárgyaltak le. Az egyházkerületi fegyelmi szabályzat tervezetét kisebb módosításokkal elfogadták. A lelkészi önszegélyezésről szóló tervezetet, mely a Sätmar-on összeülö bizottság javaslatában lett ismeretessé, teljes egészében elvetették, azon indoknál fogva, hogy az államsegélyt újabb levonásoknak kitenni semmiképpen nem szabad. A vallástani kézikönyvek átdolgozására vonatkozóan S a s s Kálmán lelkész nyujtott be értékes javaslatot, melyet teljes egészében felterjesztenek a kerülethez. Elfogadta az értekezlet dr S z a b ó Lajos lelkésznek a református napi-sajtó tárgyában beterjesztett javaslatát is. Minden lelkész 1—1 részvényt jegyez, söt mindent elkövet, hogy gyülekezetében minél több részvény jegyeztessék. Reméljük, hogy rövidesen olvashatjuk, várva-várt református napilapunkat. A közgyűlés mindenben magáévá tette a lelkészértekezlet határozatait. A gyűlés egyik kiemelkedö eseménye volt Vadai Béla esperes évi jelentése. Olyan tökéletes munka volt ez, hogy a jelenlevö S u l y o k István püspök maga köszönte meg az esperesnek ezt a nagy és értékes munkáját. Mindenre kiterjeszkedik ez a jelentés, a legkisebb mozzanatot sem hagyja figyelem nélkül. A bizalmatlanság, békétlenség és fegyverkezés idejében a hit és a tudás, az a kettös paizs, amely megoltalmazhat bennünket a végromlásunk elöl, — fejezi be jelentését az esperes.

A tanitói értekezlet jelentéseit Kiss Károly, a belmissziói jelentést dr Szabó Lajos előadók olvasták fel. A közgyűlés kimondotta az egyházmegyei központi férfiszövetség megalakítását. Az alakuló közgyűlést; konferenciával egybekötve ősszel tartják meg. A leş-i egyház segélyezését pártolólág terjeszti fel a kerülethez,

Ez a gyűlés vette ki az esküt dr Szabó Lajos oradea-i lelkésztől, kit 34 szavazatból 31-el egyházmegyei jegyzőnek választottak.

A belmissziói szervek zavartalan működéseinek tárgyában dr Soós István tanácsbíró és Vadai Béla esperes, a csendőrpáncsnokságnál tett látogatásukról tettek megnyugtató jelentést. Reméljük, ezek az anomáliák is rövidesen megszűnnek.

Több kisebb tárgy és néhány bírósági ügy letárgyalása után a késő esteli órákban ért véget a kétnapos ülés. *Dr Szabó Lajos.*

Az „Érmelléki Ref. Tanítóegyesület“ közgyűlése.

Az É. R. T. E. október hó 14-én Sacueni-n tartotta a szokásos őszi értekezletét. Nehéz körülmények között, a bizonytalan jövő előtt s a lelket nyomasztólag sujtó hatások alatt csendül fel az ősi zsoltár: »Tebenned biztunk eleitől fogva«, utána az elnöki megnyitó következett, mely szerint az Isten segedelme után csak a saját erejére számolhat s nehéz helyzetéből csakis a legteljesebb összetartás, összefogás vezetheti ki a tanítóságot. Az elnöki megnyitó után Kántor Péter marghita-i tanító olvasta fel gyakorlati szempontok figyelembevételével dicséretreméltó ügyességgel készített értekezését a tanítói álláshoz szükséges tekintély helyreállításáról, melyet kizárólag önérzetes magatartás, erkölcsi jellemesség, pontos kötelességteljesítés és megfelelő anyagi alapok által érhetünk el. Az országos tanítószövetség megalakításához egyhangulag hozzájárul, az alapszabályok kidolgozásához hattagu választmányt jelöl ki s Kovács Ferenc budislau-i tanítót a szövetségi tagdíjak kezelő pénztárnokának megválasztja, a vallástani tankönyvek módosítására, az abszolváló vizsgálatok szabályza ára, román tanterv kiadására, a nemzeti tárgyak tankönyvére Kósa Károly otoman-i s a tanítókörök beosztására s az 1935—36. évre Jakab Lajos salacea-i tanító által előterjesztett javaslatokat egyhangu elfogadással a felsőbbhatóság elé terjeszti a gyűlés.

A románnyelvi tanfolyamok eddigi módszerét nem tartja a gyűlés célravezetőnek, mert az elért eredmény nincs arányban a súlyos anyagi áldozatokkal, ehelyett sokkal helyesebbnek tartaná, ha a román vidékeken működő román állami tanítók vezetése mellett gyakorolhatnánk a román nyelvet, vagy pedig a lakóhelyhez legközelebb eső központokban lenne a tanfolyam. Ezzel kapcsolatban a nehéz anyagi helyzetre való tekintettel felkérte gyűlés az egyházmegyei közgyűlést, hogy a nyári tanfolyam költségeinek részbeni

pótlására az egyházközségeket 1500 Lei hozzájárulásra kötelezze el. Az egyházmegyei tanítóképviselői tisztségekre titkos szavazás útján Tóth Zsigmond egyesületi elnököt, Kemecsey György alelnököt. Kósa Károly gyámintézeti pénztárost és Jakab Lajos egyesületi főjegyzőt jelölte a gyűlés. A gyámintézet anyagi helyzetéről adott jelentés meghallgatása után a gyámintézet tisztviselőinek és választmányának mandátumát újabb 5 évi határidőre egyhangulag meghosszabította a gyűlés.

Több apróbb egyesületi ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért s a tagok abban a reményben oszlottak szét, hogy a legközelebbi gyűlés már könnyebb és vigasztalóbb körülmények között jöhet össze Isten megsegítő kegyelméből.

Jakab Lajos
egyesületi főjegyző.

| KÜLFÖLD |

Délamerikában, Braziliában hat braziliai egyház: «Braziliai evangélikus konföderáció» név alatt szövetkezett, hogy a protestantizmus közös lényeges egységének kifejezést adjanak és közös munkában minden erejükkel felléphessenek és a Krisztus egyházaival az egész világon fenntartsák a kapcsolatot.

A Palesztinába vándorlás 1922. óta csodálatosan emelkedett. A zsidó elem 270,000-re emelkedett, mely a világ 15,900,000 zsidójának több, mint 20 százaléka.

A svájci Solense-ben 100 éves fennállását ünnepelte az egyház. Érdekes megnézni a statisztikát: 1850-ben Solense 5370 lakosa közül csak 518 protestáns és 4851 katolikus, 1930-ban 13,734 lakos közül 6415 protestáns, 6249 róm. katolikus és 865 ókatolikus.

Molnár Károly.

| HIREK |

Lelkészbeiktatás. Október 6-án iktatta be állásába *Nemes Elemér* bánsági esperes Dumbrava új lelkészét *Bitay Lóránd Zoárd* volt cermeiu-i lelkipásztort. Az ünnepélyes aktust különösen bensőségessé tette az a tény, hogy esperes nemcsak, mint az egyházmegye előljárója, hanem mint a gyülekezetnek 25 esztendeig volt pásztora szólott

az új lelkészhez. *Bitay Zoárd* Ezekiel 3, 17—21. alapján hirdette az ígét. Nem akar sem több, sem kevesebb lenni, mint őrálló, aki Isten szavára figyel és Isten intését adja tovább a népnek. Hiszi, hogy gyarló emberi szavain keresztül Isten akar szólni és arra kéri Istent, adjon erőt neki, hogy alkalmas és alkalmatlan időben hiven tol-

mácsolhassa akaratát. A gyülekezet volt beszolgáló lelkésze *Várady Attila* ipari lelkész köszöntötte az új pásztorát, ezután a bányai egyházmegye lelkészi kara nevében, majd *Tóth Áron*, *Tőkés Gyula*, *Orth Imre* lelkészek és *Izsáky Károly* lugoji főgondnok üdvözölték az egyházmegye új örallóját. Maga a gyülekezet tulajdonképpen csak a 200 terítékes közebeden jutott szóhoz és köszöntötte örömmel új pásztorát. Ugy a gondnok, mint két presbiter társának, valamint a Nőszövetség képviselőjének szívből jövő, ügyesen, talpraesett mondatokba öntött felszólalásai bepillantást engedtek ezen telepes nép lelkének gazdag kincsesházába, melynek őrizőjévé, továbbfejlesztőjévé Bitay Zoárd elhivatott. Isten adjon erőt, egészséget neki munkájához.

Lelkészwálasztás. A berzeni gyülekezet nagy többséggel Peleskey Sándor viile-satunare-i lelkészt választotta meg lelkipásztorává. Végre reméljük, hogy ezzel, a harmadik választással ez az évek óta folyó, sok vihart felvert választási ügy nyugvó pontra ért.

Templom- és harmoniumszentelési ünnepély. A románest-i leányegyház a nőszövetség és énekkar támogatásával kifestette belül templomát és harmoniumot szerzett. Ez alkalomból október 6-án szép ünnepséget rendezett. A délelőtti istentiszteletet Boros Jenő satunare-i lelkész végezte a C. zsoltár alapján hirdetve az igét. Textus felvétel előtt az énekkar énekelt. A közebedet a nőszövetség tagjai állították elő Ferenczy Károlyné vezetésével. A délutáni istentiszteleten Spáczay Árpád baia-spiei lelkész szolgált, Ján. II, 12. alapján végzett igehirdetésével, melyet megelőzőleg ismét az énekkar énekelt. Utána Bagossy Endréne szép énekével gyönyörködtette a gyülekezetet. Majd Kirják Lajosné livadai nőszövetségi elnöknő tartott lendületes felolvasást a hit és nemzeti érzés megtartására buzdítva. Közreműködtek még Málnássy Ferdinánd apai kántor és Medgyessy Annuska szép énekszólókkal. A lelkes románestiek egy szép nap hatásával lettek gazdagabbak áldozatkészégük méltó jutalmául.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

3462—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi magánvizsgálatra kötelezett elemi iskolának.* Jelentendő legkésőbb e hó 31-ig az 1934—35. tanévi évvégi vizsga eredménye a következő rovatok szerint: 1. Beiratkozott osztályonkint. 2. Vizsgára jelentkezett osztályonkint. 3. Átment osztályonkint. 4. Veszteség: a) a meg nem jelenés miatt; b) másodszori bukás miatt egy összegben. 5. Bukottak száma saját tanítónk osztályozása szerint lett volna (egy összegben). 6. Megjegyzés. Ezen jelentés a 2860—1935. sz. körrendeletben előirt jelentéstől függetlenül beküldendő. Biharea, Cetariu, Cherechiu, Paleu, Sânnicolaul de Munte, Târgușor tartoznak ugyanakkor beküld-

deni a mostanáig hiányzó jelentést a vizsgálat lefolyásáról is a 2860—1935. sz. körrendeletre. Oradea, 1935 október 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5115—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallásitanító-lelkész urnak.* Középiskolákban az V. osztályban kötelező használatra elrendelem a Heidelbergi Kátét. A VI. és VII. osztályos Révész-féle kézikönyvek, »A keresztyénség története« és »A magyar protestantizmus története« beszerzett értesüléseim szerint elfogytak, ujranyomásuk csak a jövő iskolai évre várható. Ezekben az osztályokban tehát a vallásitanító-lelkészeknek kell gondoskodniok a pótlásról a helyileg megszerezhető használt példányok segítségével, különösen vigyázva arra, hogy magyarországi kiadási könyvek nem használhatók. A VIII. o. számára kötelező használatra elrendelem Makkai: »Kegyelemből hit által« című könyvét. Kapható egyházkerületi iratterjesztésünkben. Oradea, 1935 október 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5208—1935-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságoknak.* Tudomás vétel és mihez tartás végett közlöm az alábbi egyházkerületi határozatot (26-g. 5. bek.): Az a tanító, aki az iskolai évet szabályzat szerint befejezte, szolgálatból kilépés esetén úgy tekintendő, mint aki augusztus 31-én lépett ki, szolgálati bizonyítványa tehát ebben az értelemben állítandó ki. Minthogy még mindég érkeznek be hivatalomhoz ezzel ellentétben kiállított szolgálati bizonyítványok, közlöm az illetékesekkel, hogy az ilyen hibás szolgálati bizonyítványokat vagy törzslap bejegyzéseket hivatalból az egyházkerületi határozat értelmében kijavítatom s a bizonyítvány kiállítója ellen az ill. esperes ur utján elfogok járni. Oradea, 1935 október 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat. Az uileacul de munte-i ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állásra. *Javadalom:* 1. Természetbeni jókarban lévő lakás mellékhelyiségekkel s kerttel. 2. 16 kat. hold szántó föld és 6 kat. hold rét haszonélvezete, melyet a tanító a maga költségén műveltet s adóját fizeti. 3. 240 Lei készpénz évente az egyház pénztárából. 4. 20 mázsa kétszeres buza természetben, vagy annak szeptemberi piaci ára. 5. Kerületi segély. 6. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. **Kötelesség:** A presbitérium által rábizott osztályok vezetése. Kántori teendők végzése orgonával. Énekkar vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Kánonikus órákon, valamint lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Egyházi jegyzőség. Pályázhatnak olyan okleveles, román vizsgával bíró férfi tanítók, akik a »Reformátusok Lapja« 19. számában megjelent 3003—1935-II. sz. püspöki Körrendeletnek megfelelnek. Ha rendes pályázó férfi nem akad, ideiglenesen fenti követelményeknek megfelelő férfi kelyettessel is betöltetik az állás. Ha ilyen sem lenne, akkor orgonázni tudó férfi kántor alkalmaztatik. Ez utóbbi esetben fizetés megegyezés szerint. Pályázati kérvények Ref. Lelkészi hivatal címére küldendők: Uileacul de Munte, p. u. Episcopia, Jud. Bihor. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 10 nap. — Presbitérium.

M. st. Oficiului Parochial Reformat

Jud. Arad

Cermeiu

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül f.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján

A reformáció kötelez.

Ujra elértük Isten kegyelme egyik legnagyobb bizonyágának: a reformációnak évfordulóját. E lap dátum szerint való megjelenése tul esik az évfordulón és mire a kezembe kerül Testvérem, lehet, hogy csakugyan tul vitt rajta a gondviselő Isten. Megtartottad gyülekezetekben az emlékűnnepélyt, vagy magadban csöndben megemlékeztél róla és áldottad a kegyelmet, mely Téged is elhivott, hogy áldásainak részesévé tegyen. De a reformáció nemcsak ezen az egy napon, hanem mindig aktuális. Nemcsak a négy évszázad előtti, történelmi, hanem maga a reformáció, hiszen valljuk: »eclesia semper reformari debet.«

Sőt hirdetjük is ezt. Beszélünk a reformáció szükségességéről, egyházunk megújulásáról és közben észre se vesszük, hogy a reformáció csak üres szóvá válik s ünneplése csak emlékezés, az ünnepi beszédek, előadások csak egy történelmi esemény emlegetésévé, melynek nagyon kevés köze van az életünkhöz.

A reformáció nemcsak arra való, hogy emlegessük, vagy róla emlékezzünk. A reformáció több ennél, a reformáció nem emlék, hanem örökség, amely kötelez bennünket.

Legelső sorban arra, hogy ismerjük meg a lényegét. A legtöbb ember csak a külső, ugynevezett történelmi látható részeit ismeri, de sohase mélyedt el annak a lényegébe, hogy ugy mondjam: a pszichéjébe. Ezt nem a Luthert kiátkozó pápai bulla, vagy a wormszi birodalmi gyűlés történetéből, sem Zvingli szabadságharcából, sem Kálvinnak a libetinusokkal vívott küzdelméből lehet egyedül megismerni, hanem azokból a műveikből, melyek az ő elmélyedésüket, tusakodásaikat, gondolataikat, szóval egész lelki világukat feltárják.

Ezért a reformáció arra kötelez, hogy műveiket, írásaikat és belőlük főképen theológiájukat megismerjük. Állandó a panasz, hogy hi veink nem eléggé öntudatosak, sőt egy részükből hiányzik az igaz

ref. öntudat. Ennek nem kevés részben az az oka, hogy a lelkipásztorok nagyrészen sincs határozott öntudatos theologiai felfogása. Az öregebbek még ugyan a régi tisztos orthodoxia alapján állanak, de közülök többnek a lelkében ez is csak a tudat alatt él már, míg az újabb nemzedék — a legújabbak kivételével — vagy semmilyen határozott theologiai irányhoz sem tartozik, vagy az általános keresztyénséget vallja a maga theologiai felfogásának. Bármelyik legyen is, a theologiai felfogás elszinteledése. Ennek megváltoztatására csak egy mód van: a reformátor munkáinak tanulmányozása. A Barth-féle theologianak igénytelen nézetem szerint éppen abban van legnagyobb értéke, hogy erre irányítja reá a figyelmet azáltal is, — amit nyíltan bevall, — hogy a reformátorok tanításaiból táplálkozik, amiért reformátori theologianak is nevezik. Nagy reformátoraink munkájának tanulmányozására most egy nevezetes dátum különösen felhív bennünket. Ez Kálvin Intituciója megírásának s jövőre, megjelenésének négyszázados [évfordulója. De az ő és a többi külföldi reformátor művei mellett ott vannak a mieink, a magyar reformátorok művei: Dévai Biró Mátyás, Szegedi Kiss István, majd később Geleji Katona István stb. nemcsak nemzetünk körében, hanem a külföldön is ismeretes művei.

Ezekből a művekből, a reformátorok szellemi termékeiből theologiai gondolkozásuk mellett kiárad reánk az ő szellemük. Ez a szellem megérteti velünk, hogy a reformáció több és több munkára kötelez bennünket. Azzal már régen tisztában kell lennünk, hogy a ma lelkipásztorának jóval többet kell hivatása betöltésében munkálkodnia, mint az előző emberöltők fiainak, de ennek a több munkának csak akkor lesz igazi értéke és még inkább igazi eredményei ha azt a reformátorok szellemében az ő lelkükkel végezzük. A mi korunk sokban hasonlít az ő korukhoz. Ha pedig így van, akkor csak az övékéhez hasonló lélekkel leszünk képesek betölteni.

A reformáció hivebb és főként cselekvőbb sáfarkodásra, építő, alkotó munkára kötelez. Minket, reformátusokat mindenki másnál nagyobb mértékben, mert a mi vallásunk a tevékenység vallása. Kálvin maga is örökös tevékenységben élte és égette el életét, melynek maradandó alkotásai is örízik emlékezetét. Az építésnek, maradandó alkotások létrehozásának akkor van ideje és még inkább szüksége, mikor romok sűrgetik azt. A magyar reformáció története minden más nemzet történeténél jobban bizonyítja ezt. A mi elődeink a mohácsi vész után nyomoruság között, gyásztól és reménytelenségtől leverten létesítettek a százados jövő számára áldásos intézményeket. Szabad-e nekünk csüggedten, tétlenül, vagy ami még szomorubb: tehetetlenül eredménytelenné tenni nemcsak a

magunk, hanem hiveink, népünk életét? Semmiképen sem, sőt a reformáció arra kötelez, hogy a romok között és a romokon mi is építsünk és pedig nemcsak a mának, hanem — bár a ma követelményei szerint, — de a jövőnek!

A reformáció kötelez a példát adó, lelkesítő és erőt adó mult minél alaposabb megismerésére. A multat nem ismerni hálátlanság, mert azokat, akik egy egész, sokszor nagyon viszontagságos életen mindent áldozatul hoztak érettünk, nem érdemesítjük annyira, hogy komolyan megismerjük őket. A multat nem ismerni vakság, mert ha nem nézzük a multat, nem látjuk a jövőt.

A reformáció kötelez föleszmélni rá, hogy kötelez.

Debreczeni István.

Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének Imahete.

November 10—16.

Mint minden évben, úgy ebben az évben is mindenütt megtartják az ifjusági világszövetségi imahetet, ahol az ifjusági munka fontosságát és jelentőségét felismerték. Ebbe a több mint 55 nemzetet átölelő egyetemes imahétbe már évek óta bekapcsolódott egyházkerületünk és ez imahét áldásairól nagyon sok helyen számolhatnak be. Sajnos a helyzet az, hogy lelkipásztoraink nagyobb része még mindig idegeüül áll meg az imahéttel szemben és évről-évre megfosztja úgy gyülekezetét, mint annak ifjuságát és saját magát mindattól a sok benső lelki nyereségtől, amit egy program és tervszerűen megtartott imahét minden esetben jelent.

Az bizonyos, hogy az imahétnek az előkészítése, az előadások megtartása, a gyülekezet állandó érdeklődésének ébrentartása, az ifjuságnak külön ez alkalomra való összegyűjtése az estéről-estére való készülés mind sok munkát és utannajarást jelent, de aki csak egy izben is vállalta már ezt a munkát, az meglátta, hogy várakozásán és reményén felül áldotta meg Isten e munkájában. Ha azonban valaki szemmel láthatólag és kézzel foghatólag nem látja is e munkájának eredményét, legyen biztos felőle, hogy a titokzatosan dolgozó Szentlélek munkája nyomán e lelki magvetés előbb vagy utóbb megtermi a maga gyümölcsét.

Kérjük azért lelkésztársainkat, hogy semmiképpen ne vonják ki magukat ez alól a munka alól és bár azt semmiféle egyházhatósági rendelet nem írja elő, mégis a felelősség és a hűséges szolgálat lelkétől indítatva készítsék azt elő és tartsák is meg, az alábbi program szerint.

November 10. Vasárnap.

Bibliolvasás: Jeremiás 1. 7. Lukács 10. 2. Luk. 4. 18, 19; 2 Kor. 5. 20.

Előadás. Az ifjuság helyzete és kilátásai a régi és az új világ tükrében. A világháboru előtt biztosak voltak a viszonyok, az ifjuság előtt minden pálya nyitva állott, meg volt a tanulás lehetősége, eredménye. Ma ezzel szemben általános a bizonytalanság, úgy a tanulmány végzésének, mint az elhelyezkedésnek nehézségei vannak, a kisebbségi sors sok nyomorusága áll velünk szembe, sok kísértés veszi körül az ifjuságot úgy lelkileg, mint testileg. De épeu ezért, mert ez így van, nagyon komolyan szembe kell ezekkel a tényekkel nézni és ha igaz, hogy a teher alatt nő a pálma, úgy a mai ifjuság éppen ezek alatt a nehézségek alatt kell, hogy erős, izmos, teherbíró nemzedékké nőjön fel.

Imádkozzunk: A legközelebbi világkonferencia előkészítéséért. A keresztyén Leányszövetségek világszövetségének munkájáért. A mai ifjuságért.

November 11. Hétfő.

Bibliolvasás: Luk. 2, 10; Gal. 4, 4—7; Máté 6, 28—34; Kol. 1, 12—14.

Előadás. A mai ifjuság utja. A tegnap láttuk a nehézségeket. Ma lássuk meg a kiutat. Részletekbe nem bocsátkozunk, de a szempontokat megadjuk. Ez a szempont pedig elsősorban az, hogy a kisebbségi ref. magyar ifjuság egy egészen új típusa kell hogy kifejlődjön, amelyik nemcsak át menti a régi világnak minden értékét, intézményét, hanem az új körülmények közt megtalálja a saját maga, népe és egyháza megtartásának útját. Ismernünk kell tehát a múlt értékeit. Történelmi gyökere kell legyen az ifjuságnak. Ismerni kell saját egyházát, annak kérdését, népét, történelmét, de ismerni kell a mai helyzetet, az abból folyó kötelességeket. A szolgálat, áldozat lelke kell, hogy áthassa a mai ifjuságot, mert csak így lesz képes missziójának betöltésére.

Imádkozzunk: Afrikában levő mozgalmunk munkájáért. Az itthoni és külföldi vasárnapiiskolai munkáért. A gyermekekért.

November 12. Kedd.

Bibliolvasás: Zsolt. 16. 11; János 20, 31; János 17, 3; Jelen. 22, 2.

Előadás. Intézményeink és azok jövője, az ifjuság szempontjából. Elemi iskoláink, középiskoláink, az oradeai árvaház, aggok menháza, stb. mind a hit és szolgáló szeretet gyümölcsei. Nekünk ezeket a régi meglevő intézményeket megtartani, állandóan az evan-

gélium lelkével megtölteni kötelességünk és ezekért minden áldozatot vállalni kell. Nem adó és nem apró ötletszerű adományok, hanem a rendszeres tized, a sáfárság teremtheti meg azt az alapot, amelyen ezek úgy anyagilag, mint erkölcsileg megállhatnak. De nekünk nem elég csak a régieket megtartanunk, hanem minél több új intézményre van szükségünk, mert minden intézmény egy új bástya és megtartó vár a mi számunkra.

Imádkozzunk: Amerikai mozgalmunk munkájáért. A külmisszió munkájáért, Babos Sándorért.

November 13. Szerda.

Bibliaolvasás: Zsolt. 119, 45; János, 36; Gal. 5, 1; Római lev. 8, 21.

Előadás. Az ifjúság és a sajtó. Mennyi kárt tehet az ifjúság életében az erkölcstelen világi sajtó. Elsősorban az ifjúság érdeke, hogy meg legyen a keresztyén ref. sajtó. Neki kell ezt követelni, de neki kell ezért elsősorban munkálkodni. Mit tesz az ifjúság a világi sajtó ellen és mit a ker. sajtóért? Egyházkerületünknek van egy családi néplapja, amelynek minden családnak kellene járnia. Hány helyre jár a faluban és hány helyre nem jár? Miért nem jár? Mit tett az ifjúság ezért? Itt van ill. lesz a közeljövőben a könyvbarátok akciója? Az ifjúság majd annak idején úgy a Ref. Jövő, mint a könyvbarátok gyűjtőiveivel körül kell járjon a faluban. De szükség van a ref. napilapra. Azt is meg kell teremtenünk.

Imádkozzunk: Ázsiai mozgalmunk munkájáért. Egyházunk belmissziói munkáiért. A sajtóért.

November 14. Csütörtök.

Bibliaolvasás: Ézsaiás 42, 16; Zsolt. 43, 3; János 14, 6; Máté 5, 14—16.

Előadás. A szórvány és az ifjúság. Mindenekelőtt ismerni kell egyházunknak ezt az »élő sebet.« Mi a szórvány, hogy áll elő mit tehetünk értük? (Iratterjesztésünkben kapható a Szórványmisszió című munka, amely a szórványkérdést igen kimerítően tárgyalja. Ára 25 lei.)

Imádkozzunk: Oceániában folyó munkákért. Mindkét kerület IKE, munkájáért. A két kerület nőszövetségi munkájáért. A szórványban élő hiveinkért.

November 15. Péntek.

Bibliaolvasás: Zsolt. 32, 7; Zsolt. 107, 6; Máté 10, 7—8; 2 Kor. 3, 17—18.

Előadás. A regáti misszió és az ifjúság. A regát nagyon csábitja az ifjúságot és kimutatás igazolja, hogy különösen a

mi egyházkerületünkből megy ki a legnagyobb tömeg a regátba, ahol szinte minden esetben erkölcsi és anyagi züllés vár rájuk. Bucurestiben kb. 30.000 református van, de elképzelhetetlen viszonyok között élnek. Semmi esetre se gondolja valaki, hogy ott könnyen megélhet. Ha valaki mégis kimegy, az feltétlenül keresse meg a lelkeszi hivatalt. Részletes adatok és tájékoztató található a Szórványmisszió c. könyvben.

Imádkozzunk: Európai munkánkért. Szórvány és regáti misszióknak.

November 16. Szombat.

Bibliaolvasás: 2. Kor. 5, 20; János 15, 6; Máté 28, 19; Zsolt 115, 1.

Előadás. Ifjúsági munkánk. Az ifjúsági munka lényege, programja, célkitűzései, egyetemes és helyi vonatkozásai. (Jó tájékoztatót ad az IKE. munka alapjai c. munka. Kapható az itatterjesztésben. Ára 18 lei.)

Imádkozzunk: Európában levő mozgalmak munkájáért. A vezetőkért, sáfársági mozgalmunkért, árvaházunkért, kórházunkért, a lelkipásztorokért, a tanítókért, az egyház más vezetőiért és az iskolákért.

*

Az imahetet és annak programját jó, ha már november 3-ikán kihirdetjük a templomban, továbbá a különböző összejöveteleken. Időpontnak legmegfelelőbb az estéli óra. A lefolyása a következő: Ének. Ima. Bibliaolvasás és rövid bibliamagyarázat a kijelölt textusokról. Ének. Előadás. Adakozásra felhívás. Ének. Ahol nem a gyülekezettel együtt, hanem csak az ifjúság magában tartja meg az összejövetelt, ott az előadást követő ének után rövid, 10 perces közös imaórát tartunk, amelyet ismét alkalmi textus felolvasásával vezetünk be. Az összejöveteleket tarthatjuk esetleg a templomban is. Az iratterjesztést ez összejöveteleken rakjuk ki. Az imahétről, annak lefolyásáról nov. 25-ig küldjünk részletes beszámolót a püspöki hivatal belmissziói ügyosztályához. A begyűlt perselypénzeket, amelyek részben az egyetemes világszövetségi, részben a kerület ifjúsági munkájának javára fordítatik (konferenciai segélyek) az egyházkerület pénztári hivatalába küldjük.

E felhívást abban a reményben tesszük közzé, hogy lelkeszi karunk körében az eddigieknél nagyobb mértékben fog megértésre találni.

Kiss Bertalan

egyházker. belm. titkár.

Debreceni István

egyházker. belm. előadó.

Egyházmegyei közgyűlések.

I.

Október 17-én tartotta őszi közgyűlését a carei-i egyházmegye Gönczy Sándor esperes és dr Nagy Sándor egyházmegyei gondnok elnökletével. A mélyenjáró gondnoki megnyitó után esperes szépen megszerkesztett, alapos időszaki jelentése kötötte le az alkotó tagok figyelmét. Ünnepelesen megható esemény volt egyházmegyei gondnokunk fia, ifj. Nagy Sándor világi aljegyző eskütétele. A fiatal munkás egy sokat ígérő jövődőt láttatott velünk. Lelkészerterkezet előterjesztésében fogadta el közgyűlés a Lelkeszi Önszegélyző Egylet ismert ügyrend tervezetét, a református napilap alapításának Daróczi Kiss-féle kivételét, a vallástani kézikönyvek átdolgozására és az egyházfegyelmi szabályrendelet tervezetre vonatkozó javaslatokat. A javaslat szerint a VI. o. valláskönyvben kevesbitendő a reformáció előtti és pótolandó a reformáció utáni tananyag. A konfirmandus tankönyv nyelvezete teljesen leegyszerűsítendő volna, hogy azt az alsóbb osztályt végzett gyermek is eredménnyel tanulhassa. Gyűlés az egyházfegyelmelem sürgős bevezetését óhajtja, kiterjeszti azt az egyházi tisztviselőkre is, a hitüket elhagyókkal szemben, adott esetben a temetkezésnél szankciót kíván alkalmazni, végül a fegyelmezés utóbbi két fokozatánál szükségesnek tartja az első fokú felebbezés lehetőségét. Három új tanító, illetve tanítónő eskütétele, egyházak kisebb ügyeinek elintézése, tisztségek betöltéséről intézkedés sorakoztak még a tárgysorozat 26 pontja alá. A közgyűlést, mely a késő délutánig tartott, éneklés és esperes imádsága nyitotta meg és zárta be. Előtte tanácsbirói értekezlet, utána rövid bírósági ülés volt.

K. L.

II.

Október 15-én tartotta meg ez évi tulajdonképeni rendes közgyűlését Săcueni-ben az érmelléki tractus. Nagy volt az érdeklődés és nagy várakozás előzte meg. És itt mindjárt szomoruan kell megállapítani, hogy az elmúlt egy év zavarai, az az elkeseredett harc amely az esperesi szék betöltése körül dult s átcsapott a tanácsbiróságok betöltésére is, sokkal mélyebb barázdákat vonz a lelkeken, semhogy azok ekkorára elsimulhattak volna. Szomorú gyűlés volt. Aki csak szivén hordozza egyházunk jó békességének, rendjének, a lelkesztéstvériségnek magas érdekeit, az mind nyugtalan és fájó lélekkel távozott a gyűlésről. Adja Isten, hogy a keserűség hullámai csöndesedjenek el és a krisztusi alázat, türelem és szelidség oltsa el a ma még itt-ott szilajon lobogó lángokat.

Lelkészerterkezlet előzte meg a gyűlést, amely egyhangulag elfogadta a Ker. Segítő Egyesület tervezetét, magáévá tette az Egyházfegyelmi Szabályzatot, azzal a módosítással, hogy a 4. §. d) és c) pontjának alkalmazása esetén a fegyelmi ítélet az illető egyházmegye minden szószékéről közhírré tétették s hogy a Szabályrendelet 1937. január 1-én lépjen életbe, addig pedig vitessék át a köztudatba, ismertessék az egyháztársadalmi alakulatok kebelében. A kerületi rendeletek tudomásul vétettek. A napilap megindítása kívánatosnak találtatott. Aztán a megürült egyházmegyei tisztségekre jelölés került szóba, ahol mindjárt felütötte fejét a tulfütött szenvedély. S bár végül is megállapodás jött létre, mert egyik oldal teljes készséggel, szívesen deferált, még ez a megállapodás is felborított a közgyűlésen.

Pár perces, de szintén a sérelmek jegyében lefolyt Gyámintézeti közgyűlés után kezdődött az egyházmegyei közgyűlés.

Szabó Zoltán esperes igaz papi lélekből felbuzogó, mélységes hittel teli, a békesség és szeretet lelkétől áttüzesített imádságban kérte az élet Urától az áldást, megtartó erőt, segedelmet. Isten előtti komoly és bizodalmas feltárlása volt ez az imádság az emberi léleknek, amely megértés és szeretet után vágyakozik. A megalakulás formáságai után Pappszász Lajos egyházmegyei gondnok mondott néhány mélyen átgondolt és megszivlelésre méltó szót, amellyel megnyitotta a gyűlést. Majd az esperes évi és időszakai jelentése következett, amelyekből elénk rajzolódott egyházmegyénk egész küzdelmes élete. Ezután a kerület határozatai, rendeletei vétettek tudomásul s elfogadtattak lelkészerterkezlet fentirt előterjesztései. Két újonnan választott lelkeszi tanácsbíró Boruzs Lajos és Bakos József, s utána Nagy Mihály, Jámbor Ferenc, Fazekas Margit és Tóth Anna tanítók eskütétele hangzott el, mire a számvevőszék és számvevő jelentése következett. Egyházunk életében az anyagi rész hovatóvább jelentős helyet igényel, kiszélesedik, többrétűvé válik. A vagyonkezelés ellenőrzése, számadások és költségvetések jelentősége megnövekedik. Ma már földmives hiveink is tisztában vannak mindezek fontosságával. Számvevőszékünk éppen ezért a legnagyobb rigorozitással kezeli az ügyeket. Sajnos, nem találkozik teljes megértéssel és méltánylással. Ha valahol, akkor itt nem szabad párt-szemponatoknak érvényesülni.

Tanítói értekezlet, Gyámintézet előterjesztései után a belmiszsiói jelentés hangzott el, amely után nagyobb vitát váltott ki két üresedésben levő lelkeszi állásnak díjlevél-ügye, mivel a presbitériumok nagyobb arányu megcsonkítást akarnak keresztülvinni. Köz-

gyűlés a törvényes álláspontra helyezkedve, elutasította őket és a törvényes díjlevél fenntartására adott utasítást.

Marghita adókulcsa ügyében hozott határozat után többrendbeli bizottsági tagság betöltésére került a sor, végül az esperesválasztásnál hibásan szavazók és a mult közgyűlésen jelen nem voltak igazoltatását elnökség hatáskörébe utalta a közgyűlés.

Délután 3 órára járt az idő, amikor berekesztetett az ülés. Utána még az egyházmegyei Nőszövetség tartott rövid ülést, amelyen volt titkárját: Szabó Zoltánt üdvözölte esperessé választása alkalmából s kérte további támogatását, mire az esperes találó, szép szavakkal válaszolt. Ezután új titkárt választott a Nőszövetség Boruzs Lajos cherechiu-i lelkész személyében s ezzel az ülés véget ért.

B. L.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Id. Gyulai Bereczky Józsefné (szül. Kádár Mária), volt beregújfalui ref. lelkészné élete 71-ik, boldog házasságának 50-ik évében, de zugolódás nélkül türt szenvedés után okt. 28-án Satu-Maren elhunyt. Nemes életével nemcsak mint igazi papné árasztott áldásokat, hanem mint tanítónő, a magyar kulturának is évtizedeken át fáradhatatlan munkása volt. Férje, két gyermeke, — kik közül fia tasnadi lekipásztor, — testvére és unokái gyászolják. Az Ur adjon szeretteinek vigasztalást, neki üdvösséget.

Pataky Sándor nyug. lelkész, földbirtokos 74 éves korában, szeptember 8-án hosszas szenvedés után elhunyt. A curtiușeni-i egyházban 27 évig szolgált s 14 évet pusztai birtokán töltött nyugalomban. Feleségén kívül egy leánya és hat fia gyászolja. Lakóhelyén, a tivadarpusztai családi sirboltban helyezték örök nyugalomra. Béke legyen porai felett.

Mikó Árpád volt girișai tanító, élete 23-ik évében okt. 14-én Salontán visszaadta nemes lelkét teremtőjének. Reményteljes törekvő ifju volt, ki pályájának csak a kezdetéig jutott és életpályája itt már véget ért. Korai elhunyt a egyházunknak és tanügyünknek szomorú vesztesége, de legszomorubb gyászoló szüleinek, kiket már második felserdült fiuktól fosztott meg a halál. A kegyelmes Isten adjon nekik bőséges kárpótlást többi gyermekükben.

Papp Levente Papp Zsigmond satumarei s. lelkész és Kósa Margit okl. lelkész kis fia 8 napos korában okt. 5-én hirtelen visszatért Istenhez. A szülei öröm mellett a szülei bánatot oly hamar megismert vesztes sziveket vigasztalja meg az Ur.

HIREK

A Szavazatbontó-Bizottság f. évi október hó 15-én megtartott ülésén megállapította, hogy *Balajthy* Jenő episcopiai lelkész az egyhker. lelk. tanácsbiróságra, *Boros* Jenő sätmari és *Peleskey* Sándor viile-sätm.-i lelkész a zsinati lelkészi póttagságra, míg *Domokos* László ny. kuriai bíró a zsinati világi póttagságra abszolút szótöbbséggel megválasztattak.

»**Református Akadémia**« címmel előadás-sorozatot rendez az oradeai Református Kör okt.—december hónapokban minden kedden este, melyeket lelkészek és világiak tartanak, minden este két előadással. Az előadások tárgyait kizárólag egyházi és iskolai témák alkotják.

Lelkészmeghívás. A sáldobagi-i gyülekezet folyó hó 5-én Kalmár László vetési s. lelkészt hívta meg lelkipásztorául.

Egyházkerületi könyvtárunk számára Hegyi Károly nád-lac-i lelkész ur utján kaptuk a következő könyveket: 1. dr Hadorn Vilmos: Férfiak és hősök (Szimák Sámuel adománya). 2. dr Hadorn Vilmos: Brachtungen über den Protestantismus. 3. dr Carl Ludvig Michelet: Vorlesungen über die Persönlichkeit Gottes und Unsterlichkeit der Seele. 4. Ludvicus Haan: Jena

Hungarica. 5. Jos. Beck: Grundriss der Empirischen Psychologie und Logic. A 2—5. szám alattiak özv. Szabó Gáborné adományából.

A »Szent Jobb« per vége. A négy év óta huzódó nagy port felvert ügy befejezéshez érkezett. A magyar Kuria okt. 2-án hozott ítéletével helyben hagyta a táblai ítéletet, amely Szabó István református lelkészt egy hónapi fogházzal büntette, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette. Szabó István történelem-kritikai tanulmányt ír »A szent Jobb kalandos története« címen, melyben azt mutatta ki, hogy a Szent István jobbkezenek tartott kézfej csak nagyon hypotetikus legendák alapján vezethető vissza I. Istvánhoz. »Bálványimádásnak kell tehát tartani ehez a kézhez való imádkozást, mert még akkor is bálványimádás lenne, ha magának I. Istvánnak jobbkeze lenne.« Ebben a tanulmányban a bíróság izgatást látott és azért ítélte el a szerzőt.

Ugron István, az erdélyi egyházkerület főgondnoka tiszttségéről lemondott. Majdnem 50 éven át állott a közügyek szolgálatában. Diplomáciai pályájáról visszavonulva, 17 év óta munkáját, erejét, képességeit kizárólag egyházunknak szentelte, előbb, mint igazgatótanácsos, majd mint a theologia főgondnoka, 12 év óta, mint főgondnok s az utóbbi 7 évben, mint a főgondnoki kar vezetője. Ebben a tiszttségében egyszersmind egyik

elnöke volt a zsinatnak is. Egyházi magas megbízatásai mellett kisebbségi, politikai és kulturális életünkben is vezető szerepet töltött be, mint az országos Magyar Párt és az Erdélyi Múzeum Egyesület elnöke. Most midőn a 74-ik életév mesgyéjét átlépve pihenésre vágyik, Isten adjon neki hosszú ideig egészséget és erőt, hogyha távolabbról is, de még sokáig részesithesse gazdag és nemes lelkének kinccseiben anyaszentegyházunkat és népünket.

Ref. középiskoláinkba az 1935—36. tanévre 444 tanuló iratkozott be, 238 fiu (8 emelkedés) és 206 leány (61 csökkenés). Más vallásu növendékek száma 57 fiu és 7 leány (tavaly 60 és 18). Örvendetes a sátmari fiu liceum állandó fejlődése, ugy abszolút számokban, mint a református növendékek arányszámában. Annál lesújtóbb az a jelenség, hogy a leányközépiskoláinkat nem pártolják eléggé híveink. A sátmari kereskedelmi iskolát növendékhiány miatt meg sem tudtuk nyitni, csak kereskedelmi tanfolyam alakjában. Ehelyett tódulnak leánygyermekünk a tanítóképzőkbe, pedig ezek a végzett növendékek csak egy részének tudnak kenyeret adni. A kisebbségek számára még nyitvaálló ipari és kereskedelmi pályákon sokkal biztosabb elhelyezkedést nyújt a kereskedelmi iskola s a mai kornak megfelelőbb általános műveltséget is ad. Leánygimnáziumaink létszámcsökkenésének okát a nyilvánosági jog hiányában kell keresnünk. Valóban gyenge indoklás azok részéről, akik intézményeinket válságos idejűnkben hagyják cserben. Annál gyengébb, mert a fenntartók erejü-

kön felül áldoztak, hogy a vizsgadíjak terhe minél kevésbbé nehezedjék a tanítató szülőkre, a tanszemélyzet pedig erején felül dolgozott, hogy az eredmény ne legyen átlagosan rosszabb, minthogyha az iskola saját tanárai osztályoztak volna. Reméljük, hogy jövőben a református hívek nagyobb ragaszkodással fognak viseltetni nagy anyagi erőfeszítéssel fenntartott intézményeinkhez.

Eladó a Lange professzor által szerkesztett »Theologisch exegetisch homiletisches Bibelwerk« című munka, mely a teljes Ó- és Újszövetség magyarázata. Az Ószövetség 19 kötet, az Újszövetség 16 kötet; 15 és 9 kötésben, bőrsarokkal, keménypapírkötésben, jó állapotban. Cím a kiadóhivatalban. Ugyanott 110 kötetes Jókai-könyvtár is kapható.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

S. K. I.-a. A felvetett téma tovább megy a kerületi határozatnál, bár végeredményében az is azt célozza, csak természetesen a helyiség kérdése okoz legtöbb nehézséget. A cikket mindenesetre hozni fogom. — *Sz. G. K.-g.* Bár a cikk csakugyan »különvélemény« a szerkesztőség véleményével szemben is, azért sort keríték rá. — *D. J. Cs.* Megkaptam, türelmet kérek. — *Többeknek.* »Szent terror« c. cikkünket helyszüke miatt jövő számunkban folytatjuk.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a
KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

30

1017 x 3
357

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Rözlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

A nő hatása az emberiségre.

A baiamarei református egyházmegye nőszövetségi konferenciáján tartotta
Dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok.

Általános felfogás, hogy a világot, helyesebben a földet a férfi uralja és kormányozza, mint a teremtés koronája. Nézetem szerint ez a tétel a maga egészében meg nem állhat. Mert a férfi a nő befolyása alatt áll, a férfi gondolatvilágát a nő formálja, irányítja, részben öntudatosan, részben öntudatlanul. Első irányítója, nevelője az édesanya, sőt a tudósok azt állítják, hogy a férfi rendszerint már a születéssel magával hozza, átöröklő az édesanya lelki tulajdosságait, eszét és jellemét. Később a szerelem idomító hatása alá kerül, amely ép úgy nemesíti, mint gonosszá teheti a férfit. Végre a hitves alakítja át erősen a férfi lelket és karaktert. Már pedig Madách szerint »A nő angyal és ördög egyaránt lehet«. Tehát nyilvánvaló, hogy a férfi karakter női munka, és így az emberiség világának uralma és kormányzásának voltaképpen titkos rugója nagyrészt a nő.

A mi korunk, a ma, rettenetesen elsodródott az erkölcsi alapról, a hittől, az Istentől. És elfogulatlanul azt tapasztalhatjuk, hogy a női eszmény is alázuhant. Lehetetlen meg nem állapítani a két szomorú jelenség összefüggését.

Lássuk csak a múlt történetének egy két példáját:

Már az első asszony: Éva befolyása a férfi elhatározására eredményezte az édenkert végzetes tragédiáját. És a leszármazók között megtörtént az első testvérgyilkosság. Miért? Mert az az Éva, aki férjét reá vette Isten tiltó parancsának megszegésére, az engedetlenségre, az az Éva bizonyára nem állhatott olyan erkölcsi alapon, amely képessé tette volna, hogy gyermekeit nagy erényekre nevelje. — A lovagkorban a nő egy magas erkölcsi piedestálon álló eszménykép volt. És akkor a férfi nem nemes, amint ma is mondjuk lovagias, vallásos és hithű, (keresztes háborúk) szóval erény gazdag volt. És az ezt követő u. n. renaissance korban a világ, illetve az emberiség

bámulatos haladását észlelhetni. Mi volt ennek a szülő oka? Az anya és a nő jelleme, mely a jövő emberének karakterét alakította. Mindenütt, ahol a történelem folyamán az egyes nemzetek és népek erkölcsi és anyagi magasba ivelésében gyönyörködhettünk vagy alázuhanásától borzadunk el, mindenütt megtalálhatjuk ennek a boldogságnak avagy lezüllesnek az okát, a mozgató energiáját a női erények tündöklő fenségében vagy elzüllöttségében. Csak pár további példát röviden. A ragyogó görög és római kort, Róma pusztulását, a nagy francia forradalom borzalmait, vagy az angol-szász faj világhuralmát, ha kutatjuk, mindezeknél az ok a titkos erő, legalább is nagy részben, a női erények fensége vagy teljes romlottsága.

A női léleknek két alapsajátossága van. Az erénység, vagyis legyen szabad így neveznem a nőiesség és érzékiség, amelynek élvezhetetlen gyümölcse a nő és férfi pajtassága. Amaz az emberiség boldogulását, sőt boldogságát szüli, emez a boldogtalanságra, vad szenvedélyek elhatalmosodására, nyomorra, elállatiasodásra vezet.

Ma mit tapasztalunk?

A világot vérbe fojtó hosszú háboru a nőt egyrészt férfi feladatokra, férfi munkára kényszerítvén elférfiasította, hogy úgy mondjam eldurvitotta, másrészt kifejlesztette benne az érzékiséget. Ennek aztán az lett az eredménye, hogy egyrészt a férfi a nőben nem eszményt, hanem megélhetési concurenst lát, másrészt érzéki pajtása, cimborája és sexuális játékszeréül tekinti. A nő — tisztelet a sok és hála Istennek hova tovább több kivételnek — a nő jelentős mértékben átvette a férfi tulajdonságait és az érzékiség tulontul fényüzővé, könnyüelvűvé tette. Nemcsak, hogy nem tartom a nő lényegével megegyezőnek azokat a látszólag csekély külsőségeket mint pl. az elterjedt dohányzás, a test mértéktelen kendőzése, a tulságosan tulzott sportolás, a nehéz sportok a divat téboly — és bocsánat — javítani akarok, tehát a sértés távol áll tőlem, csupán reá kell a céltom érdekébe mutatni a hibákra is, — az izlés határait tullépő szórakozás és mulatozás, mondom, mindezeket nemcsak ellentétben állóknak tartom a nő lényegével, hanem az emberiség jövőjére egyenest károsnak, veszélyesnek, mert ha többet nem is eredményez, de azt mindenesetre, hogy elvonja a nőt fönséges hivatásától: a jövő helyes megalapozásától. Az meg még nagyobb baj, ha nem vonja el ettől, mert akkor az emberiség jövőjét romboló irányban készíti elő.

Már mostan mi hát a teendő, mi a legsürgösebb feladat az emberiség boldog jövőjének megalapozása, irányítása céljából? A nőt visszanevelni nőiesnek. Visszavezetni a női ideálhoz. Ez nem új eszme, nem új találmány. Ilyennek már történnie kellett a multban

is. A Herodiások, Salomé, Hippiák stb., stb. után születtek jóval a Corday Charlottak, Lorántffy Zsuzsánnak stb..

De hát voltaképpen mi is a női ideál? Hát azt precise definiálni nem is tudom, csak érzem. Legjobban érzem akkor, ha az én édesanyám emléke, már-már elmosódó vonásai lelkembe rajzanak, vagy ha körül röpdösi lelkemet feleségem lelke. Egy szóval tudom csak ezt kifejezni: a nőiesség.

Mi tehát a nőiesség? Erre csak a férfi adja meg bennem a választ. Sok, nagyon sok kell ehhez. Az igazi férfi a nőben azokat a jellemvonásokat áhitja, amelyek a férfi nemből vagy egészen hiányoznak, vagy nincsenek kellőleg kifejlődve. A férfi élethivatása között, sulyos küzdelméi közben sok sok bünt lát, hitének megrendítésére, sőt lerombolására sok sok tényező tör és hat közre, sokszor, sajnos nagyon sokszor, elveszti hitét, el Istenét, el vallását, de még többször meginog, csügged, — áhitja tehát a nőben, lelkének felében, életének segítő társában a hitet, a vallásosságot, az Isten tudatot, az erős kitartást, hogy ezekkel az erényekkel támogassa, segítse, megingásában felemelje, bátorítsa, felmagasztosítsa, erősítse, megedze őt életküzdelseire, férfiúi feladatának teljesítésére. A férfi természetétől fogva komplikált szerkezet, — áhitja tehát a nőben a természetességet, egyszerűséget. A férfi sokszor erőszakos, de mindenesetre többé-kevésbé merev. Nem akarom fajtámat ugyan sérteni azzal, hogy nagyon sokszor durva, de kemény, — ennél fogva a szelidséget és joságosságot áhitja: a férfi az élettel harcolni kénytelen, — áhitja tehát a békét; a férfit az élet sokszor gyűlölködővé hajlamosítja, óhajtja tehát a szeretet, az odaadás nagy és lebilincselő szeretetét. A férfi a világot, a közélet hálátlan, göröngyös mezejét járja, a hangos tülekedés örvényeiben fuldokol, — tehát sóvárogja a családi tűzhely életető melegét, csendjét, a lelkét átjáró, betöltő szeretetet. A férfi a lélek munkása, — óhajtja tehát a nőben a szívet. A férfi a szerző energia, — keresi a nőben a megtartó erőt. A férfiben akaratlanul is kifejlődik a dac, — megkívánja a nőben az áldott nyájasságot és gyöngédséget. Még folytathatnám, de nem lehet minden eshetőséget és adottságot felsorolni. Ám azt hiszem, megérik ezekből is, mi a nőiesség lényege? Csak még egyet. (Péter apostol I. lev., 3. r., 3—5. verseit idézem.) E szerint a nő legyen olyan, »akinek ékessége ne legyen külső, hajoknak fonogatásából és aranynak felrakosgatásából, vagy öltözékek fellevéséből való, hanem a szívnek elrejtett embere, a szelid és csendes lélek romolhatatlanságával, ami igen becses az Isten előtt. Mert így ékesítették magukat azok a szent asszonyok is hajdan, akik Istenben reménykedtek engedelmeskedve az ő férjöknek.«

Ez a nőiesség. Ez a női ideál.

És mert az emberiségnek a boldogulásra és boldogságra ivelő jövője csak az erények útján haladva érhető el, mert hiszen »Min- den ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs,« amint ezt filozófus nagyköltőnk megállapítja, ezért elkerülhetetlen sürgős szükség a női nem valláserkölcsei alapon való nevelése, az emberiség boldog jövője szempontjából. Tehát a nő legyen a megtestesített Isten-hit. Ebben az irányban, ezeknek az elveknek alapján kell a növelést megszervezni és felépíteni. Itt megint egy kérés tolul lelki szemeim elé. Ki nevelje a nőt? Férfi a nő neveléshez nem ért. Az a lélek nincs meg benne, amely erre a feladatra egyedül megfelelő. A nőt nőnek csak nő tudja nevelni. Először tehát kiváltságos nőinknek a mai nőgene- rációt kell átgyurni igazi nemes nővé, valódi nemes veretű női ideállá. Csak aztán a következő nemzedéket, amikor már lesz ele- gendő nemes nevelő anyag rendelkezésre.

A női nemnek ezt a feltétlen szükséges átlényegülését egy- séges elvek alapján, céltudatosan kell keresztül vinni. Tehát ne ki-ki magát nevelje, mert akkor »mint oldott kéve« széthull a cél s ered- mény nem lesz semmi. Hanem egyesíteni kell a megfelelő nevelő erőket és szervezni a nevelő munkát. Erre a célra hála Istennek már meg van a szervezetünk, munkára készen áll a keret, amely- nél megfelelőbbet nem is tudok elképzelni. Ez a református nő- szövetség.

A keret kész, csak ki kell tölteni tartalommal ez irányban is. Igazán a nőszövetségnek nem lehet és nincs is magasztosabb, áldá- sosabb hivatása és feladata, mint az igazi nemes női típus kifor- málása. Egy olyan női típusnak, amelynek szent célja, a maga el- törölhetetlen hatását az emberiség fejlődésére, jövőjére és ezzel az emberiség boldogságára, ha kell még a férfi ellenére is, a szélsősé- gek kiirtásával, lenyesegetésével érvényre juttatni az élő hit, erkölcs, vallás és mindezek fölött az egy, élő Isten országlásának biztosítá- sára. Ezzel a nőszövetség egy állandó, folytonos és soha meg nem szünő célt, feladatot, munkásságot és létjogosultságot nyer.

— Előre!

Egyházkerületi közgyűlés
folyó hó 19-én lesz megtartva az oradea-i leánygimnázium disztermében, reggel 9 órai kez- dettel. Előtte való napon külön- böző bizottsági ülések vannak kitűzve.

**Az egyházkerületi könyv-
tár** számára beérkezett könyv-
adományok: Donáth László:
Humoros esetek. U. a.: Jairus
fia. Sass Kálmán: Tileagd (Me-
zötelegd) története. Mind a há-
rom a szerzők ajándéka.

„SZENT TERROR“.

(Folytatás.)

Most e kérdés további kapcsolópontjait, hogy mik és mennyiben határozzák meg a modern embert, részletezni nem feladatom, csupán arra mutatok rá, hogy a mai ember átlagát az egyház és a vallás kérdéseivel szemben a közönyösség, sőt ellentétes állásfoglalás jellemzi, aminek sok különféle okán kívül az a legfontosabbika, hogy egyfelől nem akarja azt a nyugtalanságot viselni, amit a vallással foglalkozva, az igét hallgatva, bűne miatt el nem kerülhet, másfelől pedig lázas életrohama erre sem időt, sem kedvet nem ad neki. Az ilyen emberrel szemben feltétlenül alkalmazni kell az igehirdetésnek azt a »nyugtalanító« módját, azt a prófétai formáját, amit Thurneysen Ede és Brunner Emil hirdet s amely Krisztustól sem volt idegen: a szent terrort, amelynek locus classicusa ez: »az élő Istenre kényszerítetek!« s amelyben egyrészt a »drága gyöngy« méltóságával összeegyeztethető, másrészt az idő, körülmény, az illető ember adottságai által követelt, kiprovokált módon, tehát többé-kevésbé erőteljesen az igének az a radikálizmusa, agresszivitása, támadó jellege nyer kifejezést, mint az anyának gyermekével szemben való terrorja, amit a benne rejlő, feszülő és *halni akaró dinamika és az ellenállás mértéke közötti különbség* ad. Ennek a dinamikanak mértéke ismeretes: Krisztus kereszthalála. És ez változatlan. A vele szembeni ellenállás mértéke különböző, de tapasztalatilag tudjuk: legtöbbször óriási. Ezért van az, hogy a mai ember számára tolmácsoló igehirdetésben kétségtelenül megállapíthatóan a prófétai elem az uralkodó, amint hogy az is tény, hogy a keresztyén vallások közül az ótestamentummal való szoros kapcsolatot egyik sem hangsúlyozza olyan nyomatékosan, mint a kálvinizmus, éppen abból kifolyólag, mert az ige ható voltát, Isten lényegéből az akaratiságot emeli ki. (V. ö. Bartók.) A prófétai igehirdetést pedig e vonatkozásban így határozhatjuk meg: Az isteni terror alatt az ige követelményének szent terrorral való érvényesítésére a törekvés, — amely terrort végeredményében nem a közeg: az igehirdető, hanem az igehirdetés alanya: a Szentlélek fejti ki. — Az embernek az ige dynamikájával szembeni ellenállása bűnös determináltságánál fogva nemcsak ösztönös, makacs, hanem állandó: természetes (Heid. K.), tehát az igehirdetés terrorja is állandó, sőt természetes. Az ige e változatlan tartalmi terrorján kívül formai terrorja, amiről tulajdonképen szó van, a fentiek szerint változó, de mindaddig meglevő, míg célját elérve, szükségtelenné nem válik, engedelmisségben, önkéntességben enyhülve fel, hogy a benne

addig is rejtőző evangélium előtt a szabad folyásra utat készítsen, aminthogy a lázító igének, a nyugtalanító, megbolydító isteni akaratnak célja ezen tullevő: az építés. (»Pusztíts — Plántálj!« Jerem.) Itéletet tarthat tehát bárki, hogy felesleges-e ez a terror manapság. Lehet, hogy a szó diszkreditáltsága miatt ellenszenves vagy idegen sokak előtt ez, de a fogalom tartalmát kétségtelenül kifejezi.

(Folyt. köv.)

Nils István I.

Külön vélemény*

a Fegyelmi törvények tervezetével szemben a Bánsági Egyházmegye Lelkeszi értekezletéhez és az Egyházmegye gyűléséhez.

Beismerem, hogy a vallásosságot előmozdító intézkedésre a vallásos buzgóság és az erkölcsiség lehanyaglása miatt nagy szükség van. De az én véleményem szerint nem szigorú fegyelmi törvények alkotásával, hanem a régi uton haladva a szeretet hatalmával, bölcs körültekintéssel kell eszközölni. Egyedüli célravezető intézkedés a Ref. Egyház alkotmánya legfőbb tételeinek az egyháztörvénybe részletesen kidolgozva beiktatása.

Ezen alkotmány tervezetben meghatározandó lenne, hogy az Evangélium tanításainak megvalósítására alakult Református Egyház mint testület önkéntesen belépő tagjai számára bizonyos kedvezményeket, jogokat biztosít, ha ezzel szemben bizonyos kötelességek teljesítését követeli:

A jogok és kedvezmények:

- a) a vallás gyakorlásában részvétel, a szellemi kútforrások használata;
- b) istentisztelet és vallásos ünnepélyekben részvétel;
- c) a gyermekek vallásban oktatásának joga, igénye;
- d) az egyházi tisztségekre választhatás és szavazati jog;
- e) a temetkezési szertartás igénybe vétele.

Kötelességek:

- a) a vallásosság gyakorlása, istentiszteletek, vallásos ünnepélyek látogatása és más egyháztagok vallásos buzgóságának tiszteltben tartása;
- o) a sákramentomokkal élés és azoknak család tagok által gyakoroltatása;

* Ezt a külön véleményt azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy ez a szerkesztőség véleményével szemben is külön vélemény.

- c) egyházi tisztségeknek vonakodás nélküli teljesítése ;
- d) az egyház fentartására szükséges adóknak fizetése ;
- e) az egyház intézményeinek, a felsőbb egyházi hatóságok rendeleteinek, a gyűlések tanácskozási rendjének tiszteletben tartása, azok iránt tanusított engedelmesség.

Az egyháztestületéből csak önkéntesen lehet kilépni, valamint a jogok és kedvezmények elvesztése, az egyháztág önkéntes lemondással az elkövetett vagy elmulasztott cselekmények által történik az önként vállalt kötelesség megszegése által. A konfirmáció képezi az önkéntes belépést.

Az önkéntes lemondás eseteit, valamint a lemondás visszavételét, jóvátételét az alkotmány §-ai szabják meg. Ezeket egész terjedelmükben itt nem közlöm, csak néhány esetet magyarázat gyanánt.

Igy aki az egyházi adófizetést megtagadja, önként lemond választási jogáról. Aki templomba nem jár, urvacsorával nem él, több éven választói jogáról szintén önként lemondottnak lenne tekintendő. Az a presbiter, aki egy éven át a gyűlésre nem jár, vagy törvény ellenes magaviseletével ok nélkül eltávozással a nyugodt tanácskozást megzavarja, az az egyházgondnok, aki az egyházhatóságilag megerősített előirányzatba foglalt összegek kifizetését megtagadja, vagy elő nem irányzott kiadások fedezésére fordítja és a lelkész utalványozását mellözi: állásukról lemondottnak tekintendők, újra meg nem választhatók. Az az egyháztág, aki az egyházi adózókat az egyházi adófizetés megtagadására, az egyházi szertartások, vallásos kötelek mellőzésére, azok kigunyolásával izgatja, az igazoló birói ítélet után minden egyházi jogairól, kedvezményeiről lemondottnak tekintendő és további makacssága esetén elhalálozásakor csakis egyszerű imádsággal, harangozás nélkül temetendő el.

Az önkéntes lemondás tényének megállapítását és az egyházi törvény idevonatkozó részének alkalmazását felmerült és a lelkészi hivatalhoz vagy az espereshez beadott írásbeli panasz alapján az egyházi adózókból 10 évre választott bíróság hozza javaslatba és az egyházmegyei bíróság ítéli meg.

Az urvacsorától eltiltást és az egyház kebeléből kizárás fegyelmi büntetését nemcsak célra vezetőnek nem tartom, sőt veszélyes kísérletnek véleményezem. Egyetemes ref. egyházunk jövőjén aggódó lélekkel szemlélem ma is az urvacsorával nem élők, az egyházból kilépők vagy kitérők számának folyton szaporodását. Félek, hogy ezen szigorú fegyelmi törvények által csak ezeknek számát szaporítjuk. Azon indokolás, hogy a vétkes egyháztág kizárását mint másokra veszélyes mótelynek kiirtását az egyetemes egyház önvédelmi érdekei követelik — nem eléggé helytálló.

Az egyház tagjainak a vétkesek általi megmételtyezése ellenében lehet kizárás mellözésével is védekezni oly módon, hogy a makacs gonosztevőt a gyülekezet előtt kihirdetéssel óvakodással intéssel megjelöljük, mint a jogokról, kedvezményekről lemondottat ismeretjük és egyházunk tagjai között megváltozás reményében nyilván tartjuk.]

Az önkéntes lemondás megszünésének tényét szintén a fent megnevezett bíróság állapotáná meg azon esetben, ha a vétkes egyháztag a megtérést nemcsak igéri, de állandó templomba járás, urvacsorával élés és pontos egyházi adó fizetéssel igazolja.

Végül kijelentem, hogy ezen külön vélemény beterjesztésére kizárólag egyetemes ref. egyházunk főjávának szem előtt tartása indított.

Egyházunk vezető férfiait kérve kérem, jól meggondolják mit cselekszenek. Félek, hogy szelet vetünk és vihart aratunk.

Peregul-mic, 1935 okt. 24.

Szondy Géza,
ref. lelkész, tb. esperes.

Egyházmegyei nőszövetségi konferencia és közgyűlés.

A baia-mare-i református egyházmegye nőszövetsége október 17-én tartotta meg évi közgyűlését és ezzel kapcsolatos konferenciáját, melyen 26 egyházközségi nőszövetség képviseltette magát mintegy 150 résztvevővel.

A közgyűlés, illetve a konferencia a 63. dicséret közös elének-lésével és Széll György esperes imájával kezdődött. Majd dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok olvasta fel »A nő hatása az emberiségre« című értekezését, melyben találóan mutatott rá a leg-tökéletesebb női ideálra, az édesanyára, akiben megtalálhatjuk azokat a nemes vonásokat, amelyekkel a mai kor asszonyainak ékeskedniök kell, ha be akarják tölteni nemes hivatásukat. Özv. Szaplonczay Bertalanné dr Sziklai Ilona tartott ezután nagyszabásu előadást »A nő hivatásáról.« Előadásában rámutatott arra, hogy a világháboru pusztításai után minden nemzet hozzáfogott az ujjaépítés munkájához és ebből a munkából tekintélyes rész jut a női munkásoknak. A mai kor rendkívüli igényeket támaszt a nőkkel szemben. Különösen nálunk, magyar reformátusoknál hárul sok feladat a nőkre, amelyeket vasakarattal teljesíteniök kell, mert itt a mulasztás sulyosabban számít, mint egyébütt. A nő feladata ott kezdődik, hogy felismeri, hogy neki missziója van. Ott, azon a helyen, hová őt az isteni végzés állította, neki szeretni, küzdeni, segíteni és boldogítani kell. A női hivatás teljességét szerinte is az édesanya példájában láthatjuk, aki naponként adja oda erejét, egészségét, orcájának pirosságát a jövő nemzedékért, jutalom nélkül.

Egyedüli jutalma az, hogy megtehette, amit tett. A jövő nemzedék sorsa az édesanyák kezébe van letéve, miért is minden öntudatos református asszonynak nagy súlyt kell helyeznie gyermekének a nevelésére. Végül rámutatott azokra a kötelességekre, melyek az árvák és cselédek gondozása, valamint a református sajtó támogatása terén várnak a nőkre. Ezek közül különösen kihangsúlyozta a kerületi árvaház szükségességét. A közvetlen modorban tartott előadást mély figyelemmel hallgatták a jelenlévők. Kovács Károlyné »Az asszony és a gyermek« címen olvasta fel tanulmányát. Az életből elesett nagyszerű példákkal világította meg a hallgatók előtt azokat a helyzeteket, melyekbe jut a nő, mikor férjhez megy és helyes irányítással mutatott rá arra, hogy mimódon kell betöltenie a nőnek hivatását a családban. — Papp József sighetli lelkész egy nőszövetség munkásságának az ismertetésével rajzolta meg azt, hogy mimódon kell működniök a nőszövetségeknek a hitélet mélyítése és ápolása terén. A tartalmas előadásokat hozzászólások követték, amelyek mind a nők munkásságának szükségességét és fontosságát hangsúlyozták az egyházi életben.

A konferencia befejezése és az előadóknak hálás köszönet-szavazása után, Kanizsai Jenőné elnöknő gondolkozásra készítő és lelkesítő beszéddel nyitotta meg az egyházmegyei nőszövetség közgyűlését, melyből kitűnt, hogy az egyházmegyei nőszövetségei csaknem másfélmilliót fordítottak segélyezésekre, melyből iskolai segély mintegy 27 ezer Lei volt — a satu-mare-i Lorántffy Zsuzsanna Egylet segélyezése kivételével. A vagyon is közel jár a másfélmillióhoz.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után Kovács Károlyné olvasta fel gondosan megszerkesztett titkári jelentését, kiemelve azon nőszövetségek munkásságát, melyek például szolgálhatnak a többi nőszövetségeknek. Saja Sándorné a pénztár állapotát ismertette, mely szerint az 1934. évben 2022 Lei bevétele és 913 Lei kiadása volt az egyházmegyei nőszövetségnek. A pénztári jelentés tudomásul vétele és a felmentvény megadása után a 245. dics. 10. versének eléneklésével fejeződött be a közgyűlés, melyet közbéd követett.

B. I.

Egyházmegyei közgyűlés és lelkész-értekezlet.

A bánági egyházmegye október 19-én Timișoara-n tartott őszi közgyűlése a békesség és szeretet jegyében folyt le. Ez a gondolat hatotta át az esperes imádságát és a főgondnok mélyenszántó megnyitó beszédét.

Megelőző nap délután lelkészértekezlet volt, melyen igen sok fontos ügy került tárgyalás alá. A Satumar-on összeült bizottság által megállapított »Lelkészek Segítő Egyesületé«-ről szóló tervezet erős vitát váltott ki. Az ifju nemzedék tulsoknak találja az amugy is igen megcsappant kongruából az ujjabb 100 lei levonást. Végül is a tervezet teljes egészében elfogadtatott. Ugyancsak az egyházker

egyházfegyelmi szabályrendelet tervezetét is alapos ismertetés és több hozzászólás után elfogadták. A vallástani kézikönyvek átdolgozásával kapcsolatban a tanügyi előadó a beérkezendő javaslatok alapján fogja megtenni a maga összefoglaló jelentését. Megalakult a sajtóbizottság. A református napilap megjelenésével kapcsolatban megállapítja, hogy azt elsősorban Oradea és a bihori, valamint a szomszédos egyházmegyék hívei vannak hivatva megteremteni és fenntartani, de gondol arra a nagyszerű lehetőségre, melyet egy református napilap Bánság szétszórt szórványaira jelent, az előkészítő bizottság javaslatát elfogadja s a további lépéseket a megalkotott sajtóbizottságra bizza.

A közgyűlés tudomásul vette az esperes időszaki jelentését, a kerületi rendeleteket, a pénzügyi bizottság jelentését, mely az egyházak 1935. év előtti egyházmegyei tartozásainak 50¹/₁₀-át elengedi, ha hátralékaikat ez év végéig rendezik, Bitay Zoárd Loránd dumbravai lelkészt bekebelezte. Várady Attila tanácsbírótól az esküt kivette.

A zarándi egyházmegye újraélesztése iránti javaslatot — bár egyetemes egyházzempontjából üdvös — nem fogadta el, mert a javaslat a bánsági egyházmegye létalapját is veszélyezteti. Több segélykérés és kisebb ügyek letárgyalása után, az esperes imádsága zárta be az ülést. — Birósági ügyek nem voltak.

A közgyűlés alkotó tagjai — ebéden, valamint szálláson — a timișoara-i gyülekezet vendégei voltak.

Keresztes József.

HIREK

Templomszentelés. Az 1934. évi nyári nagy vihar az orașul-noui református egyház templomát megrongálta; a torony gömbjét és csillagát letépte. A hívek lelkében már akkor megfogamzott az a gondolat, hogy az Istenházát a következő évben teljesen rendbe hozzák. A község szegénye, gazdagja szinte erején felül áldozott a nemes célra, úgy, hogy a nyár folyamán hozzákezdtek a templom megújításához; amit rövid idő alatt be is fejeztek. Ebből az alkalomból az egyház okt. 13-án egész napot betöltő, hálaadó örömnünnepet rendezett. Már a kora reggeli órákban az Orașul-nouba vezető utakon a szomszéd falvakból, ünneplőbe öltözöttek hosszú sora vonult a város felé, hogy résztvegyen az

ünnepeken. 10 óra előtt a templom kertje tömve volt ünnepi ruhába öltözött nőkkel és férfiakkal, kiknek fele sem fért be a felvirágzott, megújított templomba Harangozás után megjelent 8 lelkész Széll György esperessel az élen. A világiak közül többen; élükön Böszörményi Emil egyházmegyei gondnokkal. A közös éneklés után Oláh Sándor egyházmegyei főjegyző magas szárnyalású imája után megtartotta Aggeus próféta II. r. 3, 6, 7. verse alapján, szónoki erővel elmondott gondolatokban gazdag beszédét. Kifejtve, hogy a külső építéssel együtt kell történni a belső lelki építés is. Az egyházi beszéd előtt a ref. férfiak énekeltek hatásosan Puy Géza kántor vezetése mellett. A templomba be nem fért hívek-

veknek Szabó Endre seini lelkész lélekemelő imája után Jakab apostol V. r. 13 verse alapján tartott nagyhatású beszédet. A hálaadó ima után Széll György ismertette a templom történetét, amelyből kitűnt, hogy a város lakossága az elsők között volt, akik a reformációt elfogadták. A templomalapítás az 1637. évben Nagylónyai Lónyay Zsigmond-féle adományból származik. A nagy harangja az 1640. évből való. 1686-ban itt volt az egyházkerületi közgyűlés. 1690-ben a város lakossága elmenekült a vallásüldözés elől az erdőbe. A tatárjárás idején a Mike-hegybe menekült a lakosság. 1793-ben megnagyobbították a templomot, kőből építették a tornyát. A templom teljes renoválása mintegy 120.000 leibe került. Ezek ismertetése után Széll György esperes Salamon király templomszentelő imáját olvasta fel, amelyben a maga háláját, köszönetét és boldog érzését vitte hálaadasként az Ur elé, amiért megengedte elérni ezt a napot is. Áldás után közénekkel zárult az istentisztelet. Közébdre a szövetkezet nagytermében gyűltek a vendégek, amelyet a Nőszövetség tagjai rendeztek, élükön ifj. Perc Lajosné elnök-nővel. A délutáni műsoros ünnepélyre oly nagy tömeg gyűlt össze a templomkertbe, hogy fele se fért be a templomba. A kívül levőknek Balla Zoltán livadai lelkész tartott építő beszédet és mondott hálaadó imát. A templomba közéneklés után Kovács Károly költői imája után tartotta meg egyházi beszédét, lelkes szónoklattal buzdítva a gyülekezet tagjait, hogy egyházuk iránti kötelességeiket — minden időben magyar kálvinista emberhez illően teljesítsék! Há-

laadó imája után Kovács Annus szép éneke emelte Istenhez a lelkeket, akit Csecskedy Károly satmari kántot kísért orgonán. Gulya Géza apai lelkész szabad előadása nagyban hozzájárult az ünnepély fényének emeléséhez, amely után ismét Kovács Annus énekelt hatásosan. A vallásos estélynek méltó befejezője volt Kovácsné Percz Ilonka felolvasása, aki a III. parancsolat c. munkáját olvasta fel. Nagy hatást váltva ki a jelenlevők lelkében. Ezután Bagossy Bertalanné énekelt, Szép kellemes sopránjával áhítatba ringatva a hallgatóságot, Bagossy Bertalan kísérte orgonán. Közéneklés után egy áldott nap emlékével távoztak el a jelenlevők. Cs. K.

Templomi szószékének

százéves fordulóját ünnepelte a carei egyház a reformáció évfordulóján. A délelőtti istentisztelet alkalmával Csernák Béla egyházker. főjegyző hirdette az ígét, midőn hatalmas beszédben emlékezett meg a reformációról, az ősök hithűségéről, szenvedéséről és áldozatkészségéről. Kiemelte a carei csizmadia társulat tagjait, kik száz évvel ezelőtt megépítették a templom szószékét. — Istentisztelet után presbyteri ünnepélyes gyűlés volt, melyen az igehirdetést Sárközi Lajos sátmár-németi lelkész végezte. Peleskey Sándor a megválasztott bereni lelkész előadást tartott, Vadnay Irma tanítónő és Sarkadi Nagy Andor szavaltak, Gáspár Nica zongoraművésznő és Mangu Ibi hegedűművésznő Haendel: L'archetto-duettjét adták elő. A templomi ünnepély után szeretetvacsora fejezte be az ünnepélyt, melynek jóvedelmét a paróchia építésére fordították.

M. st. Oficiului Parochial Reformat

Oradea

Calea Victoriei 61.

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogad.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként 100 lei áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

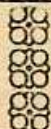

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Rzf. Egyházkerület Hivatala s Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVAN. Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lap példányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Imádság

egyházker. közgyűlés megnyitásakor 1935. nov. 19.

Ur Isten, mennyei Atyánk, a hervadás és haldoklásnak sötét árnyai vesznek körül minket. Égen és földön minden elváltozik mint a haldokló betegnek arca, mikor hozzá az elmulásnak hideg lehellete közeledik. Az ősznek hulló ködén keresztül azonban Idvezítőnk ajkairól hangzik felénk a szó: »ég és föld elmulnak, de az én beszédeim semmiképen el nem mulnak (Máté 24. 35).«

Áldott légy Urunk és Istenünk, hogy ezzel a minden idő nagy ígéreteit és boldog reménységét szivünkben megerősíted és megmentesz minket a kínos kétségektől, melyektől a halál és sir csak egyetlen lépésnyi távol. Áldott légy, hogy a jelen sötét napjaiban ezzel világosságot gyujtasz elménkben és beragyogtatod a ködös jövőndöt, emlékeztetvén, hogy «igazak és ámenek, melyek szádból kijönnek».

Messze tőlünk, délnek titokzatos földjén újra véres háboru viharzik fel, lelkünkben is szörnyü ellenségek küzdenek élet-halál harcra. Vágynánk ismételni a próféta szavát: békesség, békesség a messze és közellevőknek, de a hitetlenek olyanok mint a háborgó tenger, amely nem nyughatik és amelynek vize iszapot és sárt hány ki (Ézs. 57. 13—21),

Ur Isten, kibeszélhetetlen nagy szereteted egyszer már Megtartót adott Egyetlenegyedben a pusztulás és halál tajtékos habjain hánykódó emberiségnek. Esedezvő kérünk, ne fordítsd el orcádat ma sem ettől a nagy lelki és testi nyomoruságba vesztébe siető világtól. Szelelkednek ellenállhatatlan erejével rázd föl végzetes kábultságából, mikor ma-holnap megdöböntöbben felzug közöttünk és fülünkhöz ér a pusztai predikátor hangja: *készítsétek az Úrnak utát és egyengessétek meg az ösvényét*; felismerjük és megragadjuk azt, aki egyedül *ut élet és Igazság és aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz*, hogy egy összeomolni látszó világ szakadékai

között a te örök dicsőségedre és az emberiség boldogságára bennünk és mostani munkánk által is elközeledjék és fölépülhessen a te országod, amelynek eljöveteleért naponként imádkozunk. Ámen.

„SZENT TERROR“.

(Folytatás.)

Nemcsak a szélsőséges fiatal nemzedék használja és követeli használni sokszor az igehirdetés e módját. »Az igazi igehirdetőnek megtestesült külső lelkiismeretté kell válnia, aki bizonyos abban, hogy megháborgatja a bűnöst, akinek legfőbb vágya az, hogy nyugton hagyják. (Smith G. Rembert D. D. — Dr. K. Tompa A.) Lelkipásztor XV. 5. sz. 118.)*... Az az igehirdető, aki nem elég erős arra, hogy őket megháborítsa, az nem elég erős arra, hogy őket az üdvösségre vezesse.* (U. o.) Nemcsak az igehirdetésben, hanem minden eszmei törekvésben helye van a terrornak, ami itt korlátlanabb is lehet. Spectator így ír Reményik Sándornak: »Többször és erélyesebben kell szólnia s rendeleteit környezetének tovább adni a bujtogatás kitartó szenvedélyével, hogy végre igazi erőre és mozgásra kapjunk és rátérjünk végre a diadalmas utra.« (Pásztortűz XX. 19.)

Tehát Krisztus igéje igenis tartalmaz »szent terrort« és ennek alkalmazását, különösen ma, hatványozottan igényli, mert máskülönben az ember nem közelíthető meg, helyzetéből ki nem lendíthető. A szenzácionálizmusnak, a reklámnak ebben a korában, mikor a legraffináltabb leleményességhez kell fordulni, hogy valakit meghallgassanak, hogy valamilyen munka, vagy mozgalom iránt érdeklődést ébresszenek, ha szélsőségeiben és modorában nem is mindig, de lényegében jogosultnak tartjuk az igehirdetés ama módját, amit az üdvhadsereg végez, vagy amely a sportpályákra megy ki, csak-hogy a testvéreknek ezt a rétegét is megközelíthesse, vagy amely az adományokért házaikban keresi fel az embereket, mint ahogy annak tartjuk azt, amellyel Farel kényszerítette Kálvint a Genfben való maradásra, az ige Pált átmenni Macedóniába, Jónást Ninivébe, Mózes Fáraóhoz. — Az egyháznak az a törekvése, hogy sajtó legyen a kezében, nem ezt is kifejezi-e? Nem jön valaki az igehirdetési alkalmakra? — gondoskodunk a sajtó terrorjával, hogy az ige eljusson hozzá. Századokkal ezelőtt az iskoladrámákban, miszteriumjátékokban a színpad terrorját érvényesítette az ige: — hol van ma ennek tudatos és tervszerű kiaknázása, a szent terror használata a színházakban, filmen, rádióban? A konzervatív romanizmus, mert a jelek szerint misszióibb egyház, reánk nézve vádként ezen

a téren is tágabb szemmel, modernebb igehirdetési módok használatbavételével él. Eljöhet az az idő, mikor talán ez lesz az igehirdetés kizárólagos módja. Azt lehet mondani: *A mai viszonyok között egyházunk igei életképességének fokmérője a szent terror felé hajló tendencia mértéke.* Lehet, hogy az ige érvényesítése passzív terrort fog kifejtteni (v. ö. Ghandi) olyat, amilyen az első keresztyének vére: a »semen« volt; lehet, hogy mint a mai Németországban, erre szükség lesz: de a szeretet benne rejlő aktiv robbajlása mégis terrorrá teszi. És ha nekünk megmaradásunk csak így lehetséges, az igenek érvényt csak így szerezhethünk, akkor mindeneiket megpróbálunk, még a terrort is. Csak az a kérdés, hogy ez a terror »szent«-e, méltó edény-e az ige hordozására. *A szent terrort, mint az igehirdetés bármelyik módját, a testvérek iránti felelősség, a szeretet vezeti, célja, hogy önkéntességet váltson ki, mértékbeli determinense az ellenállás foka, annak prudenciális megítélése, formai meghatározója pedig az ige dignitása.* Az ige szent, méltó formai hordozója művészi: a szép legtökéletesebb foka: a fenséges, aminek nem legutolsó alkateleme a természetesség. A természetes szent terror nemcsak hogy senkit sem fog megbotránkoztatni, hanem későbben még hálát fog kiváltani. A természetes, a szép, a fenséges zöngéje ma már más, mint elvihartzott korokban volt. A Libanon cédrusain kívül lehet szép egy modern felhőkarcoló is, a sas ívelése mellett a repülőgép loopingja is, és a hárfák pengése mellett a rádió szimfóniája is.

(Vége.)

Nils István I.

A „Református Jövő“-ért.

A »Református Jövő« heti-lappá erősödése — úgy látszik — már nem fog ez évben megtörténni. Azok az akadályok, melyek e hitéletünk szolgálatában álló egyetlen sajtóorganum erősítésének útjában állanak, — nem hárultak el — a feltételek, melyeket a kiadóhivatal — a cél érdekében — felállított, — nem teljesültek. — Meg kell tehát vizsgálnunk az eddig kialakult helyzetet és meg kell vitassuk a további teendőket. Ezért óhajtók az alábbiakban e fontos kérdéshez egy pár javaslatszerű megjegyzést tenni.

Vitán felül áll, hogy a »Református Jövő«-re szükség van. A szükség teremtette meg és letagadhatatlanul nagy hiányt pótol. Hála és elismerés érte az uttörés munkásainak. A lelkipásztori munka sikerét, a hitélet erősödését s az egyház állandó védelmezését oly hathatósan szolgálja ez a kis lap, hogy értéktelen fecsegéssé válik minden ellenére való hozzászólás. Hogy a lelkipászto-

rokra van ráépítve? — ez csak természetes, — hiszen érettünk van, bennünket is szolgál, ezért függ tőlünk élete, halála! És én úgy érzem, — azon kell lennünk, hogy az eddigi nagy munkával, szerető támogatással megteremtett eredmény ne csak állandósuljon, de további kitartó akarattal fejlődjön és megerősödjön annyira, hogy a hozzáfűzött reménység — egyházunk boldogságára — megvalósulhasson. Azon kell lennünk, hogy minél többször álljon mellénk, minél gyakrabban segítsen nekünk ez a lap. Ezt pedig elérhetnénk a minden héten való megjelenés által,

Többször olvastam már, hogy a heti megjelenés addig kivihetetlen, míg az előfizetők hozzá nem szaporodnak. Kétségtelen, hogy a lap stabilitását az előfizetők növekedő száma biztosítja; de — szerintem — állandó és pontos előfizetés által — a meglévő 6—7 ezres létszám is biztosíthatja a heti megjelenést. Ha ceruzával a kezünkben gondolkozunk, — tisztán látjuk, hogy ez könnyen megoldható — anélkül, hogy az eddig elért eredményből valamit is kockáztatnánk. U. i. most új évvel új előfizetési év kezdődik. Addigra el kell számoltatni minden hátrányt. Az így kialakuló tiszta helyzetben induljon meg a lap — az eddigi példányszámban — január, február és március hónapokban hetenkint; a tavaszi és nyári 6 hónapon át, vagyis áprilistól októberig havonta kétszer, — viszont jövő októbertől januárig újra hetenkint, tehát jelenjen meg az eddigi évi 25 szám helyett 38 szám s ennek megfelelően legyen az eddigi évi 52 lei előfizetés 76 lei. Bizonyos vagyok benne, hogy ez a változtatás nem kárára, hanem előnyére lesz a lapnak és öröme a — téli időben házához kényszerített — olvasóknak.

Csak egy kérdés van, — ami itt felmerülhet: a szerkesztés nagy munkája, — amelyre azonban már mi, mint olvasók — nem felelhetünk.

Szücs Antal.

IRODALOM

Ajtay Gábor: „Jövel, Uram, Jézus“.

Beszédék — elmélkedések. Szerző kiadása. Timișoara, 1935. 8°, 64 old.
Ára 30 Lei. Megrendelhető a ref. lelkészi hivatalban Timișoara.

Lelkipásztoraink nem fejtenek ki olyan nagy irodalmi tevékenységet, hogy ezek megnyilvánulásait ne kellene kötelességünknek tartani, regisztrálni. Ezért is, de meg értékéért is megemlékezünk Ajtay Gábor wallástanító-lelkész, a fiatal lelkipásztori nemzedék ez egyik törekvő tagjának most megjelent könyvéről, mely nem tekinthető kísérletezésnek, fiatalos tűzü hevülésnek és irodal-

miaskodásnak. A felületes olvasó előtt úgy tűnhetik fel a szerző, mint aki egyik lábával a régi igehirdetői iskola talaján van, noha annak egyoldalúságait és hibáit nem hozta magával, de komolyabb elmélyedés nyilvánvalóvá teszi, hogy meghallotta az idők követelő szavát igehirdetése vonatkozásaiban is, csak megőrizte a sokszor szélsőséges irányzatokkal szemben higgadt mérsékletét, nyugodt előadásmódját, kifejezéseinek szabatoságát. Világos kifejezések, az elvont gondolatok ügyes immanenssé tétele, több helyen az élmények felcsillanása, a nyelvnek sokszor költői ereje, — ez jellemzi Ajtay Gábor könyvét. Nem a szavak zsonglőrje, a prédikáció l'art pour l'art művésze, hanem komoly mondanivalók szerény és mégis igényeket kielégítő tolmácsolója. Különösen hallgatói üdvözölhetik örömmel a könyv megjelenését, melynek szavai kedves és értékes élmények parázslását hevitik fel.

Talán szeretttük volna, ha írásaiban még több alkalomszerűséget, a napi élet vonatkozásaival több kapcsolópontot találunk.

A könyvnek, mely egyházi irodalmunk gazdagodását jelenti, a megvásárlását annál is inkább ajánljuk, mert általa szegény iskolás-
gyermekeket részesítenek támogatásban.

Nits I. J.

Megjelent az új vasárnapi iskolai aranymondás és ellenőrző lap. A vasárnapi iskolai munkában nélkülözhetetlen segédeszközt jelent ez a bizonyos fokig újrendszerű füzetke, amelybe a gyermekek az aranymondásokat is beírhatják. A füzetke ára darabonként 2 Lei. A rendszernél fogva szükséges, hogy egy helyre legalább 5 drb.-ot rendeljenek meg belőle. Kérem a vasárnapi iskolás vezetőket, hogy minél előbb vezessék be e füzeteket, mivel csak úgy éri el vele a vezető valójában a célját, ha már Karácsony előtt megkezdik a gyermekek a csillagragasztást.

Advent első napjaiban szeretnénk megjelentetni a Gyermekek ujságát. Azok a lelkész és tanító urak, akik az ez irányban hozzájuk intézett levelemre még esetleg nem válaszoltak, haladéktalanul jelentsék be, hogy az első számból hány példányt küldjünk címükre?

A Heidelbergi Káté nagy példányszámu és igen olcsó kiadásával az is célja volt az iratkeresésnek, hogy a Kátéban a legjobb bibliaórai vezérfonalat adja a lelkészek kezébe. Elgondolásunk az, és hisszük ezzel a kerület minden lelkésze egyetért, hogy advent második vasárnapjától kezdődőleg egy a hivatalos lapban már előzőleg beindított és rendszeresen közölt sorozatos magyarázat alapján a kerület minden belmissziói alakulatában, tehát úgy ifjusági, mint nőszövetséges, valamint férfiszövetséges bibliaórákon,

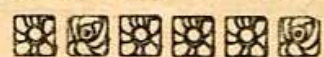
összejöveleteken a káté alapján tartják a bibliaórákat. Erre lapunk következő számában még bővebben visszatérek, de a lelkészek addig is megemlíthetik a minden bizonyal általuk is jónak talált elgondolást a bibliaórákon. Hogy pedig minden lelkészi hivatal fennakadás nélkül tudjon eleget tenni a meginduló keresletnek, ezért minden lelkésztestvérem számára küldök bizományba bizonyos, a gyülekezete lélekszámának megfelelő káté mennyiséget. E küldeményt dec. első napjaiban a Gyermeklappal, a Református Könyvbarátos első kiadványaival egy csomagban fogom postázni. A Kátében a kérdések mellett közölve vannak a bibliai lókusok is.

A Református Jövőbe közlés céljából beküldött híreket kérem igen röviden és lehetőleg a névkultusz mellőzésével mellőzni. Azt írjuk meg, hogy melyik alakulat, mit csinált, de neveket csak akkor emlitsünk, amikor ott tényleg olyan szolgálatról vagy áldozatról van szó, amelyik komoly példagyanánt szolgálhat. Az iránytadó elv itt általában az kell legyen mindannyiunk előtt, hogy minél gyakrabban küldjünk be híreket, de minden esetben a lényegét igen röviden és tömören írva meg.

Kiss Bertalan.

HIREK

Egyházkerületi közgyűlésünk lefolyásának részletes tudósítását, lapzárta miatt, csak legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

Belmissziós napot tartott a carei-i egyházmegyében lévő sánmiclăuş-i református gyülekezet folyó év november 14-én, melyen a környékbeli gyülekezetek hívei közül igen szép számmal vettek részt, lelkipásztoraik vezetésével. A délelőtti istentiszteleten Gönczy Sándor esperes végezte a lelkészi szolgálatot. Majd Istentisztelet végeztével, a templomban bennmaradt férfiaknak és ifjaknak Szabó Géza craidorolţi-i lelkész bibliaóráát s ezzel egyidőben pedig a vasárnapi iskolás gyermekek részére Ármós Zsigmond berei lelkész tartott vasárnapi iskolai mintatanítást az iskolacan. Délután szintén a templom-

ban a Nő- és Leányszövetség tagjainak Szabó Géza craidorolţi lelkész tartott bibliaóráát, melynek végeztével a befejező vallásos ünnepélyre gyülekeztek az ünneplő hívek. A vallásos ünnepélyen Szabó Géza lelkész imádkozott, Szabó Tibor ghirişai lelkész bibliát magyarázott, Gargya Géza andridi lelkész pedig a szektáskodásról tartott előadást. Az ünnepély keretében közreműködött még Diószeghy Károly domăneşti-i h. lelkész szólóénekekkel; a craidorolţi leányénekkar pedig Kozma Sándor ottani kántor vezetésével, két énekszámmal; a helybeliek közül Szántó Erzsébet és Csoma Ferenc szavalattal. Ugy a délelőtti istentiszteleten, mint a délnáni vallásos ünnepélyen a helybeli egyházi Vegyeskar is énekelt Váry Imre helybeli kántor vezetésével. Az egész

ünnepély bensőséges lefolyásával és kellő komolyságával építő hatással volt az egybesereglettekre és remélhetőleg áldásthozó is lesz e kicsiny gyülekezet tagjaira nézve, mint ahogy azt Veress László helybeli lelkész bezáró-beszédében ki is fejezte.

Lelkész-egyházmegye gondnok. A szlovenszkói ungi egyházmegye az egyházmegyei gondnoki tisztségre egyhangu bizalmával Nyomárkai Sándor nyug. lelkészt választotta meg.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5218—1935-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Tudomásvétel és alkalmazkodás végett közlöm a közoktatásügyi és kultuszminisztérium 179,290—1012—1935. sz. rendeletét szószerinti magyar fordításban:

»A nemzeti egyházak és a többi egyházak vagyonának és jövedelmeinek leltározásáról szóló és a Monitorul Oficial 1934. évi július 17-iki 162. számában megjelent törvény a 2. §. II. bekezdésében kötelezi az összes egyházak alkotó részeit, hogy minden év december havában közöljék a vallásügyi minisztériummal az említett törvény tárgyát képező vagyonban, jövedelemben és leltárban történt minden változást.

Függetlenül attól, hogy fogja a parlament megoldani a papság jövőbeli fizetésének kérdését, az egyházak anyagi helyzete felett az állam részéről gyakorolt ellenőrzés és nyilvántartás szükséges dolog. Ezért kérjük, sziveskedjék felhívni a püspökség alkotó részei vezetőinek a figyelmét arra a kötelezettségükre, hogy minden a leltárban és a jövedelmeikben történt változást közöljenek velünk december hónap folyamán.

A vonatkozó iratok a püspökség útján kollektive, nem külön-külön terjesztendők fel, miután a törvényben előírt szervek láttamozták. Ugyancsak felterjesztendő a püspökség összes alkotó részének a folyó pénzügyi évről szóló költségvetésének másolata.

Ezek az intézkedések vonatkoznak a stratostiákra, apátságokra és általában minden szerzetes rendre. Fogadja stb.

Lepedatu miniszter. Rosianu ügyosztály főnöke. inspector general.«

Fenti rendelkezés, valamint az abban hivatkozott törvény 2. §. II. bekezdése értelmében, mely szerint az ezen törvény alá tartozó leltár, vagyon és jövedelem állapotában bekövetkező bármely változás a vallásügyi minisztériummal minden év december havában közlendő, felkérem minden nt. Esperes urat, hogy saját hatáskörében az alábbi intézkedéseket megtenni sziveskedjék: Mindazon egyházközségeknek (leány-, fiók-, társegyház) és intézményeknek, melyek az elmúlt évben bevallást eszközöltek, 2—2 példányu, román nyelvű nyomtatványt rendelkezésére bocsátok azzal, hogy azok román nyelven kiállítandók az egyházközség 1935. évi költségvetése alapján.

Ezen két példányu nyomtatvány közül a másolat az egyház irattárban visszatartandó, másik példánya pedig hivatalomhoz eljuttatandó.

Mindazon egyházak vagy intézmények, melyeknek vagyoni helyzetében vagy jövedelmi viszonyában a legutóbbi bevallás óta változás történt, kötelesek ezt a változást ugyancsak a hivatalom által rendelkezésükre bocsátandó 3 példányu jelentésben, román nyelven elkészíteni és a nt. Esperesi hivatalba ezen jelentésekből 2 példányt eljuttatni, míg a harmadik az egyházi levéltárban őrzendő.

Az egyházközségek által fenti pontban foglalt bejelentésekben csak azok a változások veendőek fel, amelyek a múlt évi vagyoni-bevallás alkalmával az 1., 2., 3., 4., 5., 6. sz. kimutatásokban, azaz leltárakban, továbbá amelyek, mint jövedelmek a II. és III. sz. nyilatkozatokban vétettek fel és azok állapotában állott be. Az I. nyilatkozatban történt változás, az egyházi tisztviselők jövedelmének bevallására vonatkozott. Ezen fenti kimutatástól függetlenül ugyanazon nyomtatványon történik, melyet a múlt évben használtak. Ezen I. sz. nyilatkozatra vonatkozó nyomtatványokat is a lelkészek, tanítók stb. részére 3—3 példányban eljuttattam, amelyek közül 2—2 drb. a Nt. Esperesi hivatalba juttatandó a kitöltés után, míg a harmadik példány egyházi levéltárban őrzendő.

Kihangsulyozom, hogy az 1935. évi költségvetés román másolatát minden egyház és intézmény köteles betérjeszteni.

Az eredeti bevallás 1., 2., 3., 4., 5., 6. sz. kimutatások és II. és III. sz. nyilatkozatokra vonatkozó jelentés csak ott és azon esetben állítandó ki és küldendő be, ahol az eredeti bevallásban tényleges változások történtek. Az I. sz. egyházi hivatalnokok jövedelmére vonatkozó újabb bejelentések is csak azon személyeknél eszközlendők, kiknek jövedelmében a folyó évben tényleges változás történt.

Az előbb említett és az érdekelt egyházközségek részére ezen nyomtatványokat a szükségletnek megfelelően hivatalom rendelkezésére bocsátotta a nt. Lelkészi hivataloknak, úgy az elmúlt évihez hasonló folyó évre szóló költségvetési nyomtatványokat, mint az egyházak változásai bejelentésére szolgáló újabb mintájú jelentő-iveket, nemkülönben az egyházi tisztviselők részére a múlt évvel azonos jövedelem bevallásokat. Ezen nyomtatványok azonnali kitöltéséről minden nt. Lelkészi hivatal haladéktalanul gondoskodik. A jelentések kiállítására vonatkozólag ugyanazon rendelkezések állanak fenn, mint amelyek az elmúlt évben voltak, nemkülönben a jelentések láttamozására vonatkozólag is.

Amennyiben ezen bejelentések egyházmegyénként összesítve eszközlendők, kérem a nt. Esperes urakat, hogy külön összesítő kimutatásba foglaltassanak a költségvetések, külön kimutatásba az egyházak vagyoni és jövedelem változásait feltüntető jelentések és ismét külön összesítő kimutatásba kérem az egyházi tisztviselők jövedelme változásairól eszközölt bejelentések is. Mindezen összesítő kimutatások a megfelelő egyházközségek és egyéni vallomások alapján, az egyházközségek alfabétikus sorrendje szerint állítandók össze. Az ilyképen összegyűjtött jelentések az Esperesi hivatal által hivatalomhoz legkésőbb december hó 15-ig minden további sürgetés bevárása nélkül eljuttatandók, hogy a Püspöki hivatalnak is ideje legyen a további szükséges összeállításokat megejteni.

A jelentések és nyilatkozatok az azon feltüntetett különböző hatóságokkal megfelelő eljárás és megpecsételés útján láttamoztatni el ne mulasztassanak.

Fentiekre vonatkozólag minden nt. Esperesi és Lelkészi hivatal intézkedéseinek megtételét ismételten kérem és várom.

Oradea, 1935 november 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5920—1935-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi Hivatalnak.* A romániai Vörös Kereszt Nemzeti Szövetségének a kultuszminiszter úrhoz intézett 4007—1935. sz. felirata folytán a kultuszminiszter úr 180605—21072—1935. sz. körrendeletében — annak előrebocsátása mellett, hogy Basarabia egyes vármegyéiben a nagy szárazság következtében a lakosság éhínséggel küzd, — arra kért fel, hogy azt a segítő akciót, amelyet a nevezett Vörös Kereszt úgy a maga központja, mint az országban levő fiókjai útján kezdeményezett, egyházkerületünk lelkészi kara is támogassa. Elrendelem, tehát, hogy Nt. Lelkésztársaim teljes mértékben legyenek segítségére a Vörös Kereszt fiókjainak, illetőleg azok elnökeinek és alelnökeinek ebben a segítő munkában és a maguk személyét illetően is kapcsolódjanak be abba. Ugyancsak rendelem, hogy az istentiszteletek alkalmával hívják fel az egyháztagokat testvéri adományozásokra az éhezők részére s a gyűjtött összegeket szolgáltatásuk be a Vörös Kereszt fiókjai útján rendeltetési céljukra. Közvetlen és legelső rendeltetése pedig ezeknek az adományoknak az, hogy azokból az inséges vidékek öregei és gyermekei részére kantinek létesíttessenek. Kérem tehát Nt. Lelkésztársaimat, hogy hivatásukat szíveskedjenek buzdítani arra, hogy most, amikor a föld termése begyült, adják most, amit adhatnak, hogy avval is táplálni lehesen az éhezőket. Oradea, 1935 nov. 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

5939—1035-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Több helyről tétetett hozzám panasz a tekintetben, hogy az illeték egyenérték kiszabása körül súlyos megterheltetések állottak elő, amelyek egyes egyházközségeket nem egyszer a legnehezebb helyzet elé állították. Mivel a panasz tapasztalatom szerint legtöbbször ott van, hogy az egyházközségek presbitériumai nem mindenben a vonatkozó törvény rendelkezései szerint járnak el, ennél fogva szükségesnek látom, hogy az illeték egyenérték bevallása és kiszabása körül teljesítendő munkálatokra nézve az egyházkerületi ügyész véleményének meghallgatása alapján, az alant következő utasítást adjam ki:

1. Minden egyházközség köteles minden évben a költségvetési év kezdete (április hó 1) előtt három hónappal, tehát legkésőbb az az előző polgári év december havában az illeték egyenérték megállapítása végett bevallást adni be a pénzügyigazgatósághoz, amelynek területén az egyházközség fekszik.

2. A bevallásba fel kell sorolni az egyházközség összes ingatlan vagyonait, belső telkek, kertek, szántóföldek, rétek stb. pontos területi kitüntetésével. Ha az egyházközségnek meg van a vagyonszámlája, abból a pontos adatok kiirhatók.

Nem esnek illeték egyenérték alá: a templom s annak tere, a parochiális telkek (lelkészek, kántorok javadalmához tartozó házak, épületek, udvarok és kertek), iskolák, a lelkészek földilletményéből 12 kat. hold.

A tanítók lakásául szolgáló épületek a belső telkek illeték egyenérték alá esnek, de mivel kis gyülekezetekben a tanító a kántor, meg kell kísérelni, hogy az ilyen kántor-tanító javadalmához tartozó belső telek mentesíttessék az illeték egyenérték alul azon a címen, hogy azt a kántor-tanító, mint kántor használja.

3. Az ingatlanok értéke a bevallásba beirandó úgy, hogy az összefüggő ingatlanok együtt értékelendők. A bevallás úgy készítenendő, hogy a mentes ingatlanok is megértékelendők s azok értéke a végösszezből levonandó.

4. Az illeték egyenérték alapja a vagyonok értéke, mennyisége 0.40 százalék. Az érték kiszámítására alapul a kat. jövedelem szolgál.

1934. év előtt városokban a kataszteri jövedelem 15-szöröse, falvakban tizszerese volt az ingatlanok értéke, ma városokban a kataszteri tiszta jövedelem tizszerese, falvakban nyolcszorosa az ingatlan értéke. 1934 előtt tehát a nyers jövedelem, ma a tiszta jövedelem az alapja az érték kiszámításának s a szorzó szám is le van szállítva.

5. A bevallás elkészítésével egyideűleg szerezní kell városokban a földadó nyilvántartótól, községekben a jegyzőtől bizonyítványt annak igazolására, mennyi a kataszteri tiszta jövedelme az ingatlanoknak úgy csoportosítva, amint a bevallásba felvették, hogy ennek alapján az érték kiszámítható s a bevallásba beírható legyen. Tanácsos szerezní ugyanekkor a forgalmi érték igazolására is bizonyítványt, mert újabban a forgalmi értéket nyomozzák a bizottságok s ha nincs megfelelő bizonyíték, ötletszerűen, de mindenesetre magasán állapítják meg.

6. A bevallások alapján a kontrol (járási székhelyeken lakó pénzügyi tiszttviselő) megidézi az egyház képviselőit az illeték egyenérték megállapítása végett. Meg kell jelenni s oda hatni, hogy az összes mentes ingatlanok e minősége megállapíttassék, azok az összes értékből levonassanak s az érték minél alacsonyabb összegben állapíttassék meg.

7. Ha a kivetés magas, az ellen felebbezés adandó be ahoz a pénzügyigazgatósághoz, amelynek a területén az egyházközség van. A felebbezésre 2 Lei repülő-bélyeg ragasztandó. A felebbezési bizottság, amely a felebbezést tárgyalja, a pénzügyigazgatóságnak egy bizottsága. A felebbezésben el kell röviden sorolni a panaszt. A panasz a körül foroghat, hogy a mentességek nem állapíttattak meg s az ingatlanok magasra értékeltettek. Ha az érték meghaladja

a forgalmi értéket, a felebbezéshez csatolható a már megszerzett érték bizonyítvány. A felebbezés tárgyalására beidézik az egyház képviselőit, elegendő, ha a lelkész megjelenik s a felebbezésben felsorolt okokat előadja, kérve az illeték egyenérték leszállítását.

8. A felebbezési bizottság határozata ellen további felebbezésnek (recurs) van helye. Ugy ennek, mint az előbbi felebbezésnek határideje 10 nap, előbbi a határozat kézbesítésétől, utóbbi tárgyalástól számított. A felebbezés, ha az illeték egyenérték alapja 100,000 Leinél kisebb, az illetékes kir. törvényszékhez, ha nagyobb, az illetékes kir. táblához adandó be, de óvatosságból helyes, ha a pénzügyigazgatósághoz is beadják. Ugy a felebbezés, mint annak tárgyalásánál már az egyházmegyei ügyész segítségével veendő igénybe, mert itt már a tárgyalási határnapról nem értesítik a feleket s különben is a bíróság előtti eljárásban helyes az egyházmegyei ügyész segítségét igénybe venni.

9. Mivel 1934-re még a kat. jövedelem 15-szöröse, illetve 10-szerese volt az alap az ingatlan értékének megállapítására s ez a számítás és alap különösen városokban olyan magas értéket adott ki, hogy az gyakran jóval meghaladta a forgalmi értéket, ma pedig a kat. tiszta jövedelem az alap s annak 10-szerese, illetve 8-szorosa veendő: nagyon helyes lesz, ha minden egyházközség beadja az illeték egyenérték bevallását, nincs kizárva annak a lehetősége, hogy lényeges leszállítást ér el.

A fenti utasításokat közölve meghagyom minden egyház presbitériumának, hogy 1935. év december hó 31-ig illeték egyenérték bevallását a fenti utasítás szerint készítse el, az illetékes pénzügyigazgatóságához adja be, a szükséges bizonyítványok megszerzéséről gondoskodják, mert minden mulasztás megtorlása iránt lépéseket teszek s gondoskodni fogok, hogy ne csak fegyelmileg tétessenek felelősekké a mulasztók, de amennyiben az egyházközséget mulasztásukból kár érné, a kártérítési igény is érvényesíthető ellenük.

Oradea, 1935 november 20. Atyafiságos szeretettel; Sulyok István, s. k., püspök.

5689—1935-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkeszi Hivatalnak.* Abból az alkalomból, hogy dr Szemethy Géza egyházkerületi titkár az ő nemrégiben megjelent „Zsoltárdolgozatok” című munkája ügyében a nt. lelkészi hivatalokhoz fordult, fölkérem a Lelkesztársakat, hogy ezt a minden oldalról nagy elismeréssel fogadott s klasszikus egyházzenei művet az ottani egyházi énekaroknak melegen ajánlani s ahol csak mód van rá a parochiális könyvtárak számára is beszerezni méltóztassanak. Oradea, 1935 november 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Calea Victoriei 61.

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadók.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajtnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Rólunk — mások s önmagunk.

Gazdag és ragyogó vita folyt a nov. hó 19-iki Egyházkerületi közgyűlésen az Egyházfegyelmi Szabályrendelet felett. Mint hallgató vettem részt a közgyűlésen és mélységesen sajnálom, hogy nincs gyorsírással szóról-szóra lerögzítve minden felszólalás s talán méginkább, hogy nem hallhatta ezt minden lelkésztársam. Milyen nagy-szerű volna, ha már ott tartanánk, hogy ezeket a nagyjelentőségű gyűléseket rádión közvetíthetnénk minden parókháznak! . . .

A magas színvonalu mozgó vita folyamán egyik előkelő világi ur mondotta ezeket a szavakat: meg kell állapítanom, hogy a lelkész urak, akik máskor mindig a szeretetet hirdetik, e vita folyamán egyetlen szót se szóltak a szeretetről, mind csak kidobni, amputálni, eltiltani akarnak . . .

Ennél a mondatnál álljunk meg, mert ez — bárhogy nézzem is a dolgot — ez egy ítélet a lelkészek felett és annál súlyosabb, mert magas egyházi alakulat nyílt színe előtt hangzott el. Nem akarom magyarázatni, exegetálni, nem akarok semmit hozzátenni, de elvenni se belőle. Ugy veszem, amint van: a rólunk alkotott ítélet spontán megnyilatkozásának. Így gondolkoznak rólunk világi atyáncfiai és pedig igen sokan. Nem általánosítás ez, mert egyszerűob hieink ajkáról is felhangzik elég gyakran hasonló megnyilatkozás. Amikor a lelkész kénytelen erőteljesebb eszközhöz folyamodni, talán elevenbe vág vagy legalább is érzékeny pontot érint, mindjárt hallhatja: hát ez a szeretet, ő prédikálja s ime így cselekszik. Valahogy úgy képzelik a szeretetet, mint valami nyulós, szirup-szerű édességet s a lelkészt, mint aki ezt a szörpöt árulja, kanalazza, osztogatja s éppen ezért, ha valaki a lelkész kezéből keserűre harap, méltatlankodik, csalódásról beszél, lelkészi farizeizmust állapít meg.

Hát nem így van Uraim! Mindenekelőtt jöjjünk tisztába azzal hogy a szeretet nem csupa méz, behizelgő dallam és ölelő kar. A

szeretet oly keserü orvosság, felrivalló harag és sebeket tépő korbács. Ki merné kétségbevonni, hogy az apa szereti az ő fiát, akkor is, mikor megdorgálja, sőt megfenyíti?! Vagy talán Krisztus Urunk mindenekhez lágy, mosolygós és szelid volt?! Én azt hiszem, hogy néha dübörgött a hangja, mint az égzengés és pattogtak ajkán a kemény szavak, mint a villámok és akiket eltaláltak, azok riadtan, behuzott nyakkal sompolyogtak el: »Kemény beszédek ezek, kicsoda hallgathatja Ötet?«

A szeretet nem olvadozó kocsonya, hanem finom damaszkusi penge, hajlik de nem törik. Véd, oltalmaz, nyugodtá tesz, de szükség esetén lesújt és sebeket oszt. A lekipásztor néha kénytelen megvillogtatni ezt a kardot. S ha vörös csik, vagy kék folt marad a nyomán, talán jobban fáj neki, mint annak, aki kapta. Óh bizony kellemesebb dolog simogatni, mint ütni, mert amit adsz, azt kapod vissza. Sőt még azt se. Néha a simogatásért is karmolást, vagy ütést kapsz. Nem öröm az a lekipásztornak, mikor az atyai simogató tenyér helyett a szigor fenytő öklét kell mutogatni. De ilyenkor is a szeretet vezeti.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy mi lelkészek csupa angyalok vagyunk. Dehogy! Ugyanazon gyűlés másik vitájában magunk állítottunk ki bizonyítványt magunkról, hogy mennyire nem vagyunk angyalok. Sőt!

Idestova két éve, hogy e sorok írója felvetette egy lelkészi Segélyegylet megalkotásának gondolatát. Széles, nagy vita folyt fölötté, amely aztán a tétlenség állóvizébe fuladt. Ez év tavaszán a kerületi elnökség vette kezébe, a tavaszi közgyűlés bizottságot küldött ki, amely kidolgozta a tervezetet, amely szerint csekély megterhelés ellenében tisztos segélyben részesülhettek volna az arra rászorultak. Hat egyházmegye közül öt elfogadta a tervezetet, egy elvetette. És a kerületi közgyűlésen ennek az elvető egyházmegyének képviselője azzal indokolta egyházmegyéje álláspontját s azzal érvelt itt is ellene, hogy ha megvalósulna ez a terv, egymással állítaná szembe a lelkészeket, mert mindenki legelőször akarna részesülni a segélyből s így ez csak gyűlölködéshez vezetne . . .

Ez is egy ítélet! Magunk magunkról! És ez sokkal fájóbb, keservesebb, mint az előbbi, amely félreértésen alapul, mert önmagunkat talán csak jól ismerjük?! És ez ellen védekezni sem igen tudunk. Hát ilyenek vagyunk. Legfeljebb azt hozhatnók fel erőtlen mentségül, hogy az a megalázó állapot juttatott ide bennünket, amelyben ma vagyunk anyagilag.

Mindenesetre alkalmas a gondolkoztatásra: egy napon két ilyen lesújtó ítélet lelkészi karunkról.

Boruzs Lajo .

Egyházkerületi közgyűlés.

Nov. 19-én ment végbe — az előző napi bizottsági ülések gondos előkészítése után ezévi második, őszi — közgyűlésünk. Az elhangzott magas színvonalu viták jóval kiemelték a többi sablonos gyűlések sorából, a hozott határozatok fontosságánál fogva pedig egyenesen történelmi jelentőségűnek nevezhető. Megalakította az igazgatótanácsot, visszaállította az egyházfegyelmet és előbbre vitte a lelkeszi önsegélyezés szilárd alapokra helyezését, 9 órakor felhangzott az Istenben vetett bizodalom ősi zsoltára, majd utána püspökünk ihletett ajka szívünk érzéseit emelte a könyörgést meghallgató mennyei Atyához. Főgondnokunk rövid megnyitó beszédében klaszikus tömörséggel jellemezte egyházunk jelen állapotát. Rámutatott arra, hogy a még mindig tartó gazdasági válság sok tekintetben gátolja az egyházi élet rendes menetét, mert az emberek minden figyelmét és erejét a kenyérszerzés gondja foglalja le. *Nagy küzdelmet kell vivniök azoknak, akik iöbbre értékelik a lelki kincseket az anyagiaknál.* Az élet harcában megkeményedett szivek nehézzé teszik azok munkáját, akik a lélek javáért fáradoznak és akik a lelket többre becsülik a testnél. Külső vonatkozásban sem történt semmi örvendetes esemény kerületünk életében. Nincs más feladatunk, mint a türelmes várakozás, református öntudatunk erősítése és minden erőnknek egyházunk buzgó és lelkes szolgálatába állítása. Majd kegyelettel emlékezett meg egyházkerületünk veszteségeiről: Rác Lajos ny., Szabó Károly rendes lelkészekről, dr Hantz Jenő ny. főgimn. igazgatóról, özv. Horváthné Nyárády Berta tanárnőről, Mikó Árpád tanítóról, dr Sarkady Dániel egyházmegyei tanácsbíróról s az erdélyi egyházkerületben Kovács Dezső ny. főgimn. igazgatóról és Ugron István erdélyi főgondnok lemondásáról.

A szavazatbontó bizottság jelentése kapcsán Balajthy Jenő új tanácsbíró letette az esküt. Püspökünk üdvözlő szavaira lelkes beszéddel foglalta el új tisztségét, igérve, hogy odaviszi apai házának örökségét: rendithetetlen bizodalomát a gondviselő Istenben, ki apáit csaknem négyszázad óta örállóul állította anyaszentegyházunk gyülekezeteibe. A főbiróság régi tagjainak újból megválasztása után a püspöki jelentés következett, melynek felolvasása ünnepélyes hangulatot teremtett. A jelentés adatai tanulságos — néhol vigasztaló, máshol elszomorító jelenségeket tártak fel. Az urvacsorával élők száma emelkedett, a kereszteleetlen gyermekek statisztikája lényegesen javult, de még így is 37 maradt kereszteleetlenül. 557 pár nem

esküdött meg és 14 mellőzte a temetési szertartást. Kitérések folytán 206 a veszteségünk. A külső jótékonyagra több, mint félmilliót, a belsøre csaknem 300 ezer leit fordítottak gyülekezeteink. A tőkék összege 11 millió, az adósságoké 8 millió. Megdöbbentően sok a hátralékos lelkészi és tanítói fizetések. A püspöki vizitációval kapcsolatban a szórványokról ezzel a minden szivbe bevésendő igazsággal emlékezik meg: *minden lélekért felelősek vagyunk*. Hálaadással említi meg Kálvin Institúciójának négyszáz évvel ezelőtt történt megírását.

Ezzel kapcsolatban elrendelte a közgyűlés, hogy a gyülekezetek emlékezzenek meg a nagy évfordulóról. A Heidelbergi Káté terjesztését, mely 8 leies olcsó kiadásban jelentetett meg az iratterjesztésben, különös figyelmébe ajánlja a lelkészeknek és hiveknek. A jelentés adatai által feltárt tapasztalatok végső összefoglalásaképpen mondja ki a döntő fontosságú következtetést: *az egyházkerület minden hivatalos munkása mindent tegyen meg a külső és belső építésre*. Mivel több alkalommal megtörtént, hogy az állami anyakönyvbe nem helyesen irták be a magyar családneveket, felhívja a lelkészeket, hogy figyelmeztessék hiveiket, hogy a beírásokra gondosan figyeljenek, neveiket lehetőleg keresztleveleikkel igazolják és a helyes bejegyzést követeljék. Elrendelte a közgyűlés azt is, hogy a kitérőkről pontos kimutatást készítsenek, jelentve minden esetben a kitérés okát.

Az iskolákról szóló püspöki jelentés ismét több szomorú és megdöbbentő esetről számolt be. A szünidei román nyelvi kurzus eredménye nem állott arányban a nagy erőfeszítéssel és költséggel. A nyilvánosság nélküli iskolákat felhívja, hogy ismét kérvényezzenek, Az egyházlátogatásokhoz egységes mintát készített és az iskolai nyomtatványokat aug. második felében mindenüvé kiküldi. A tanítói továbbképzést fontosnak tartja és ezért a körí és egyházmegyei tanítói értekezletek tartását elrendeli. A tanulók segélyezésére nézve elhatározta, hogy azokat a gimn. tanulókat is segélyezi, akik kötelezik magukat, hogy tanítóképzőbe mennek. A vallástani könyvekre nézve elhatározta, hogy a jelen könyvek az 1937—38. tanévben érvényben maradnak s addig új tantervet készített és pedig külön az állami iskolák részére.

Az első nagy vitát az esperesi karnak az igazgatótanács megszervezése tárgyában tett előterjesztése váltotta ki. Már a püspöki jelentés kihangsúlyozta szükségességét, annál is inkább, mert az új törvény már a maga teljesen kész törvénycikkével erre a lehetőséget megadja. A javaslat ellenzői arra hivatkoztak, hogy a törvényt

még csak a zsinat alkotta meg, pártolói viszont azt bizonyították, hogy a törvényhozás a mi autonómiánkból folyó saját jogunk és törvényeink a múltban is a zsinat munkájának befejezésével már életbe léptek. Végül is a többség az igazgatótanács megalkotását kimondotta és nyomban meg is alkotta. Tagjai lettek a püspök, főgondnok, lelkészi főjegyző és belmissziói előadó hivatalból, az esztergomi és egyházmegyei gondnokok, dr Soós István világi főjegyző, dr Harcsár Géza ügyész, Ligeti Imre tanár és Bartha István tanító képviselő. Intézkedtek az e. m. tanácsok megalkotására.

A lelkészképzés reformjára nézve kerületünk elfogadja az öt évre felemeléssel tervezett gazdasági irányú továbbképzést, de kívánatosnak tartja, hogy a reformot kidolgozó bizottságban kerületünk is képviseltesse magát és szükségesnek tartja, hogy a lelkészképesítő vizsgálaton kerületünk is képviselést nyerjen.

Az egyházfegyelmi szabályrendelettel kapcsolatban még az igazgatótanácsi vitánál is nagyobb vita indult meg. Előbb általánosságban, majd különösen a fegyelmezés utolsó pontja: a kirekesztés felett. Az általános vita során a tervezet ellenzői abban a véleményben voltak, hogy az egyházfegyelme megállapítása csak a zsinat joga, viszont a többség a javaslat előadójával, Debreczeni Istvánnal az E. T. I. tc. 14. §. e) pontjára hivatkozva az egyházkerület joga mellett érvelt, annál is inkább, mert ezt a közgyűlés már akkor eldöntötte, mikor a tervezet elkészítésre az előadónak megbízást adott, bizottságot küldött, az egyházmegyékkel letárgyaltatta s azok azt kivétel nélkül elfogadták és pedig három változtatás nélkül, a többi csekély módosítással. Az általános vita után a közgyűlés a tervezetet tárgyalás alapjául nagy többséggel elfogadva, pontonként letárgyalta és az egyházmegyék módosító javaslatait lehetőleg figyelembe véve az egész tervezetet elfogadta. Az életbeléptetés idejét 1937. január 1-ben állapította meg és a végrehajtási utasítás elkészítését, valamint a komoly előkészítésre hozott határozatot.

Komoly meditálás folyt a lelkészi önsegélyezés kérdése felett. Csaknem mindenki érezte szükségességét és szeretne volna mielőbb életbeléptetni de úgy, hogy életképes is legyen. Azért a tervezet átadatott a pénzügyi bizottságnak, hogy a számításokat átvizsgálva, tegyen előterjesztést az ig. tanácsnak, melynek a közgyűlés felhatalmazást adott az életbeléptetésre.

A jóléti intézmény tervezetével kapcsolatban bizottságot küldött ki az alapszabályok elkészítésére.

A pénzügyi bizottság előterjesztései során megállapította a jövő évi költségvetést, segélyt szavazott meg az aiudi tanítóképzőnek, határozott egyes egyházak hátralékainak ügyében. A szórványokat

teherbiróképességük szempontjából revízió alá veszi. Elfogadta a nyugdíjintézet költségvetését, de a matematikai mérleg elkészítését nem látja szükségesnek.

A missziói segélyek után az iratterjesztési bizottság biztató előterjesztését elfogadva, kimondta a reform. napilap szükségességét és az ezirányu akció részére erkölcsi támogatását teljes sulyával biztosította. A díjlevélügyek és adásvételi szerződések s kölcsönök elintézése után a bírósági üléssel megszakított 90 pontból álló tárgyszorozatu közgyűlés este 10 órakor ért véget, amikor dr. Nagy Sándor egyh. m. gondnok fejezte ki köszönetünket az elnökségnek a gondos előkészítésért és tapintatos vezetésért, püspökünk pedig buzgó imádságban adott hálát Istennek a megsegítő kegyelemért.

Délben a gyűlés tagjai a Püspök úr szívesen látott vendégei voltak. A tartalmas felköszöntők során melegen ünnepelték úgy őt, mint az esperesek nesztorát, a közülök távozni készülő Széll György baiaimarei esperest és lelkes propaganda indult meg a reform. napsajtó érdekében.

Kevesebb művelést — több nevelést!

A mult években szenzációs diákbüntettek kavarták fel a közvéleményt. Diákok raboltak, gyilkoltak, tanáraikra fegyvert emeltek és a bűntények nem szüntek meg azóta sem, bár a legfőbb tanügyi hatóságok drákói fegyelmi intézkedéseket vezettek be. Most egy amerikai folyóirat hasábjain olvasom, hogy az intelligens bűnösök száma ott is óriási és egyik állam fiatalokruak bírósága jelölt megfordult vádlottaknak több, mint fele közép- és főiskolát végzett. Világjelenséggel állunk tehát szemben. Az ifjuság lelkiisége körül nagy baj van, mely már nemcsak meggondolatlan könnyelműségekbe, hanem börtönbe és erkölcsi halálba vezető, végzetes bűnökbe sodorja a fiatal nemzedéket.

Érdekesen reagáltak a sajtó és a felelősek erre a jelenségre. Szinte egyértelműleg az ifjuság családi és iskolai vallás erkölcsi nevelésének elhanyagolását jelölték meg a baj okául s ennek fokozását, mint egyetlen gyógyszert. Azok a liberális gondolkozásu, sőt nyíltan anyagelvű, semmi felsőbb rendű dologban nem hívő, az erkölcsi világrendnek fittyet hányó »felvilágosult« elmék, akik a népek és világeszme áramlatok kormányánál oly nagy számban ülnek, a lemosolygott vallás és erkölcs mentőövét ragadták meg ennek a fenyegető veszedelemnek a felismerésekor. Be kellett valla-

nio, hogy aki az ifjúságnak csak a művelésével, ismeretekkel való tömésével akarja a jövőt építeni, az kontár, akire rádől a kívül pompásnak látszó épület. Az anyagiasság virágkorában egyre-másra küld jeleket Isten, hogy a szellem erősebb és fontosabb, mint az anyag. Ráébreszti a népek vezetőit, hogy kiegyensúlyozatlan költségvetésnél, gyenge hadseregnél nagyobb veszedelem a megmérgezett lelki fiatalság, amitől nem lehet építő munkát, csak léhaságot és rombolást várni. Ráébreszti őket, hogy a lelki fegyelem, ösztönök feletti uralom, az emberi méltóság és a szociális felelősség érzete, — ezek az anyagtól teljesen idegen erők a gátjai az emberi társadalom felbomlásának, amelyeket erősre kell építeni, — *mert ez az igazi biztonság!*

És ezek az eddig anyagra esküdött világvezetők kérésre fogják a szót: család, egyházak, nevelők, jertek segítetek megmenteni az ifjúságot, a jövőt! Szakítsatok le a tudomány öregbítésére rendelt időből! Legyen a jövő gyermeke kevésbé képzett, de cserében legyen neki szilárd hite, erős erkölcsi érzése, a jó és rossz közti különböztetés és határozott választás képességével. Neveljétek bele az alázatosság, méltányosság, emberi szolidaritás eszméit, Isten féltelmét, a tekintély és törvény tiszteletét, az egyéniség tulhangsúlyozott joga helyett a mindenkire tekintettel levő szerénységet. Visszakivánják a megszegyenyült vezetők, — akik egy időben ki akarták dobni, sőt egyes országokban ki is dobták az iskolából a vallás-oktatást, — mindazokat az elavult erényeket, amelyeket a haladás ellenségeinek minősítettek, mikor a XX. század elején felültek a szabadság paripáira, hogy kiki minél nagyobb darabot kanyarítson le magának a világ kincseiből. El kellett dobni őket, mert akadályozták a két kezét a szabad »szerzés«-ben. Ezekből a féktelenül szabadjukra eresztett paripákból lett világ-viharfelleg, melyben mindenki mindenkivel megütközött és mindenki megsebesült. Kiderült mégegyszer, hogy erkölcs, vallás, Isten nélkül nem lehet világot vezetni.

De nem szabad a kárörömnél megmaradnunk, hogy mi ezt előre megjósoltuk. Meg kell ragadni az alkalmat és teljes felelősséggel erkölcsi alapra helyoznunk a nevelést. Nevelnünk kell! Nemcsak az államról van itt szó, melyet veszélyeztet a belső ellenség, a megmérgezett, bünözésre hajlamos fiatalság. A fenyegetés a mi testünkön: a család és egyház testén keresztül és után éri csak az államot. A családnak, mely különösen a háboru óta nagyon elhanyagolta a gyermek lelkét, fokozottan kell törődnie annak vallás-erkölcsi légkörbe való visszahelyezésével. Az iskolának, az állam öntudatra ébredésének kedvező pillanatát kihasználva, követelnie

kell a vallásoktatás intenzívebbé tételét, a vallásórák számának növelését, a növendékek fokozott rászorítását a vallásórák látogatására és vallásuk gyakorlására. Az egyháznak féltő gondja legyen, hogy ne ő maga tegye komolytalanná ezt a felébredt gondoskodást a lelkiekről gondatlan kötelességteljesítéssel. Így a vallástan visszakérül arra, a neki fontossága szerint kijáró első helyre, családban, iskolában, államban, melyen hitvallásos iskoláink bizonyítványaiban mindig volt. Itt van a kedvező lélektani pillanat, áttenni a hangsúlyt az oktatásról a nevelésre. Az ismereteket megszerzi a fiatal ember később, ha annak szüksége mutatkozik. De a nem kapott nevelést semmi nem tudja pótolni. Hívjuk fel a figyelmet e ponton hitvallásos iskoláink célszerűbségére és követeljük családától, iskolától: »Kevesebb művelést! — de jobb nevelést!« Tereh Géza.

IRODALOM

„Tebenned biztunk eleitől fogva“.

A kálvinista ember szent megilletődéssel dobban meg, valahányszor hallja zengeni ezt a gyönyörűséges királyi zsoltárt. Örömmünk, bánatunk oly őszinteséggel csendül ki belőle, hogy éneklése közben valósággal odavagyunk láncolva hozzá és szinte érezzük, hogy emel, vigasztal, bátorít minket. *Mint anyának az édes gyermeke, olyan drága nekünk ez a zsoltár.* Ezt érezte dr. Szemethy Géza lelkésztestvérünk is, ez a csendben, szerényen dolgozó klaszikus zenész, aki 2 évvel ezelőtt, 14 különböző változatban dolgozta fel a XC. zsoltárt és férfi, női és vegyes karokra téve, beleöntötte szíve szeretetét s felajánlotta lelkészársainak és azokon keresztül annyi ezer református testvérének. Az érdektelen kritika a legteljesebb elismerésre méltónak ítélte a művet. Az ára olyan (50 Lei), hogy a legkisebb egyesület és a legszegényebb zeneértő ember is kibírja. *És mégis — óh, hogyan irjam le szégyenkezés nélkül, — református hitünk eme karakterét jelentő zsoltárból a 2 egyházkerületben nem kelt el 20 példány!*

Ha dr. Szemethy, ez a letagadhatatlanul istenáldotta zenei tehetség, akinek zeneművészeténél csak szerénysége nagyobb, — nem a XC. Zsoltárt, kálvinista hitünk legdrágább darabját kínálná fel nekünk karéneklés céljára, — akkor — a mai tulságosan anyagi világban — még meg lehetne érteni a szűkkeblű visszahuzódást, — de *ezzel* az énekkel és *ilyen* darabbal szemben apellálok az ország minden református papjához és kántorához s hangosan kívánom, hogy gazdagítsa magát, egyházát, fajtáját ezzel a darabbal s

tegyen bizonyosságot arról, hogy a saját véréből áradó értéket megtudja becsülni; mert bizonynal mondom, hogy minden parochiális és iskolai könyvtárra nézve szégyen, ha abból a XC. Zsoltárnak a szerzőnél kapható 14 gyönyörű változatu feldolgozása — hiányzik!

Szűcs Antal.

HIREK

Egyházkerületünk Gyermekek-lapja.

A Református Jövő utóbbi számában úgy ígértem, hogy dec. 8-ig minden lelkészi hivatalba elküldöm a kis ujság első számát. Sajnos, mert annyi olyan lelkész társam van, aki többszöri sürgetés dacára sem válaszolt a Gyermekek-lap ügyében hozzá irt levelemre, (ha azt írja, hogy egyetlen példányt sem igényel, azt is szó nélkül tudomásul veszem, de nekem előre kell látnom minden egyes egyházköztséget, mert csak így tudok pontosan számot vetni a lap terjedési lehetőségeivel . . .) és mert megakarom várni, míg lehetőleg minden gyülekezetből értesítést kapok, a lap megjelenése előreláthatólag 2—3 nappal eltolódik. Számításom szerint 9-én tudjuk postára adni a Heidelbergi Kátéval a Könyvbarátok társasága első kiadványával együtt. Ez utóbbiból minden lelkésztársamnak küldök bizonyányba néhány példányt.

Kérem mindannyiójukat, hogy e küldeményt fogadják szeretettel és azzal a felelősségérzettel, amellyel az annyit emlegetett református sajtóval szemben mindannyiunknak kivétel nélkül viseltetnünk kell.

Kiss Ber. alon.

Belmissziós délután Puşalacán. A kicsiny Puşalacai gyülekezetnek lelkiáldásokban gazdag napja volt november hó 10-én. Ezen alkalom egyebek között a Reformációi emlékének is volt szentelve. Az ünnepségek a délutáni Istentisztelettel kezdődtek, melyen a templomot zsufoolásig megtöltő hivek könnyzapor között hallgatták végig dr. Szabó Lajos Igehirdetését, aki beszédében meghatottan mutatott rá arra a siralmas helyzetre, melybe ma elsülyedtünk a hitvalló ősoktól. Az Istentiszteleten szerepelt Laczák Erzsike szóló énekkel. Ezután templomi, reformációi ünnepély volt, melyen az emlékbeszédet Barabás Margit tartotta, melyen közre-

működtek szavalatokkal Laczák Erzsike, Gál Piroska és Márk Piroska helybeli tanítónő. Az ünnepélyt Versényi Sándor helybeli lelkész zárta be. Végül három csoportban volt bibliaóra. A nőszövetségnek, melyet dr. Szabó Lajos, a leányszövetségnek, melyet Barabás Margit és a vasárnapiiskolásoknak, melyet Gál Piroska vezetett le. Valóban Istentől megáldott órák voltak ezek, melyek egyben ékes bizonyosságai annak is, hogy vannak akikért dolgoznunk kell s mindenfelé vannak református Sionunknak élni kívánó tagjai.

Özv. Perger Dénesné tincai lakos, a tincai lelkészi hivatal utján a következő könyve-

ket adományozta az egyházkerületi könyvtárnak: 1. Szentkuthy Kiss Károly: Utmutató. 2. Zsilinszky Mihály: Magyar országgyűlések vallásügyi tárgyalásai. 3. Dr Bauer Ferdinánd: A középkori keresztyén egyház. 4. Kiss Áron: A XVI. században tartott magyar ref. zsinatok végzései. 5. P. Szatmári Károly: A gyulafehérvári—nagyenyedi Bethlen-főtanoda története. 6. Dr Antal Géza ford.: A hidelbergi káté ötvenkét egyházi beszédben (2 kötet), mely adományért ez uton mondunk köszönetet.

Nevezetes évfordulók.
Négyszázéve volt okt. 4-én, hogy az első angol nyelvű nyomtatott

biblia megjelent. Kétszázötven esztendeje volt októberben, hogy a hazájukból kiűzött francia hugenotta reformátusok Németországban letelepedési engedélyt kaptak. A berlini francia gyülekezet ezt az évfordulót ünnepélyes istentisztelettel és az ez alkalomra emelt Kálvin-szobor leleplezésével ünnepelte meg. Kétszáz éve, hogy a vasárnapi iskola megalapítója: Raikes Róbert született.

Két új reformációi filmet adott ki a német filmkamara a reformáció ünnepére Megreformált hit Luther—Zwingli—Kálvin és a hitükért szenvedő hugenották címmel.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5309—1935-III. sz. KÖRRENDELET. **Valamennyi Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.** A kultuszminisztérium 172.621—1935. sz. rendelkezése alapján közöltem a pénzügyminisztérium 200.065. sz. leiratát, melynek értelmében a végrendelkezés, vagy adományozás útján nyert ingó és ingatlan javakról (vagyonokról) sürgősen felterjesztendő minden egyház részéről a megfelelő jelentés, ill. kimutatás. Ezen körrendeletem utolsó pontjában elrendeltem, hogy az egyházközségek, ha ily vagyonnal nem is rendelkeznek, úgy nemleges jelentéseiket is tegyék meg hozzám. Amennyiben igen sok egyház részéről semmi néven nevezendő jelentést nem kaptam, ismételten felhívom az érdekelt Lelkészi Hivatalokat, hogy ezen jelentéseket haladéktalanul juttassák el hivatalomhoz. Oradea, 1935 nov. 29. Atyafiságos szeretettel: **Sulyok István sk., püspök.**

114.
309
1935.
5884—1935-I. KÖRRENDELET. **Valamennyi egyházközség Lelkészi Hivatalainak.** Hivatkozva a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak 170.467 20.131—1935. sz. rendeletére felhívom, hogy a jövő évi január hó 15. napjáig az esperesi hivatalok útján szíveskedjék táblázatos kimutatást készíteni, hogy 1929. jan. 1-től 1935. december 31-ig az át- és kitérés anyakönyv tanúsága szerint, kik léptek át más felekezetbe, vagy felekezetek kivüliségbe református

hiveink közül és más felekezetekből, vagy felekezetenkívüli állókból esetleg elismert szektákból is kik léptek be református egyházunk kötelékébe. Ugy a ki- és áttérésnél egy külön rovatban pontosan igazolandók, hogy az át- vagy kitérés a kultusztörvény 45. §-ának megfelelően történt-e. Igen természetes az is, hogy megfelelő rovatba felveendő, hogy mely egyházból történt a kitérés és mely egyházba történt az áttérés. Megjegyzem még, hogy az elismert szektákból való kilépés szintén felveendő külön rovatba. Oradea, 1935 november 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

6148—1935-III. sz. KÖRRENDELÉS. *Valamennyi Nagytiszteleltü Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* 5939—1935. sz. és hivatalos lapunk 33. számában megjelent körrendeletem 8. pontjában (407. old.) a felebbezések határidejéül 10 nap tüntetett fel. Ezen 10 napos határidő sajtóhibán alapszik és az egyházker. ügyész ur közlése szerint, törvényszerűen 20 nap. Épen ezért kérem, hogy a körrendelet figyelembevételénél ezen határidő helyesbitve értendő. Oradea, 1935 nov. 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

314
12470
6039—1935. sz. KÖRRENDELÉS. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Mihéztartás végett közlöm, hogy elemi iskolai tanítók szabadságolása és helyettesítése a szolg. szab. 150. és következő §§. szerint történik. A Mot. szerint 1 hónapnál hosszabb helyettesítés esetén a helyettesnek szabályszerint autorizációért kell folyamodnia és minden ennél rövidebb helyettesítés a minisztériumnak bejelentendő. Az eljárás tehát az állammal szemben a következő: 8—30 napi helyettesítésnél a püspöki hivatalon át jelentendő a helyettesítés ténye, a helyettes neve és képesítése; 30 napnál hosszabb helyettesítés esetén ezt a bejelentést az autorizációs kérvény pótolja. Oradea, 1935 november 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Értesítés. A minisztérium ellenőrző altanfelügyelői megbizást adott Arad-megyében a következőknek: Tan Ioan és Târziu József. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 17695—1935. Insp. sz. alatt.

Az 1934—35. tanév végén nyilvánossági joguktól megfosztott iskoláinkban 15 helyen tartottak törvényes alapon nyelvvizsgálatot. Ebben a 15 iskolában összesen 933 gyermek volt beiratkozva s ezek közül 781 jelentkezett vizsgálatra. Az elmaradtak száma 152, a beiratkozottak 16 százaléka, kedvezőbb arány, mint az elmúlt évben, de azért még mindig elég súlyos veszteség, tekintettel arra, hogy a törvény szerint, bármely címen elmaradtak, nem iratkozhatnak be iskolánkba. A vizsgálatra jelentkezett tanulók közül 242 bukott meg, 107-tel többen, mint a saját tanítóink osztályzása szerint. Ha ebből a számból még leütjük a niued-i és moşie-chiughiu-i szabálytalanul megtartott vizsgálatok bukási többletét (23), továbbá ceta-riu-i bukási többletét (8), mert itt betegség miatt csak szeptemberben tudták megtartani a vizsgálatot, azt kapjuk, hogy a magánvizsgálatok átlagos eredménye 10 százalékkal rosszabb, mint saját tanítóink osztályzása. Ez a szám mutatja, hogy a nyilvánossági jog megvonása iskoláinknál teljesen indokolatlan, mert a végzett munka a legkevényebb kritikát is kiállja.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ár: 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea, évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1. ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk. hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Szentek a Néró udvarában.

Teméntelen sok ember panaszkodik manapság amiatt, hogy lehetetlenség nekik igaz keresztyén életet élniök ebben a mai keresztyéntelen világban. Csak akkor volnának erre képesek, — mondják — hogyha a társadalmi viszonyok kedveznének annak. A mai állapotok mellett azonban merő képtelenség az. — Hiszen még Jézust is keresztre feszítették érte.

Első tekintetre sokat látszik mondani ez a panasz. Alapjában véve azonban végzetes tévedés. Legerőteljesebb bizonyágtétel ellene Pál apostol filippii levelének eme mondása: »Köszöntenek titeket minden *szentek*, mindenek felett pedig *a császár udvarából való*k.« (4,22.).

Szentek a császár udvarában! — Még pedig a Néró császárában! — A leglehetőlenebb helyen!

Mennyit panaszkodunk manapság, hogy a testvériség szent eszméjét lábbal tiporja a nacionalizmus. Gondoljunk csak a Néró udvarában élő keresztyénekre! — Mennyit kesergünk azon, hogy szórakozásaink elbrutálisodtak. Nézzük meg csak a pompéjii freskókat és gondoljunk a Néró udvarában élő szentekre! — Panaszkodunk a mai társadalom szivtelen kegyetlenkedései miatt. Gondoljunk csak a cirkuszok vadállatjaira és a Néró udvarában élő keresztyénekre!

Még hogyha megengedünk is ma minden mentséget, akkor is marad még elég sok mondanivalónk azoknak javára, akik minden ellenkezés dacára is hű keresztyének maradnak.

Szentek a Néró udvarában!

Hogyha ezt a nagy alapgondolatot kivesszük a keresztyénségből, leglényegétől fosztjuk akkor azt meg. Hiszen nem egyéb az, mint az ellenséges körülmények felett aratott lelki diadal.

Sajnálatos módon csábit azonban bennünket ez a mai kor a lágyabb lelki atitudokra. Egyfelől azért, mert kényelmesebb a lelki

kudarcot külső körülményekre háritani; másfelől pedig azért, mert a társadalmi állapotok iránt érzett pesszimizmus divatossá vált. Az a végzetes következménye van azonban ennek, hogy a legtöbb ember szívesen takarózik azzal a mentséggel, hogy olyan örületesen bomlott ez a mai világ, hogy nem érdemes ebben igaz keresztyén életet élni.

Én más életelvet ajánlok. — Azt irnám fel ma minden templom, iskola, kulturház, gyülesterem, családi otthon falára:

Legyetek szentek a Néró udvarában!

Széphangu beszéd ez! — mondják igen sokan. — Csakhogy merő képtelenség. Legalább is az sok millió és millió emberre nézve. Azokra, akik hitetlen szülőktől származtak, hitetlen légkörben nőttek fel. Soha semmi lélekemelőt nem tapasztaltak. Ifjaink nagy része a súlyos gazdasági viszonyok miatt tisztos családi otthont nem alapíthat. — Nemde tökéletes abszurdum-e ily körülmények közt hű keresztyén életet élni?! — Azt kellene inkább hirdetnetek, — mondják ezek az emberek, — hogy meg kell változtatni a mai egészségtelen életviszonyokat, közfelfogást, világnézetet, hogy jó keresztyének lehessenek abban az emberek.

Ez is széphangu beszéd! — De miért mondd másnak?! Te talán felülálsz ezeken?! — Eredj ki! — Segíts változtatni! — Légy hű keresztyén a Néró udvarában! — Ez ma becsületbeli kötelessége minden embernek.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy annak, aki lelki diadalmat akar aratni ellenséges életviszonyokon, legfőbb figyelmét nem a külső életviszonyokra kell fordítania, hanem a belső erőforrásokra. Azokat kell kifejleszteni. Sorsdöntő dolog ez. Ez az emberek közti különbségek legfőbb előidéző oka. Én legalább is úgy tapasztaltam.

Hány, meg hány halhatatlan művet irtak már penészes börtönben! Pál a filippii levelet, Cervantes a Don Quixotét, Bunyan a Zarándok utját. Nem börtönük zordságát nézegették ezek, keseregve azon, hanem belső, lelki ösztönzéseket követtek s irták meg remek műveiket. A börtönről el is feledkeztek. Pál, az volt az ösztökélőjük a befelé nézésre. Két világban éltek, mint valamennyien mi is. Egy külsőben, ami vágyaiktól vad idegen volt; igazi sötét börtön; és egy belső, lelki világban, ahol minden ember szuverén hatalom; ahol olyan lelki ajtók nyílnak meg előtte, amit nem csukhat be soha senki sem. Olyan lelki birodalom tárul elébe, ahol szabadon járkalhat. Ezt maximálhatja a végtelenségig. Ezzel minimálhatja a másikat le a semmiségig.

Erre azonban csak kiváltságosan nagy lelkek képesek. Általánosítani nem lehet azt, — szól az újabb ellenvetés. — Egyáltalá-

ban nem! — A legközönségesebb életre is érvényes az. — Tul-
ságba vitt *externálizmusunk* ugyanis a legtöbbször az, ami rom-
lásba viszen bennünket. Át, meg át vagyunk itatva a külső dol-
goktól. Főfigyelmünket állandóan ezek kötik le. Befelé csak nagyon
keveset, talán sohasem nézünk. Valósággal bebörtönözzük velük
magunkat. Nagyon sok idő telik el, amíg másra is gondolunk. Arra,
hogy a lélek szabadon járhat a „*Gyönyörűségek hegyein*“ — amint
Bunyán mondja.

Nem jó rágondolni sem, mit csinált volna egyik-másikónk a
Néró udvarában. — Tökéletesen elpogányosodott volna s az lett
volna az üres mentsége: »Mi mást lehet várni a Néró udvarából?«
És ez volna a nagy világ leghamisabb mentsége. Ahogy ugyanis
az emberi lelket ismerem, annak sohasem a külső életkörülmények
ártottak legeslegtöbbit. Ellenkezőleg! — Ezek olyanok voltak neki,
mint az erős szél a papiros sárkánynak; feljebb ösztökélték. Az em-
ber legveszedelmesebb ellenségei mindig magából a belsőből ered-
tek. Sohasem hozhatott volna rám az élet oly súlyos helyzetet, amit
javamra ne fordithattam volna, hogyha az Istent jobban szeret-
tem volna.

* * *

Azt is ellenveti sok ember, hogy nagyon nehéz jó keresztyén-
nek lenni koldus szegényen. — Elismerem. — De vajjon gazdagon
könnyebb? Kiről mondotta Jézus az ismerős mondást a tevéről és
a tű fokáról? — Egyformán nehéz az gazdagnak, szegénynek. He-
lyesebben mondva, egyáltalában nem függ ezektől. Van egy örök
nagy életaszíóma: *Minden élet belülről fejlődik ki.* A lélekből, a sziv-
ből. Ez juttatta káprázatos diadalomra a lángelméket. Valamennyien
önmömagukból fejlődtek ki azok.

Hogyha valaki *kivülről* fejleszti ki a maga életét, iszákos lesz,
mert mások is azok; erkölcstelen, mert mások is olyanok; hitszegő,
hazug, tolvaj, mert mások is azok, akkor a pusztulás fiaihoz sze-
gődik; lelkét veszíti el. — Aki pedig a maga életét *belülről* fejti
ki, kinek élete kutfeje a lélekből fakad, az él, gyarapodik; az szent
marad a Néró udvarában is.

Ily körülmények közt azonban csak néhány kiváló egyén fog
jó keresztyén lenni, a nagy tömeg pedig változatlan marad — ve-
tik ellen sokan. Történetünk vége azonban még nem ez. Igaz, hogy
a Néró udvara nem változott meg a benne élő szentek dacára sem,
hanem *elpusztult*; tehát nem maradt meg. Annak a maréknyi szent-
nek a társasága elsülyesztette az egész óriási pogányvilágot azáltal,
hogy *nem azonosította magát vele.* — Más értékek mellé csoport-
tosult.

Hogy micsoda korszakalkotó következményei lettek ama márényi szent elszánt lépésének, azt szavakkal elsorolni nem lehetséges. Ennélfogva ez egész meditáció végső morálja az, hogyha ez a mai szomorú világ meg fog váltódni, nem olyan emberek által történendik az, akik azt várják, hogy Néró udvara változzék meg előbb, majd ők azután megújulnak benne, hanem olyanok által, akik igaz keresztyének minden poklokön keresztül is.

Bokor Sándor.

Az Egyházi Törvények meghozatalának és jóváhagyásának sürgőssége.

Az egyházkerület hivatalos lapjának egyik számában közöltem azon véleményemet, hogy a zsinatot sürgősen össze kell hívni és az új kultusztörvény alapján átdolgozott egyházi törvényeket sürgős jóváhagyás végett a miniszteriumhoz fel kell terjeszteni, mert különben a legnagyobb chaos fog előállni egyházi életünkben.

Hivatkoztam cikkemben egy konkrét esetre, midőn egy tanító illetmény ügyével kapcsolatban az oradeai Tábla kimondta, hogy a ref. egyház régi törvényei mindaddig, amig jóváhagyva nincsennek, nem tekinthetők érvényben levőnek. Hogy ezen magas birói fórum felfogását tisztán lássák mindazok, akiket érdekel, közlöm a Tábla ítéletének indokolását, úgy ahogy az a 138—1935 S. II. számú ítéletből általam lefordítottam.

A Tábla ítéletének vonatkozó indokolása a következő:

»A kultusztörvény, szabályozván a történelmi egyházak működését, garantálván azoknak szabadságát és védelmét azzal a feltétellel azonban, hogy működésük ne érintse a közrendet, a jogerkölcsöket és az állam szervezetére vonatkozó törvényeket.

A fenti törvény második szakasza felsorolván, melyek azon egyházak, amelyeket a törvény történelmi egyházakul elismer, c) pont alatt elismeri ilyenek a református egyházat is.

Ugyanezen törvény 11. szakaszában jogi személyiséget engedélyez az így megszervezett egyházaknak figyelembe vévén külön törvényeikben lefektetett szervezetüket, viszont a 12-ik szakasz jogot ad arra, hogy benső ügyeiket maguk intézzék szervezeti szabályaikban lefektetett elvek szerint, mely szervezeti szabályok a törvényben előirt feltételek szerint jóváhagyandók.

A kultusztörvény 51-ik szakasza kimondja, miszerint az egyházak kötelesek a törvény 58-ik szakaszában említett végrehajtási rendelet közlésétől számított 1 év alatt törvényeiket (statutum) össz-

hangba hozni a törvény rendelkezéseivel olyképen, hogy kötelesek statutumaikat a Kultuszminiszterhez jóváhagyás és királyi decretummal való megerősítés végett felterjeszteni, amely jóváhagyásnak az a célja, hogy a statutumban (azaz egyházi törvényben) nincsennek-e a törvénnyel ellenkező intézkedések.

Végül a fenti törvény 59-ik szakasza eltörli, illetve hatályon kívül helyezi mindazon régi törvényeket, statutumokat, szabályrendeleteket, rendeleteket, intézkedéseket, amelyek a törvény életbelépéséig érvényben voltak vagy azzal ellentétesek. A fentiek szerint, tekintettel arra, hogy az erdélyi református egyház a kultusztörvény életbelépéséig a magyar református egyház törvényei alapján működött, amelyeket a magyar kormány elnöke 877—1907. szám alatt tett közé (promulgat), belügyeit pedig az akkor érvényben levő törvények alapján intézte, viszont az 1904. évi egyházi törvények rendelkezése szerint, amelyeket a második református zsinat alkotott, bizonyos egyházi hatóságok létesítettek (instanțe bisericești), melyeknek hatáskörébe utaltatott az adminisztratív és fegyelmi ügyekben való intézkedés, *amelyből következik, hogy a többi ügyek, amelyeknek nem ily természete van, a rendes hatóságok hatáskörébe tartoznak*, (értve alatta a világi hatóságokat, lásd a Curtea de Casație 2257—1929 S. I. számú döntvényét.)

Ennélfogva még a fenti egyházi törvények életbenléte alatt is a református egyházi hatóságoknak nem volt kizárólagos hatásköre, hogy a magánjogi konfliktusok ügyében, amelyek az egyház és alkalmazottai között felmerültek, határozzon, hanem csak azokban az ügyekben, *amelyek kizárólag adminisztratív és fegyelmi természetűek voltak*.

Minthogy pedig a kultusztörvény 59-ik szakaszában eltörli az összes előző törvényeket, statutumokat, rendeleteket és bármilyen természetű intézkedést, amely érvényben volt a törvény végrehajtásáig, *világos, hogy azon törvények és statutumok, amelyeknek alapján a református egyház működött eltöröltettek és következésképpen a statutumokban foglalt azon intézkedések is, amelyek szerint az ilyen természetű ügyeknek az elintézése az egyházi hatóságok hatáskörébe van utalva*.

Jogi elv, hogy e törvény kötelező attól az időtől kezdve, mikor a törvényhozó testületek megszavazták, az állam feje szentesítette és a végrehajtó hatalom kihirdette a hivatalos lapban.

Ebből következik, hogy mindaddig alkalmazandó, amíg egy új törvény által vissza nem lett vonva, amely vagy hatályon kívül helyezi egyes intézkedéseit *más intézkedésekkel*, amelyekből kitűnik az előző intézkedésekkel való ellentét, minek következtében azon

intézkedések nem hajthatók végre, tehát az új intézkedéseket kell alkalmazni, amelyek jobbaknak vélelmezendők, vagy pedig formálisan azaz kifejezetten hatályon kívül helyezi.

A fentiek alapján a törvényhozó hatalom van hivatva, hogy a társadalmat megszervezze és szabályokat állítson fel, amelyekhez az állampolgároknak alkalmazkodni kell, mely szabályok nem tartalmaznak mindent, miért is a törvényhozó hatalom a végrehajtó hatalomra ruház át bizonyos jogokat és pedig jelen esetben azt a jogot, hogy egy végrehajtási rendelettel magyarázza a törvényt, részletezze az eljárási szabályokat, hogy a törvény intézkedései a törvényben foglalt elvekhez képest alkalmazhatók legyenek.

Igy hát egy törvénynek a végrehajtási utasítása a végrehajtó hatalom ténykedése azzal a céllal, hogy e törvényt egyformán alkalmazzák, minek következtében a végrehajtó hatalom nem módosíthatja a törvényt hozzáadással, vagy elvonással és nem is függesztheti fel a törvényt, minthogy a végrehajtó hatalom, amidőn a végrehajtási utasításokat kiadja, olyképen kell közreműködjen, hogy a törvényhozó hatalom intézkedéseit ne befolyásolja rosszul, mint-hogy különben áthágná azon alkotmányos elvet, amely az állami hatalmi szervek hatáskörét írja elő.

Épen ezért a birói és közigazgatási gyakorlatban állandó jogi elv, hogy bármely végrehajtási utasítás, amely ellentétben van a törvénnyel semmis, nincs hatálya és a birói hatóságok jogosultak visszautasítani annak alkalmazását, akkor midőn konstatálják, hogy a törvénnyel ellentétben van.

A fentiekből következik, hogy e törvény végrehajtási rendelkezésének még jelenése nem járhat azzal a hatállyal, hogy a törvény rendelkezéseit felfüggeszse.

Következésképen nem lehet fentartani azt az álláspontot a jelen esetben, hogy a végrehajtó hatalom azaz a Kultuszminiszterium nem bocsájtván ki még a Kultusztörvény 58-ik szakaszában előirt végrehajtási utasítást, a fenti törvény 59-ik szakaszában foglalt azon intézkedés, amely hatályon kívül helyezi a törvény megjelenése előtt, érvényben lévő és a törvénnyel ellentétes statutumokat és rendelkezéseket, nem volna érvényben és így a fenti rendelkezések érvényben maradtak volna. Mert ha így volna, abból az következne, hogy egyrészt minden indokolás nélkül egy törvényszakasz félretétetnék és pedig a törvénynek kategorikus intézkedése, másrészt az is következne, hogy egy törvénynek az alkalmazása alá van rendelve a végrehajtó hatalom akaratának, amely nem bocsájtván ki a végrehajtási utasítást, vagy nem akarván kibocsájtani és meghirdetni a törvény végrehajtási utasítását, ezen ténnyel, mintegy felfüggesz-

tené a törvényt, amely körülmény a fenti alkotmányos elvnek súlyos megsértését jelentené.

Igy állván a helyzet, tekintettel arra, hogy az alkotmány 12-ik szakaszában foglalt intézkedések szerint senkit sem lehet elvonni törvényes bíróságától akarata nélkül, továbbá, minthogy magának a református egyháznak a törvényei szerint is az ily természetű peres ügyek nem voltak kivonva a világi bíróságok hatásköre alól, viszont a kultusztörvény szerint az egyházi törvények és statutumok hatályon kívül vannak helyezve, nyilvánvaló, hogy az illető érdekeltnek az egyházi bíróság elé való utalása, a fenti alkotmányos rendelkezésben foglalt elvi kirívó megsértését jelenti.

Igy szól a Tábla indokolása, amely bizonyos mértékben, ha burkoltan is, a Kultuszminiszteriumot okolja a szabályrendelet meg nem jelenése miatt, de intő például szolgál nekünk is az új törvények jóváhagyására.

Dr Soós István
e. ker. főjegyző.

Köri lelkészértekezéslet.

Dec. 5-én Tormacon megtörtént az első lelkész-testvéri találkozás. Az értekezésleten egy új élet megteremtése indult meg s valóban a szeretet, az egymás megismerése tette egyé a sziveket. A reggeli istentiszteleten Streleczyk Sándor tartott a gyermekeknek bibliamagyarázatot. Azután Bokor Sándor vallástanítást, Orth Imre pedig konfirmáció oktatást tartott. Majd a lelkészek szive nyílt meg. Buzgósággal tettek tanubizonyságot arról, hogy időt, tehetséget, munkát, buzgóságot kell áldozniok, hogy az egyházak meglátogatásával, a hibák meglátásával és megjavításával szemben csakis a lelkészek testvéri szeretete segíthet. Minden lelkész, minden egyház segítő kézre vár. Testvéri találkozót tartottunk a tanító testvéreinkkel s itt e testvéri megbeszélésen is szívbemarkolóan kísértett a tanító testvérek panasza, siralma, amelyet a lelkész szívének szegeznek, hogy ők csak nehéz munkára rendelt megalázott szolgák. Az örök kérdés villant fel. »Miért még ma is a különbség a lelkész és a tanító között?« A belmissziói munka megbeszélése fizetési megbeszéléssé zsugorodott össze.

Este a kivilágított templomban az Úr színe elé járultunk, hol Elekes Gyula (Sculia) bibliát magyarázott, Keresztes József pedig előadásában a fiatalságot irányította a keskeny ut felé, majd Bokor Sándor olvasta fel a »Fakir« című tanulságos elbeszélést. Igen sikerült volt Elekes Marinka szavalata: A második asszony. Az estély

szépségét igen emelte a Zöld Zoltán betanításában szereplő gyermekkar.

A gyülekezet, a lelkész és tanító-testvérek érezték, hogy Istenre, találkozóra, szeretetre ezután mindég szükség lesz. A köri lelkészértekezlet örömmel üdvözölte körében a megjelent esperest, Nemes Elemért. A helybeli lelkész a testvéri találkozás megrendezésében szívvvel-lélekkel állt a belmissziói előadó rendelkezésére, felesége pedig testünk táplálásáról szeretettel gondoskodott.

Streleczyk Sándor,
belm. előadó.

A Heidelbergi Káté olcsó kiadása.

Mint ismeretes egyházkerületünk iratterjesztése kiadta a Heidelbergi kátét. Ez a kiadás a legolcsóbb az összes eddig megjelent kiadások között. Ezzel kettős célt szolgált iratterjesztésünk.

Az egyik az volt, hogy azt az egész világon legelterjedtebb hitvallást egyházunkban is népszerűbbé tegye. Hogy ne csak a templomi magyarázatokból hallják, hanem közvetlenül és minél jobban megismerjék hiteink, azok is, akik a templomban nem hallgatják. Tehát azt a célt szolgálja, hogy egyházunk tagjai hitünk igazságai felől a Káté által minél alaposabb ismeretet szerezzenek s így minél öntudatosabb reformátusok legyenek. Történeti igazság, hogy a múltban a Heidelbergi Káté nagy mértékben hozzájárult őseink vallásosságának fokozásához és hitbeli meggyőződésünk megerősítéséhez. Nemcsak a Káté forgott közkézen, hanem annak terjedelmes magyarázatos kiadása is. Sőt itt-ott még ma is található belőle és hogy mennyi lelki áldás kútfője volt, legjellemzőbb rá egyik rendkívül erőteljes hitű és a tiszta és szilárd orthodox kálvinista meggyőződésű hívünknek az a többször hangoztatott óhajta, hogy azt a magyarázatos Kátét adja ki egyetemes egyházunk.

A másik céllal egy állandóan érzett hiányt szándékozunk pótolni. Több oldalról s újra meg újra felhangzott a panasz, hogy a belmissziói alakulatokban tartandó bibliaórákhoz nincs megfelelő vezérfonal és sürgették annak a kiadását. A kérést szerettük volna teljesíteni és a legkomolyabban foglalkoztunk is ilyen segédkönyv szerkesztésével, de mikor a kiadásra gondoltunk, be kellett látnunk, hogy leküzdhetetlen akadályok állanak előttünk. Mert aránylag oly

csekély számu példányban kellett volna megjelentetnünk, hogy egy példány rendkívül drága lett volna és a kiadott példányok megvételét sem biztosította senki. Így jártunk akkor is, mikor pár éve egy kis gyűjteményt akartunk kiadni összejöveteleken tartandó előadásokból, költeményekből és arra sem volt kellő számu jelentkező. Felmerült az a gondolat is, hogy vasárnapi iskolai vezérkönyvet is készítünk, mert az eddig használt Fankhauser fordítást már eléggé fel- és kihasználták és mert nem is mindenben felel meg a mi céljainknak és szükségletünknek. Készen van a tervezet is, de még nem sikerült a kiadásra módot találni, Használjuk fel tehát bibliaóra anyagául a kátét. Benne megtaláljuk hitünk igazságait még mindezideig a legklasszikusabb összefoglalásban és nemcsak egy esztendőre való anyagot nyerünk belőle, mert vannak urnapi kérdések, melyeket nem is lehet egy órán megtárgyalni. A templomi kátémagyarázatok mellett még mindig szükség van hitünk tartalmának minél alaposabb megismertetésére. Egyfelől sokan nem vesznek részt a vasárnap délutáni istentiszteleten, akik a bibliaórákra eljárnak, másfelől pedig egészen más a templomi magyarázat, mint a bibliaórai közvetlen megbeszélés, ahol a felvetett kérdésekre meg lehet adni káténk alapján a kellő feleletet s ahol sok lappangó tévedés kiigazítására, sőt kiirtására bőven van alkalom. Tapasztalatból tudom ezt, mert eddig három bibliakörben vettem fel és tárgyaltam végig a Kátét és most tárgyalom a Férfiszövetségben. Mindenütt nagyon sok áldott alkalmat adott hitünk és hiveink öntudatosítására.

Hogy ezt minél eredményesebbé tegyük, szeretnénk erre a célra egy rövid utmutatót adni óráról-órára vázlatosan kidolgozva az anyagot, ha a lapunkban tudunk rá helyet szorítani. Addig is azonban, vagy abban az esetben, ha ez nem sikerülne, a közkézen forgó Kátémagyarázatok alapján mindenki felveheti és tárgyalhatja. Igyekezék minden lelkésztestvér az olcsó kis Kátét minél szélesebb körben elterjeszteni, lehetőleg minden hívével de főkép a bibliaórákra járókkal megvételni s aztán az idézett bibliai helyek kikeresésével közös megbeszélés tárgyává tenni. Ez nagy segítségére lesz a bibliatanulmányozásában és örömmel fogja tapasztalni, hogy ugy munkájára, mint hiveire mennyi áldás származik belőle.

Debreczeni István.

Lelkész meghívás. A Viile-Satumare-i lelkészi állásra, mely Peleskey Sándor Berveni-be történt megválasztásával üresedett meg, dec. 8-án egyhangulag Magoss Árpád ottani volt s. lelkészt hívta meg.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Kiss Pál főgimn. tanuló, Kiss Károly oradea-i lelkész fia, 20 éves korában hosszas szenvedés után, folyó hó 5-én csöndesen elhunyt. Temetése folyó hó 7-én délután 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett. A mélyen sulytott család gyászában az egész gyülekezet őszinte szívvvel osztozik. Adjon az Úr a korán elhervadt ifjúnak örök dicsőséget, a gyászbaborult szülői és testvéri sziveknek vigasztalást!

HIREK

Lelkészbeiktatás Berveniben. Ezt a szép multu és sok nemes tulajdonságokkal felékesített egyházunkat is megkisértette a pénz ördöge, úgy hogy két lelkészválasztást is kénytelen volt megsemmisíteni az egyházi felsőbb hatóság. Az esztendőkön át tartó gyötrődés tüzeben a Szentlélek megtisztította a berveniek lelkét és multjokhoz méltó szép választással visszazerezték gyülekezetük jó hírét-nevét. Új lelkipásztorukat **Peleskey Sándor** egyházkerületi aljegyzőt november 17-én iktatta hivatalába **Csernák Béla** egyházkerületi főjegyző. A beiktató istentiszteletet megelőzően az első harangozás után a negyedik iskola tantermét szentelte fel **Gönczy Sándor** esperes. A kettős ünnepségre sokan egybesereglettek a vidékről is, dr **Nagy Sándor** carei-i e. m. gondnok és dr **Kölcsény Ferenc** egyházkerületi tanácsbíró vezetése alatt, akik jóreménységgel teljesedtek meg a berveniek eklesia jövődjé felől. A beiktatással kapcsolatos ünnepségek sorozatát este egy jól sikerült kultur-est zárta be.

Lelkészbeiktatás. Folyó év nov. 24-én iktatták be **Gavallér Lajos** volt salontai s. lelkészt a

Nagy Endre nyugdíjbavonulása folytán megüresedett **Cămpulung** egyházközség lelkészi hivatalába. **Kürthy Károly** halmei lelkész a maga sajátságos költői színezetű beszédmódjával; az új lelkész pedig **Ezék. 3: 17—19.** alapján tartotta meg beköszöntő beszédjét. — Iktató-istentisztelet után fogadta az új lelkész a hatóságok, az egyház és más küldöttségek üdvözlését, majd a közebéden hangzottak el jókívánásokat kifejező pohárköszöntők. Délután műsoros templomi ünnepély volt, szép karénekkal és szavalatokkal. A karénekeket **Ráczy Béla** tanító és **Lengyel Ilona** tanítónő tanították be buzgó fáradozással, az igét pedig **Szabó Endre** seini lelkész hirdette. — Este műsoros vigestély volt a község háza nagytermében. — Örömmünnepe volt ez a nap nemcsak a reformátusoknak, hanem még a többi fajú és felekezetű lakosoknak is.

Csak a református gyermekek száma növekszik. A budapesti statisztikai hivatal kimutatta, hogy husz év alatt 50.000-el csökkent a budapesti gyermekek száma. Csak a református gyermekek száma növekedett. Ime az egyke nem református bün.

Lelkész csere. Érmelléken lévő lelkész más egyházme-
gyében lévő lelkésztárssal cse-
relne. Vonat és autobusz köz-
lekedéssel bíró községben lakik.
Csere ajánlatokat lapunk szer-
kesztősége továbbit.

**Az első magyar refor-
mátus templomot** Dél-Ameri-
kában, Braziliában aug. 20-án
szentelték fel Árpádfalván, hol
Apiatol János, az egyetemes
magyar református egyház ki-
küldötte három éve végzi a dél-
amerikai református magyarok
lelkigondozását.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

324
1935
6341-1935 I. KÖRRENDELET az összes nt. *Esperesi és ér-
dektelt tiszt. Lelkeszi Hivatalokhoz* a külmissziói perselyek felbon-
tása tárgyában. Felhivom mindazon lelkésztestvéreimet, kiknek szol-
galmi helyén a Külmisszió Barátai táborába tartozó perselytulajdo-
nosok, vagy az ügyet megajánlásaikkal támogató barátok vannak,
hogy az év végén esedékes perselybontást és adományok összegyűj-
tését 1936 január 5-én sz veskedjenek megejteni, lehetőleg a tem-
plomban, missziói óra, ünnepély vagy imádság keretében. A befolyt
adományok egy összegben egyházker. pénztárunk címére (Oradea,
Str. P. Major 1.) küldendők, külmissziói perselypénz megjelöléssel,
az adományozók neve és perselypénzek összege pedig egy kimuta-
tásban a Külmisszió Barátai vezetőjéhez (Ref. Lelk. Hiv., Aninoasa,
j. Hunedoara), a nyilvántartásba való bevezetés és az Egyház és
Misszióban való nyugtázás végett. Megjelölendő az is, hogy közös
vagy egyénenkénti nyugtázást óhajtanak. A perselyek azután a meg-
küldött cédulákkal újra leragasztandók s tulajdonosaiknak átadandók.
Tekintettel arra, hogy mandzsuriai munkánk az önállósulás és így
nagyobb teher vállalása előtt áll, használjuk fel az alkalmat az ügy-
nek az egész gyülekezet előtt való ismertetésére és új barátok meg-
nyerésére. Igénylőknek vagy tartalékba szükséges további perselyek
az említett kimutatással együtt kérendők. A perselypénz és kimuta-
tás beküldési határideje 1936 január 20.

Oradea, 1935 dec. 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István
sk. püspök.

325
1935
6125-1935. III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. Lel-
keszi Hivatalnak.* Értesitem valamennyi érdekelt nt. Lelkeszi Hiva-
talt, hogy az 1935. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlésünk megküldöt
jegyzőkönyvének minden egyes példánya fejében 90 lejjel terhel-
tettem meg az egyházközségek nyilvántartási számláját. Kérem, hogy
ezen összegnek befizetéséről haladéktalanul gondoskodni szivesked-
jenek, mert a pénztárnak az évvégi zárlat előtt, tekintve, hogy a
nyomda számlát már ki kellett egyenlitenie, okvetlenül szüksége van
ezen összegekre.

Oradea, 1935 dec. 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István
sk. püspök,

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Ugy szerette Isten a világot...

Ján. 3 : 16.

Karácsony a szeretet ünnepe. Így tudjuk, így hirdetjük. Költők éneklék, énekek zengik, himnuszok harsogják, örömmel csordultig megtelt szivek boldogan dobogják. Ezen a napon a szeretet tüze magasabbra lobban, meghidegült szivek ismét összedobbannak, az egymást szeretők örömet szereznek, szegénynek nyomorusága enyhületet talál és mindez azt bizonyítja, hogy a karácsony a szeretet ünnepe. Pedig a karácsony nem ennek a szeretetnek az ünnepe, hanem egy sokkal nagyobb, mélyebb, gazdagabb, boldogabb, változhatatlanabb, örök szeretetnek: az Isten szeretetének. Mert ez az ünnep hirdeti leghangosabban: *„Ugy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött fiát adta érte.”*

Karácsonykor sem az ige, sem az igehirdető nem beszélhet másról, mint a szeretetről, de nem emberi, hanem csak az isteni örök szeretetről.

Miben tapasztaltad az Isten szeretetét?

Megáldott sikerrel igyekezeted után. Reményeidet beváltotta, biztosítva láttad jövődet és boldogan érezted, hogy szeret az Isten.

Munkásságod, szorgalmad fáján gyümölcsöt érlelt: egy darabka földet, vagy védő fedelet, kegyes hajlékot és szived áhitattal zengi: szeret az Isten.

Még több áldást árasztott reád. Boldogságot, melyet egy drága sziven át sugároz szivedre; örömeket, melyek édes gyermekszemekből ragyognak reád és te némán is ujjongva harsogod boldogságod áldó himnuszát: szeret az Isten, szeret az Isten!

Csakugyan ez mind az Isten áldó szeretetének bizonyosága és boldog ember az, aki ezekből megérzi az ő örökké áldó jóságát és hálát visszhangoz reá a szive. De nemcsak ennyiben nyilvánul meg az ő szeretete. Sokkal gazdagabban megjelent az ő szent Fiában,

Jézus Krisztusban. Mikor Isten meglátta, hogy hiába van jóléted, hajlékod, vagyonod, mégis nyomorult szegény vagy, hiába vesznek körül drága szerető szivek, mégis boldogtalan vagy, mert kárhozatra méltó, mert halál fia vagy és megszánt, elhatározta, hogy fölemel, megvált és üdvözít. Ez az Isten igazi szeretete, mellyel *ugy szerette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte.*

Nincs nagyobb nyomoruság a világon, mint az ember kárhozata és nagyobb dolog, nincs fenségesebb igazság és teljesebb boldogság, mint az Isten szeretete. Az egyik feneketlen mélység, a másik elérhetetlen magasság. És a magasság aláhajolt, leszállt a mélységbe, hogy a nyomoruságból boldogság, a kárhozatból élet legyen. Elindult az örökkévalóságban és egy csudálatos éjszakán megérkezett Betlehembe és megjelent Jézusban. »Az Ige testté lett és lakozott mi közöttünk.«

Tudod-e hát, hogy Jézus kicsoda? Istennek testet öltött szeretete.

A betlehemi gyermek felnőtt, hogy isteni szivéből széthintse az addig meddő szivekbe az élet magvait, hogy ragyogó, tiszta, szent életével világossága legyen a világnak és rászégeztesse magát egy durva keresztre, mely hid legyen a nagy szakadék fölött, mit mi halálnak nevezünk, hogy e hidon gyarló bűnös lelkünk eljuthasson a földi életből az örökéletbe. Hogy valaki hiszen Ő benne, el ne vesszen, hanem örökéletű legyen.

Kálvin János szerint *két dologra mutat rá* ez az ige: »arra, hogy a Krisztusba vetett hit mindenki számára életet hoz és arra, hogy Krisztusnak egy oka volt élete feláldozására, az, hogy a mennyei Atya nem akarja, hogy az emberi nemzet, melyet szeretete körül ölel, elpusztuljon.« Igen, Krisztust nem azért adta, hogy addig soha nem hallott, gyönyörű igéit hirdesse, nem is, hogy csodákat tegyen, sem, hogy új erkölcsi életet, vagy új társadalmi rendet alapítson, hanem, hogy a benne hívőknek örökéletet adjon.

Aki a betlehemi éjszakán életet nyert a földön, így ad életet a földön túl és a karácsonyi evangéliumból így lesz husvétii diadalének, az örökélet evangéliuma.

Debreczeni Isván.

Az Árvaházi Képes Naptár utánrendelései olyan nagymérvűek, hogy bár a szokásos példányszámnál többet nyomattam, mégis alig tud már iratterjesztésünk a rendeléseknek eleget tenni. Kérem azért a lelkész urakat, hogy amennyiben

példányok maradnának vissza gyülekezetükben, azokat ne tartogassák maguknál, hanem haladéktalanul juttassák vissza a püspöki hivatalba. Atyafiságos szeretettel: *Csernák Béla*, egyházker. főjegyző.

Nehéz örökség.

A világháború utáni korszak legnehezebb örökségét mi örököltük: lelkipásztorok és népnevelők. Mint ahogy megingott az anyagi élet alapja: a gazdasági élet és zsákutcába futott ennek értékmérője: a pénz, éppen úgy meglazult a szellemi élet létalapja is: az erkölcs és emberfeletti feladat hárult a szellemi élet munkásaira.

Az anyagi és erkölcsi értékek nagy összeomlása előtt is akadtak tág lelkiismeretű és meglazult erkölcsű emberek, akik ignorálták az erkölcsi világrendszer törvényeit, ma azonban szinte fordítva áll ez a tétel: akadnak még ma is régi mentalitású egyéniségek. Az erkölcsi világrend megszűnt az a ható tényező lenni, amely korlátok közé bástyázta a mindenén-átgázoló önzést és magasabbrendű célokat állított a föld tapogatódzó vándora elé. Jóság, igazság, becsület, humanizmus, altruizmus — ezek az emberi jajt derűs harmóniába szelidítő szavak — a múlt, hovatovább jobban és jobban elhalkuló melódiái lesznek és gunyos mosoly az osztályrésze annak, akinek a lelkéből ki-kicsendül még ez a régi melódia.

Az erkölcsi élet elburjánosodott ugarán hiába hinti a magvető a nemes magot: a gyom elnyomja az erkölcsi világrend fluctuációját és a vetés virága fanyar gyümölcsé torzul, megmérgezvén a magvető jobsorsra érdemes életét. Az emberi haladás által rég kiküszöböltnék hitt jelszavak kapnak itt is, ott is lábra és egyesek, pártok, stb. vezérelveivé lesznek s a fejlődés hullámvonalának a görbéjén sohasem tapasztalt mélységekig süllyeszti le az embert.

Egy megriadt nyájhoz hasonlít az embervilág, amely szakadékok felé rohan s megse hallja a jó pásztor megmentő szózatát. És a jó pásztor tehetetlenül, sokszor kétségbeesve áll meg és rezignáltan csüggeszti le a fejét. De újabb, belső indítékok jönnek, a lelkiélet művelője kiegyenesedik ismét és szembeszáll a lehetetlennel, mert a megriadt nyájnak az evangélium principiumain keresztül kell megtartatnia.

A népet, azt a nagy öntudatlan masszát kell meglelkesítenünk, hogy semmiféle földi hatalom gonosz játékszere ne legyen.

Nem új kívánság ez; elhangzott ez már ezelőtt közel kétezer évvel, mégpedig a Megváltó ajkairól, midőn mondá tanítványainak: »Menjete el széles e világba és tegyete tanítványokká minden népeket.«

És ezzel az apostoli munkával még mindég a kezdet kezdetén vagyunk.

A régi keresztyének hitükhöz egészen a martiromságig hüek maradtak; a maiak még csak az áldozathozatalig sem tudnak el-

menni. Ne kutassuk, hogy mi ennek az oka; szögezzük le, hogy nekünk a vallás: élet, minden; mi, magyar kálvinista egyházunkkal élünk, vagy pedig vele együtt bukunk bele az örök enyészet jelentelen sirtödrébe. Azért minden tevékenységünk javának egyházunk munkálásában kell kulminálnia.

A belmissziós munka sikerét s egy jobb világ kibontakozását ennek a három főszempontnak a keresztülvitelében látom:

1. Az egyes belmissziói alakulatok programját egy egész esztendőre össze kell állítani.

2. Teljes összhang létesítendő a pap és tanító tevékenysége között.

3. A belmissziós ügyek a presbyteri gyűlések állandó témái legyenek s a presbyterium egy olyan lelkes élcsapattá nevelendő, amely jópéldájával elől járjon a belmissziós tevékenységek terén.

A belmissziós alakulatoknak vannak általános feladataik, de vannak speciális, szinte minden egyházban más és más problémáik is, amelyek jól kidolgozott program alakjában előbb az élcsapat, aztán a tagok szemei elé állítandók, hogy lássa világosan mindenki a célt, mely felé törekedni akarunk. Terv nélkül, kapkodással jelentősebb eredményt sohasem fogunk elkönyvelni.

A legtöbb helyen pap és tanító összhang nélkül, külön utakon halad. Sőt vannak esetek, midőn egymás ellen dolgoznak, többet ártva ezáltal, mint használva a belmissziós ügynek. A pap és tanító egy lélek különböző karjai legyenek s mindegyik ott, ahol többet használhat, — úgy támogassák egymást, mint az ember jobb és balkeze.

A belmissziót a presbyteri gyűlések homlokterébe kell állítani. Szomorú ma egy presbyteri jegyzőkönyvet átlapozni. Mintha a templomnak, parochiának, iskolának nem volna lelke és lelki ügye: élettelen muzeumi tárgy lesz előttünk minden, melynek a toldozása és foldozása felemészti a nemes presbyterium minden tevékenységét.

Lelkes, Krisztus szerinti presbyteriumot nevelni: ez legyen a legelső feladat. Ez vegye át legelőször a lelki ügyeket s ő legyen minden jóra való törekvésnek az előcsapata. Ahol a presbyterium közönyös, öntudatlan, vagy rosszakaratu: ott aratni csak a konkolyt lehet.

Nehéz örökség a mienk, sohase volt könnyű — de ha papok, tanítók, presbyterek a fenti értelemben összefogunk: tenyészetnek indul a nagy, irdatlan, gyomos ugar: — a lelki mező.

•Tóth Zsigmond.

A Sztárai-énekkar zászlóavatási ünnepe.

Az Oradea-Réti »Sztárai Mihály« Énekkar nov. 17-én bensőséges ünnepség keretében avatta fel zöldselyem zászlóját. Ezen ünnepség nemcsak Oradea magyar társadalmának volt kulturális megmozdulása, hanem ez alkalommal az országrész dalosainak figyelme hiánytalanul fordult a kicsiny, de már is szép sikereket elért Sztárai Énekkar ezen megmozdulása felé. Az ünnepségek már délelőtt megkezdődtek a réti református imaházban. Az ünnepi istentiszteleten résztvettek Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok is.

Az ünnepi istentiszteleten az Igét Vadai Béla esperes, a Sztárai Énekkar diszelnöke hirdette. A magasszárnyalásu, gondolatokban gazdag beszéd mélyen vésődött bele a lelkekbe, majd Nemes Elemér esperes az országos dalosszövetség alelnöke áldotta meg az Énekkar zászlóját. Az istentisztelet keretében szépen énekeltek a Kálvin Énekkar Vitálys Ilonka zene- és énektanárnő és a Sztárai Énekkar Soós András karnagyok vezetése alatt. Az istentisztelet után diszközgyűlés következett, amelynek megnyitóját a zászlóavató-nap rendkívül agilis megszervezője dr. Szabó Lajos a Sztárai Énekkar lelkész-elnöke tartotta, majd Tárca Bertalan az országos dalosszövetség főtitkára mondott ünnepi beszédet, világok harcát és Krisztus szellemét idézve az egybegyűltek elé. Ezután üdvözlések következtek, városunk dalárdái és alakulatai üdvözlő szavak kíséretében tüzték fel szalagjaikat a Sztárai Énekkar zászlójára. A vidéki dalárdák üdvözlését Herczegh Kálmán hozta el, míg a salontai Dalkör táviratban emlékezett meg a zászlóavató dalköréről. Az üdvözléseket a dalkör világi alelnöke D. Kiss Lajos köszönte meg meleg hálával és testvériséggel.

Este diszhangverseny volt, amelyen nem kevesebb mint hat ének, illetve zenekar részére nyújtott alkalmat és módot, hogy a maga készültségéről nemes képességéről és ható erejéről tanuságot tegyen. Ezen ének és zenekarok szereplésén kívül Bánáss László dr. szép megnyitó beszéde és Nemes Elemér mélyen szántó előadása voltak a kiemelkedő műsorszámok. Ezen hangverseny keretében tüngett ki Tárca Bertalan a baia-marei kerületi és tãrgumureși országos versenyeken résztvett Sztárai-dalosokat diszoklevéllel. A diszhangverseny után táncmulatság következett.

A dalosok nagy napjának ezen ünnepén, az ének szárnyain felemelően jutott kifejezésre a magyar kulturában hívők egysége és az az érzés rögzös utaikon bizonyára sokáig fog világítani mind-

azoknak, akiknek szívében él a dal és azoknak, akik a jövőben zászlóavatási ünnepek részesei lesznek.

Minden lelkésztestvéremnek.

Az iratterjesztési küldeményemhez a következő magyarázatot fűzöm hozzá: A gyermekkönyvtár első számával együtt minden lelkési hivatal címére kiküldtem saját megítélésem szerint annyi példányt a Könyvbarátok Társasága első havi (december) három kiadványából, amennyit a tagok szerzésére szükségesnek tartottam. E három kiadvány, amely egyuttal a Református Könyvtár c. sorozat három első füzete is. 1. A Heidelbergi Káté. 2. A sárospataki kollégium gyászos napja. 3. Tűz a szigeten. A Heidelbergi Káté a Könyvbarátoknak 6 Lei és a másik két füzet ára darabonként 2 Lei, (a Sárospataki kollégium gyászos napja annak a traktátusnak a neve, amelyik a jegyzéken Hitvita Sámhárral címen szerepel) összesen tehát az első havi három kiadvány ára 10 Lei. *Abból indulva ki azonban, hogy olyanok is fognak Heidelbergi Kátét venni, akik nem lesznek egyuttal tagjai a könyvbarátok társaságának, ezért a könyvbarátok tagjainak szánt Kátén kívül (ezek kapják a Református Könyvtár c. felírást viselő kiadványt,) mindenüvé küldtem még bizonyos mennyiséget alkalmi eladás céljaira. A jegyzéken ezért van kétszer feltüntetve a Káté. Először tehát 6 Leies árral küldtem bizonyos mennyiséget a Könyvbarátoknak és aztán a rendes 8 Leies árral ismét bizonyos mennyiséget alkalmi eladás céljaira.* Ugy szintén ilyen alkalmi eladásra küldtem ki a Református Asszony c. traktátusból bizonyos mennyiséget. Szerettem volna küldeni mindenüvé a már megjelent aranymondás füzetünkből is, de végül is kihúztam a jegyzékből, mert jobbnak láttam, ha ezt csak külön megrendelésekre küldjük.

Azoknak tehát, akik belépnek a könyvbarátok közzé és legyünk rajta, hogy ilyenek minél többen legyenek, adjuk oda rögtön a 10 Lei ellenében a nevezett 3 kiadványt és még e hónap folyamán írja meg mindenki iratterjesztésünk címén, hogy a következő havi kiadványainkból, amelyik január első napjaiban fog megjelenni, hány példányt küldjünk hivatalához?

Tudni kell, hogy e kiadványokat mind bizományba küldjük és amennyiben azokat nem sikerülne eladni, bizonyos idő elteltével kérjük majd visszaszármasztatni.

A kiadványaink után 10% jutalékot adunk, de ezzel szemben nagyon kérek minden lelkésztestvéremet, hogy a portó fedezésére éppen e 10 százalékot használva fel, postautalványon küldje be a

pénzt és lehetőleg ne az államsegélyét terheltesse meg az iratterjesztési kötelezettségeivel.

A gyermekkönyvtárt a felekezeti iskoláinkban a tanító urak és tanítónők kezelhetik legsikeresebben, s a gyermekektől beszédett összeggel ők számolnak el alkalomról-alkalomra pontosan a lelkészeknek. Az állami iskolások között azonban magának a lelkésznek kell terjesztenie. A gyermekkönyvtárra is vonatkozik, hogy a beszédett összeget küldje be a lelkész postautalványon. Azt hiszem e sorokban több lelkésztestvéremnek kérdésére sikerült felvilágosítást adnom.

Kiss Bertalan.

IRODALOM

Tileagd története különös tekintettel egyházaira.

Irta Sass Kálmán református lelkipásztor. Nyomatott a Kálvin könyvnyomdában, Oradea 1935. 155 l.

»Aki a multat megbecsüli, az érdemli meg a jövőt.« Ez az örök igazságot kifejező mondás készítette a tileagdi fiatal, nagy buzgóságu lelkésztestvérünket könyve megírására, melyel helysége jövőendő lakosainak kíván — a mult feltárásával — lába alá fundamentumot rakni.

A könyv három részből áll. Az első a község, a második az egyházak története, a harmadik pedig a környékbeli helységek történetéhez szolgáltat adatokat. Tehát nem csupán a református egyház történetét tárja fel, de mi úgy érezzük, hogy mégis a mi egyházunknak tett legnagyobb szolgálatot, mikor a műnek mintegy harmadát kitevő részében megismerteti velünk Tileagd reformálását a templom történetét, az iskoláztatást, lelkészeket, előjárókat, az egyház belső életét, az egyházfegyelem gyakorlását stb.

E rendkívül érdekes és értékes munka, nagy forrástanulmányon és alapos kutatáson épült fel. Módszere nem a krónikás egyszerű felsorolása, hanem tudományos, rendszerető, csoportosító. Mindenek fölött pedig szigorú kritikai. Nem hallgat el és nem igyekszik megszépíteni semmit, csak egy célja van, hogy az igazságot feltárhassa. Előadása vonzó, kellemes, amellyel tárgyat mindvégig érdekessé is tudja tenni, úgy, hogy a könyv minden tekintetben élvezetes olvasmány.

Belőle nemcsak egy egyház, vagy helység történetét ismerjük meg, hanem egy darabot nemzetünk és egyházunk egyetemes történetéből s azért nemcsak, mint monográfia becses, hanem mint

a részletekbe bevilágító mű, a szélesebb mezőkön munkálkodók számára pedig mint több adatot feltáró forrás.

Kiállítása egyszerűségében izléeses. A közölt templomképek csak fokozzák ezt. Sajnáljuk, hogy egy-két régi épületnek és különösen az ősi Telegdy kastélynak a képét is nem láthatjuk benne.

Örömmel üdvözölhetjük Sass Kálmánt e sok fáradsággal, kellő hozzáértéssel és nem kevés áldozattal megjelent munkájáért. Történetirói készségét látva reméljük, hogy még több hasonló munkával fogja gazdagítani főképen egyháztörténelmi irodalmunkat. *D. I.*

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Csekme Ferenc ny. lelkész, tb. esperes okt. 28-án 75 éves korában hirtelen, minden fájdalom nélkül hazatért az ő Urához. 44 évig szolgált a gornesti gyülekezetben nagy hűséggel és ezidő alatt, mint esperes 26 évig vezette a georgeni egyházmegyét nagy bölcsességgel és szeretettel. Lelkipásztori munkáján kívül szép eredménnyel munkálkodott az irodalom terén is, mely által, különösen *Képek a parochiáról* c. köteteivel széles körben ismeretes volt, Írój érdemeinek elismeréséül az Erdélyi Irodalmi Társaság és Kemény Zsigmond Irod. Társaság tagjául választotta. Három évvel ezelőtt nyugalomba vonult és élete alkonyát övéinek szeretetétől övezve jó egészségben töltötte. Halála előtt egy hónappal még a legvidámban vett részt a tárgul-mureși konferenciákon s egy hónap mulva már eltávozott. Szeretteinek legyen vigasztalás az Ur, ki a feltámadás és az élet.

Halmy Miklós a bodrogolaszii és bodrogzsadányi gyülekezetek lelkipásztora nov. 24-én hosszas szenvedés után 51 éves korában elhunyt. Előbb tiszaladányi, majd bodrogolaszii s. lelkész volt. Segédlelkészi éveiből együtt 22 évet töltött gyülekezetében. Hitvestársán és három árváján kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. A korán elköltözött szolgatárs emléke legyen áldott, szeretteit pedig vegye gondjába az özvegyek és árvák édesatyja!

HIREK

Orgonaavató-ünnepély Craidorolton. December 9-én avatták fel a 60.000 Leies költséggel beszerzett új orgonájukat, a szomszédos gyülekezetek részvételével. Örömmel zendült el e gyülekezet ajkán a 233.

dicséret, mert ősi templomukban most szólalt meg először az orgona! A délelőtti szent szolgálatot — esperes akadályoztatása miatt — Szabó Géza helyi lelkész végezte, a Kolossébeliekhez írt levél 3. rész 16. verse

alapján. Az istentisztelet keretében a helyi Leányszövetség tagjai szavalatokkal, ének-duettel működtek közre; de osztózt az ünnepi érzés fokozásában a helyi vegyeskar is, a Kozma Sándor helyi kántor vezetésével. Mint vendég, a testvér sánmicláuși gyülekezet egyházi vegyeskara is résztvett ez ünnepen, előadván a Pósa-Fövényessy: »Templomban« c. karművét, a Váry Imre ottani kántor vezetésével. A délutáni istentiszteleten Veress László sánmicláuși lelkész végezte a lelkészi szolgálatot, a 150. Zsoltár 1., 3-4. verse alapján. Ez alkalommal a helyi leány-énekkar és a sánmicláuși vegyeskar énekeltek áhitatot keltően. Jól esett az örvendezők között látni a helybeliek közül, a más felekezetű vezetőket és hiveket is, mely tény áldott biztosíték arra nézve, hogy e nagyközség különböző fajú és vallásu népei megbecsüléssel viseltetnek egymás iránt és testvéries együttérzéssel összefogva munkálkodnak az egyetemes emberiség jóléte és felvirágzása érdekében,

Lelkészmeghívás. A dabolci gyülekezet, az id. Kürthy Károly nyugalomba vonulásával megüresedett lelkészi állásra Kósa Rezső oraşul nou-i s. lelkészt hívta meg.

Felhívás. Kérem a belmissziói előadó testvéreimet, hogy amint a kerületi belmissziói értekezleten megbeszéltük, a jelentő ivekre tett észrevételeiket és javaslatukat sziveskedjete legkésőbb január 10-ig hozzam eljuttatni. Debreczeni István ker. belm. előadó.

Vasárnapi iskolás gyermekek számára nem adhatunk kedvesebb karácsonyi ajándékot,

mintha megvesszük nekik a szép kiállítású aranymondás füzetet, amely egyúttal ellenőrző lapképpen is szerepel. Az aranymondás füzetből ötnél kevesebbet nem lehet rendelni. Egy darab ára a hozzávaló csillagokkal együtt 2 Lei. A füzetbe a gyermek beírja az aranymondásokat és azonkívül minden vasárnapi iskolai órán kap egy csillagot és bizonyos számú csillag kigyűjtése után a szépen klisirozott torony csillaggombjára kap egy piros csillagot is. A füzet kezelése módját a hátsó fedőlapon találjuk. Nagy könnyebbséget jelent a vasárnapi iskolai munkában a füzetek bevezetése.

A bibliás magyar. Ezzel a címmel rendezi meg a jövő évben a Református Elet szokásos konferenciáját a magyar református értelmiség számára január 10—12-én Pápán. A konferencia főbb tárgyai lesz: A magyarság és a biblia. Nagyobb kérdései: A biblia és a magyar történelem. A reform. egyház biblia alapjai. Kell-e ótestamentum? A biblia és a családvédelem. Szociális kérdések a bibliában. Az én bibliám. Az egyéni lélek akadályai a bibliával szemben. Isten és a biblia. Ember és a biblia.

Lelkésztársaim figyelmét felhívom arra a tényre, hogy itt helyben, ahol a moneasa-i márványbányák termelik ki, s ahol ügyes kőfaragó mesterek vannak; igen jutányosan lehet szép vörös márványból úrasztalokat megrendelni. Nyolcezer leiert már olyan monumentális faragvány kapható, amely aranydiszítésekkel és reliefekkel van ellátva. Ha valaki kívánna ilyen megrendelést eszközölni, a méretek és kivétel megadásával

keressen fel bizalommal és azonnal szolgálhatok pontos tervrajzzal és költségvetéssel, természetesen, mind gratis, de azért nagyon szívesen. A kőfaragók nem hiveim ugyan, de megbízható, magyar emberek. A munkát magam őrzöm ellen, tehát erkölcsileg szavatolom. Talán jó lesz megemlítenem, hogy mindenféle egyéb márványmunka is megrendelhető. Sebiş judeţul Arad. *Dérczy Imre* lelkész, mint magyarpárti elnök.

Az orsz. Szeretet szövetség Hajduböszörményben új fiú- és leányárvaházat nyitott, melynek épületét özv. Sánta Lajosné végrendeletileg hagyta a szövetségre.

Ez is egyházfegylem. A miskolci presbitérium elhatározta, hogy az egyházunk kárára reverzalist adókat egyénenként kihirdetik a szószékről a következő szöveggel: Szomorú szívvel jelentjük, hogy ez az egyháztagunk házasságkötés előtti megegyezésben születendő gyermekeit más vallásra engedte át. Ezzel egyházunk ellen hűtlenséget követett el, amellyel önként kizárta magát gyülekezetünk lelki közösségéből mindaddig, míg hibáját valami uton

jóvá nem teszi. Légy hű mindhalálig és neked adom az életnek koronáját.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Áldott és üdvösséges karácsony ünnepét kívánunk munkatársainknak és olvasóinknak.

D. I. B-s. Ü. Cikkednek annak idején nem tudtam helyet szorítani. most pedig már nagyrészen aktuálitását veszítette.

T. Z. H-i. Cikkei lelkesek és jól írottak, de nagyon általános tartalmuak s az egyik Jövőben terjedelme miatt nem használható. Konkrét tárgyú írásokra van szükségünk.

S. K, T-d. Csak most tudtam sort keríteni rá.

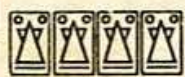
Sz. G. K-c. Értesítését köszönöm, de megkaptam az említett tudósítást is egészen megfelelő formában és terjedelemben.

V. I. Köszönöm.

G. G. É-d. Vártam a belmiszteri napról a tudósítást s remélve, hogy ami késik, nem mulik, a jövő számra mielőbb kérem.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6627—1935-II. sz. KÖRRENDELET. Az alább elsorolt iskolák igazgatóinak. Jelen körrendelettemmel egyidejűleg kiküldtem a lelkési hivatalok útján a Biblioteca CEC (a postatakarékpénztár könyvtára) első ill. második számát. A név után zárjelbe foglalt szám mutatja azt, hogy az ill. iskola az első vagy második számot kapta-e. Minthogy a postatakarékpénztár csak korlátolt számban bocsátott rendelkezésünkre ilyen kiadványokat, a többi iskolákat nem részesíthettük bennük. A füzetek beiktatandók az iskola könyvtárába, s a ref. iskolákban okt. 30-án tartandó takarékosági ünnepen felhasznál-

landók. Oradea, 1935. dec. 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Fiuliceum Satu-Mare (1. 2.), Leánygimnázium u. o. (1. 2.), Kereskedelmi tanfolyam u. o. (1. 2.), Leánygimnázium helyben (1. 2.), Elemi iskola Sighet (1.), Berveni (2.), Dobra (2.), Salacea (2.), Valea lui Mihai (1.), Baia-Mare (1.), Ghirişa (2.), Iarmata neagră (2.), Satu-Mare-i fiuiskola (1.), leányiskola (1.), Chişineu (1.), Peregul mic (2.), Vânător (2.), Zerindul-Mare (2.), Biharea (2.), Bors (2.), Diosig (1.), Episcopia Bihor (1.), Marghita (1.), Oradea (1.), Reşiţa (1.), Lugoş (1.), Tormac (1.), Salonta (1.), Săcueni (1.), Agriş (2.), Oar (2.), Oraşul Nou (2.), Otomani (2.), Cheţ (2.).

Pályázat. A nagybányai ref. egyházmegyében levő vetísi ref. egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett orgonista-kántori állásra. J a v a d a l o m. 1. 3 szobából, konyhából, kézikamarából és kis előszobából álló lakás. 2. Marha istállóból, terménymagtárból és sertésólból álló melléképületek. 3. Mintegy 10 m. holdnyi szántóföld egy darabban. 4. 641 □ ölnyi házikert körül szilvafával beültetve. 5. A házikerttől a védtöltés által elválasztva mintegy 1 és fél m. hold prima minőségű szántóföld a füzes használata nélkül. 6. Faváltság címen 1000 Lei készpénz. 7. Az Urbéresek közös legelőjében 4 drb. marhára legeltetési jog. 8. Az épületek tisztántartására évi 250 Lei átalány. 9. Temetési stóla a Királyhágómelléki Református Egyházkerület megállapítása szerint (580 lélekszám). — Megjegyzendő, hogy az orgonista-kántori javadalmazás mindennemű adóját az orgonista-kántor köteles fizetni. Ha a megválasztott orgonista-kántor személye. szakképzettsége, egyéni képessége s munkássága az egyházközség megalégedését a gyakorlatban már megnyerte, úgy a fentt elsorolt javadalmazáson kívül személyi pótlék címen még 12 q buzát, illetőleg kétszerest is remélhet, ennek a kiszolgáltatása azonban csak abban az esetben kötelező az egyházközségre nézve, ha azt az egyházközségi közgyűlés megszavazza. **K ö t e l e s s é g.** 1. Az összes orgonista-kántori teendőknek végzése úgy a templomban, mint a temetéseknél. 2. Lelkész betegsége, vagy akadályoztatása esetén és a kanonikus vasárnapok délutánján a szószéki szolgálat. 3. Az állami iskolában vallástanítás heti 6 és énektanítás heti 2 órán. 4. Vasárnapi iskola vezetése. 5. Minden belmissziói munkában a lelkésznek való segédkezés. 6. Egyházi énekkarok tanítása és vezetése. 7. Egyházi jegyzőség és az ezzel együttjáró teendők végzése. Pályázhatnak román állampolgársággal s megfelelő képesítéssel bíró rendes, nyugalmazott, vagy állásnélkül maradt férfitanítók, akik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek, életkoruk megjelölésével. Próbaéneklés és orgonázás az erre felszólítottaktól megkivántatik, az egyház azonban csak a megválasztott fél utiköltségét téríti vissza. A pályázati kérvények kellőképpen felszerelve lehetőleg azonnal, de legkésőbb a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 2 héten belül küldendők be a vetísi ref. egyház lelkészi hivatalához. Utolsó posta, vasuti- és távirda-állomás a tőlünk 11 kilométernyire levő s velünk közúttal összekötött. Satu-Mare. Megkeresésre bővebb felvilágosítást ad a lelkészi hivatal.

A presbitérium.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad

Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fog

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934.
sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Rurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél áronedemény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

22 szám kiadásig.

415/1935

A REFORMÁTUSOK LAPJA
1935. évfolyamában megjelent
hivatalos rendeletek

BETÜRENDES
TÁRGYMUTATÓJA

A R E N D E L E T

1934. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
6516	»Anticanceros« (rákellenes) és »Antituberculosis« (tüdővészellenes) bélyegek eladásának támogatásáról	10
6713	Állami elemi oktatási törvény megjel. .	11
5707	Állami hatóságokkal való román nyelvű levelezésekről	9
6516	Bélyegek (rák- és tüdővészellenes) előadásának támogatásáról	10
6713	Elemi iskolai oktatási (állami) törvény megjelenéséről	11
6541	Előzetes katonai kiképzésekről	9, 46, 214
6541	Katona (előzetes) kiképzésekről	9, 46, 214
6574	Külmissziói munkákról	23, 238
6516	Rák és tüdővészelleni akció támogatásáról	10
5707	Románnyelvű (állami hatóságokkal) levelezésekről	9
6864	Román nyelvvizsgáknak (kisebbségi tanerők május 6-ra történt elhalasztásáról .	9, 59
6864	Tanerők (kisebbségi) románnyelvi vizsgájának május 6-ra történt elhalasztásáról	9, 59
6516	Tüdő és rák elleni akcióról	10

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
3556	Aradi lelk.-i pályázati hirdetés	262
2963	Autorizációs kérvény mellékletével szolgáló »act de angajament«-ek felbélyegzéséről	236
3289	Állami tartozásokról (1934 ápr. 1 előtti) .	249
758	Állami tisztviselők és ujoncok felesketésé- nél működő lelkészekről	215
—	Árvaházi Képes Naptár részére szóló pályá- munkák hirdetéséről	155
5884	Át- és kitérésekről	418
4020	Beirt elemi iskolai növenáékek kimutatásá- nak beküldéséről	295, 308, 321
—	Belmisszió és iskoláról cikk	162
5920	Besarábia segélyakcióról	405
6627	Biblioteca CEC. kiküldéséről	442
4138, 5012	Casa Școalelor-féle ingyenes Romániai tér- kép kérésekről, igénylésekről	323, 359
4138	Dijmentes Romániai térkép kérésről . . .	323
1864	»Egyetemes Szeminárium«-ról	178
2723	Egyházak bármilyen című és alapu segély- kéreseiről	287
5150, 5309	Egyházi ingó és ingatlan javak (végrend. vagy adományozás útján) bejelentéseiről	418
5218	Egyházi vagyonok, jövedelmek és leltárak változásairól	403
2059	Egyházkerületi Elnökség arcképének kifüg- gesztéséről és gondozásáról	179

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	
2047	Egyházkerületi hátralékos tartozások kedvezményes fizetéséről	272
1995	Egyházkerületi tanügyi előadóval való levelezésekről	167
—	Egyházfegyelemről vezércikk	157
4020	Elemi iskolai beiratásokról, tanítás kezdetéről és tankönyvekről	295, 308 321
992	Elemi iskolai egy leus e. ker.-i jár. beszédéről és beküldéséről	82
2860	Elemi iskolai év bezárásáról	226
1337	Elemi iskolai inspektorokról	118
49	Elemi iskolai (nyilvánossági jog nélküli) kérvények betérjesztéséről	23
4020	Elemi iskolai nyomtatványok beszerzéséről	295, 308 321
140	Elemi iskolai román nyelvű használatáról	34
189	Elemi iskolai tankönyvek 1935—36. tanévben való használásáról	34, 295 308, 321
3462	Elemi iskolai 1934—35. tanévi évvégi vizsgai eredmények jelentéséről	370
2632	Elemi isk. jutalomkönyvekről	227
435, 2000	Előzetes katonai kiképzésekről	9, 46, 214
—	Erdélyi tudományos konferencia	124
3588	Énekeskönyvek (iskolai) miniszteri approbálásáról	272
4354	Énekeskönyvek (kedvezményes) eladásáról	334
1576	Fák (gyümölcs) napjáról	143
4984	Felső iskolába (nem ref.) járó növendékek kimutatásáról	359

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
1576	Gyümölcsfák napjáról	143
3534	Căuaceu-i lelk.-i pályázati hirdetés . . .	265
3003	Helyettes tanítók alkalmazásáról	237
2496, 2637	Himnusz (román királyi) nemzeti és király családbeli ünnepek alkalmából — ének- léséről	203, 236
1995, 2827, 3147, 3251	Hivatalos levelezésekről	167, 215 238, 249
3312	Hosszmezői lelk.-i pályázati hirdetés . .	251
1463	Husvétii iskolai szünetről	129
—	Husvét II. napi perselypénz beküldéséről .	155
5939, 6148	Illetékegyenérték kiszabásáról	405, 419
—	Irodalmi művek pályázat hirdetéséről . .	155
—	Iskola és belmisszióról cikk	162
4020	Iskolai (elemi) beiratásokról, tanítás kez- detéről, tankönyvekről	295, 308 321
2940	Iskolai év bezárásáról	226
3588	Iskolai könyvek miniszteri approbálásáról (énekeskönyvek is)	272
2585	Iskolai (felek. és magán) levelezésekről .	215
2940	Iskolai statisztikai kimutatásról	225
—	Iskolai szünetről (husvétii)	129
1522	Iskolai szünetről (nagycsüt., nagypénteki és nagyszombati)	143
4164	Iskolalátogatási jegyzőkönyvek beterj.-ről	308
4354	Iskolásgyermekeknek kedv. (75 leis) zsoltár forgalombahozásáról	321, 334
1337	Inspektorokról (elemi iskolai)	118

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
189, 4020	Iskolai (elemi) tankönyveknek 1935—36. tanévben való használásáról	34, 295, 308, 321
2555	Jutalomkönyv (kedv. vizsgai) akciójáról	203
1036	Jegyzőkönyvek — 1934. évi egyházkerületi áráról	118
2632	Jutalomkönyvekről (elemi isk.)	227
1661	Jutalomkönyv szétosztásáról	225
235, 2000	Katona (előzetes) kiképzésekről	9, 46, 214
4354	Kedvezményes (iskolai) énekeskönyvek eladásáról	334
2637	Király-himnusz intonálásáról	236
5884	Ki- és áttérésekről	418
5115	Középiskolai vallástani könyvek használatának elrendeléséről	371
4984	Középiskolába (nem ref.) járó növendékek kimutatásáról	359
2993	Külmissziói munkáról	23, 238
6341	Külmissziói perselypénzek felfbontásáról	431
722	Lelkeszi szolgálati kötelék (41 éves életkor előtt) megszűnéséről	58
—	Lelkeszi államsegélyekről cikk	160
3462	Magánvizsgálatra kötelezett elemi iskolák 1934—35. tanévi vizsgai eredmények jelentéséről	370

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	Nagypénteki perselypénz beküldéséről . . .	155
4020	Nagy Vilmos-féle tankönyvek kötelező használatáról	295, 308, 321
2496, 2637	Nemzeti és királyi családbeli ünnepek alkalmából előirt hivatalos istentiszteleten a román királyi himnusz énekléséről	203, 236
—	Aiud-i ref. tanítóképző-intézet 1935—36. tanévi tájékoztatójából	227
49	Nyilvánossági jog nélküli elemi iskolai kérvények betérjesztéséről	23
—	Nyilvánossági joguktól megfosztott iskolákban törvényes alapon tartott nyelvvizsgálatokról értesítés	419
1696	Nyugdíjazásokról — tanítói	167, 163
—	Pályamuukák pályázati hirdetéséről . . .	155
—	Pályázati hird. Târgușorai ktanítói. állásra	272
—	„ „ bodófalvai org. „ „	335
—	„ „ aradi lelkészi állásra . . .	262
—	„ „ domahidi ktanítói állásra .	272
—	„ „ Valea lui Mihai tanítói állásr	262
—	„ „ Olosigi org. ktanítói állásra	299
—	„ „ Târceai org. ktanítói állásra	299, 311
—	„ „ Genciu-i II. tanítói állásra .	129
—	„ „ Dumbrava-i lelkészi állásra	118
—	„ „ Căuaceu-i lelkészi állásra .	262, 272
—	„ „ Sântnicolau de Munte-i org. kántortanítói állásra	239, 298
—	„ „ Uilacul de Munte-i org. kántortanítói állásra	371

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	Pályázati hird. Câmpulung la Tisa-i lelkészi állásra	251
—	„ „ Peregul mic-i ktanítói állásra	239
—	„ „ Tarcaia-i ktanítói állásra	311
—	„ „ Cughiu-i előköny. állásra	298
—	„ „ Lazar-i lelkészi állásra	11
—	„ „ Sighet-i tanítói állásra	299
—	„ „ Oradea-i tanárnői állásra	239
—	„ „ Şiter-i org. ktanítói állásra	347
—	„ „ Satmar-i tanárnői állásra	251
—	„ „ Săcueni tanítói állásra	275
—	„ „ Timişoarei lelkészi állásra	262
—	„ „ Tincai lelkészi állásra	11
—	„ „ Vetiş-i org. ktanítói állásra	443
—	Perselypénzek (npénteki és husvét) beküldéséről	155
2993	Perselypénzekről (külmissziói)	238
2827, 3147, 3251	Portómentes hivatalos levelezésekről	215, 228 249
4138, 5012	Románia térkép (díjmentesen) kérésről, igénylésről	323, 359
2496, 2637	Román királyi himnusz énekléséről	203, 236
626	Román nyelvvizsgáknak (kisebbségi tan- erők) május 6-ra történt elhalasztásról	9, 59
1401	Románnyelvi tanfolyamról és a román- nyelvi vizsga elmaradásáról	117
3105	Románnyelvi tanfolyamra behívott tanítók fegyelmi eljárás terhe alatti elkötelezésről	236
140	Román nyelvü iskolai elnevezések hasz- nálatáról	34

A R E N D E L E T		Oldal- szám
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	
2723	Segélykéreésekről (egyházak)	287
—	Sulyok Istvánné Püspök urunk feleségének elhunyta	128
2940	Statisztika isk. kimutatásról	225
5689	Dr Szemethy Géza e. ker. titkár »Zsoltár dolgozatok« c. munkájának ajánlásáról .	407
5208	Szolgálati bizonyítványok (tanítói) kiállít- ásáról	371
—	Szombati Szabó István verses kötetének megrendeléséről	59
—	Szünetekről iskolai (husvéti)	129
1522	„ „ (nagyheti)	143
1401	Tanárok és tanítók (felekezeti) 1935 máj. 1 — aug. 31. közötti románnyelvi tanfo- lyamról és a májusi vizsga elmaradásról	117, 118
626	Tanérők (kisebbségi) románnyelvi vizsgá- jának május 7-ra történt elhalasztásáról	9, 59
—	Tanfelügyelői (állami) megbízásról	419
140	Tanítói elnevezéseknek románnyelven való haszn. (románnyelvű beadványoknál) ..	34
1969	Tanítói nyugdíjazásokról	167
4791	Tanítói autorizációs kérvényekről	347
4791	Tanítói törzslapok beküldéséről	347
5208	Tanítói szolgálati bizonyítványok kiállit. .	371
4791	Tanítói változásokról	347
3105	Tanítók románnyelvi tanfolyamon való kö- telező részvételeiről	236
4020	Tanítók autorizációjáról	295, 308, 321
3003	Tanítók helyetteskénti megbízhatásáról .	237
3003	Tanítók megválaszthatásáról	237

A R E N D E L E T		
1935. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
5208	Tanítók szabadságolásáról és helyettesítéséről	419
1995	Tanügyi (egyházkerületi) előadóval való hivatalos levelezésekről	167
3343	Timișoarai lelkészi pályázati hirdetés	262
189	Tankönyvek (elemi iskolai) 1935—36. évben való használhatóságáról	34
4020	Tankönyvek használatáról	295, 308, 321
4349	Tankönyvek ajánlásáról	323, 335
4138	Térkép (Románia) díjmentes kéréséről	323
758	Tisztviselők (állami) és ujoncok felesk.	215
3959	Tűzbiztosítási díjak (hátralékos) kiegyenl.	295
758	Ujoncok esketéséről	215
3885	Vallástani kézikönyvek (I—II. o.) használasáról	298
5115	Vallástani könyvek (középisk.) használatának elrendeléséről	371
4020	Vallástani kézikönyvek megrendeléséről	215, 308, 321
4747	Vallástani kézikönyvek miniszteri eng.	347
642	Vasuti féljegy igazolványokról	56
2555	Vizsgai kedv. jutalomkönyv akciójáról	203
—	Vetési org. ktanítói állásra pályázati hird.	443
4354	Zsoltár (iskolásgyermekeknek) 75 leis forgalomba hozásról	321, 334